HATUA CIA KŨENDA KWA KRISTO

ELLEN G. WHITE

Hatua Cia Kũenda Kwa Kristo

Ellen G. White

1 — Wendo wa Ngai kũndũ Andũ 2
2 — Mũtĩkĩ Wa Kristo 21
3 — Kwĩthũkũa 34
4 — Kwĩthĩnĩa 51
5 — Kwĩyĩka 62
6 — Ntemo na Kwĩtĩkĩa 78
7 — Kĩeithyo Kya Kristo 98
8 — Kũkũra Tũrĩ na Kristo 125
9 — Wĩa na Muoyo 152
10 — Ũmenyo wa Ngai 174
11 — Ũseo wa Kusambĩla 194
12 — Ũndũ wa Kwĩka na Makasa 225
13 — Kũkena na Mwathani 250

https://congressomv.org/kam

1 — Wendo wa Ngai kũndũ Andũ

Indo na mĩongo yĩtatũ yĩandũo nĩ Ngai, na maũndũ mothe ma Ngai, nĩ maũndũ maneng'ete kũtwĩanĩsya atĩ Ngai nĩendete andũ. Ithe witũ wa nthĩ ya kũu nĩ mũũnĩ wa wĩa, ũũgi, na kene. Taa maũndũ mothe mũseo na mũthĩa ma nthĩ.

Kĩĩgwetie kĩla kĩndũ kĩ ũndũ nĩkĩũmĩtwo na ũtugi na kũtunga mĩtũkĩ ya andũ na ya nyamũ mothe. Mũtheri na mbura itũmanyĩsya mũseo wa Mũumbi. Ngai nĩ ũyũ wĩ maũndũ mothe mũthenya. O ta ũrĩa mũandĩki wa tsĩa aĩ kĩana:

"Maitho mothe nĩmakũrorere;

Na ũkamahe ĩrio ĩngĩ mũthenya wayo.
Ũtambũrũkĩa kĩoko kĩaku,
Na ũkĩhe kĩla kĩndũ kĩrĩ muoyo kĩrĩa kĩkwendaga." (Zabuli 145:15-16)
Ngai nĩũmũmbye mũndũ ũtheru na kene. Nthĩ nzega, o ta ĩrĩa yũmbĩtwo nĩ Mũumbi, yarĩ na kĩndũ kĩũru kana kĩhumo. Nĩ kũrũka kĩrĩkanĩro kĩa Ngai—kĩrĩkanĩro kĩa wendo—kĩarethe kĩe na kũwa. No nĩ thathi ya kĩe, wendo wa Ngai nĩwonekaga. Mbũgũ ĩla Ngai aaiye nthĩ nĩ ũndũ wa mũndũ (Mbere ya kũthĩnwa 3:17) . Mĩigua na

mĩaũ—mawĩkĩte maũndũ ma kũthĩna—Ngai nĩaetie nĩ ũndũ wa kũtũtha, tondũ nĩ kĩndũ kĩa kũtũneng'era tũrĩa tũkĩrũkĩte. O na kũrĩ ũũ, nthĩ ĩno tĩ ya kũthĩna na kĩe tu. Indo na mĩongo ĩna mũthenya wa kũhinyĩrĩria na kũtũmĩa. Malũa nĩmakũrũaga gatagatĩ ka mĩaũ, na mbarabara nĩcĩthũkũaga mĩaũ-inĩ.

Kiugo "Ngai nĩ Wendo" kĩonekaga kũndũ kothe kũrĩa kĩũrũ kĩa malũa kĩrĩ kĩambũrũkaga na nyeki nyũngũ. Nyaĩnya njega ĩrĩa ĩinaga, malũa marĩa mathuthaga mũkũũ, na mĩtĩ mĩnene ya kĩthaka—mothe

nĩmaũmanyĩsya wendo wa Ithe witũ na kwenda kwake kũtũtũmĩa.

Ndeto ya Ngai noyo ĩmanyanĩtie atĩ Ngai nĩ ũũ. Ngai mwene nĩaũtie wendo wake na tha syake. Ĩla Mose aahoya atĩ, "Ndeithye ũthũku waku," Mwathani aamũcokia, "Nĩngatethe mothe ma ũseo waku makũthĩrĩre." (Kuuma 33:18–19). Ũndũ ũcio nĩ ũthũku wake. Mwathani aathetĩte mbere ya Mose na aĩthĩtwo:
"Mũwathani, Mũwathani, Ngai wa tha na ũseo, mũcamba wa kũrakara, na ũyũ mwene ũseo na wa ma, ũtonya tha kũndũ ngiri, ũkĩrekana

ũũru, kũrũka kĩrĩkanĩro, na kĩe." (Kuuma 34:6–7)
Ngai nĩ mũcamba wa kũrakara na mwene ũseo, tondũ nĩendete tha (Yona 4:2; Mika 7:18).

Ngai nĩatũhĩte myoyo yitũ na indo nyingĩ nthĩ na kũu. Na indo na mĩongo, na na wendo mũnene ũrĩa andũ metĩkĩtwo kũmenya, Ngai nĩaendete kũmenyithia we. No maũndũ maka mothe matamenyithia ũnene wa wendo wake. O na kũrĩ na ũkũmbũsyĩ, mũthũki wa ũseo nĩaatumĩtwo mũndũ anyũngũke. Andũ maambĩte kũmũtigĩra Ngai, na

kũgwĩtia atĩ nĩ mũũru na ndarekanaga. Satani nĩatũmĩte andũ metie atĩ ũrĩa mũnene wa Ngai nĩ ũthingu ũrũ—o ta mũcamanĩ mũũru na mũkĩri ũrĩa wĩ ngoro, ũrĩa ũrĩ mbere kũrora kũndũ kothe kũrĩa mũndũ ana-kua nĩ ũndũ wa kwenda kũmũherithia. Nĩ ũndũ wa kũruta kĩthũnĩ kĩu, na kũmanyĩthia nthĩ yothe wendo wa Ngai ũtarĩ na mwĩsĩ, Yesu ookire kũtũũra na andũ.

Mwana wa Ngai ookire kũu kũmanyĩthia Ithe. Yesu akiuga: "Mũndũ ndamwone Ngai o na rĩmwe; Mwana wa Ngai ũrĩa ũrĩ na

Ithe, nĩwe wamũmanyĩthie."
(Johana 1:18)
Na rĩngĩ:
"Mũndũ ndamanyĩte Ithe, ila Mwana, na ũrĩa Mwana akwendaga kũmũmanyĩthia." (Mathayo 11:27)
Ĩla mũndũ wa ĩrũa aahoya Yesu atĩ, "Tũmanyĩthie Ithe," Yesu aamũcokia:
"Filipo, nĩndũrĩ na inyuĩ tene, na we ndũndamanyĩ? Ũrĩa woneire nĩwe wonire Ithe. Nĩkĩ ũgĩcokia kwenda atĩ, 'Tũmanyĩthie Ithe'?" (Johana 14:8–9)
O ta ũrĩa Yesu aũtie wĩa wake nthĩ, akiuga:

"Mwathani nĩanjoithie kũhunjia andũ arĩa athĩni ũhoro mwega. Nĩandũmĩtwo kũhonokia andũ a myoyo mĩrũku, kũhunjia andũ arĩa marĩ ngũngũni atĩ nĩmatanangũka, na kũrũkia andũ arĩa matũ, na kũrekia andũ arĩa maremwetwo." (Luka 4:18)

Ũcio nĩ ũguo wĩa wake. Kũndũ kothe kũrĩa Yesu aagĩendaga, aatũmaga wega na kũhonokia arĩa onthe Satani aaremetie. Mĩtũĩ ĩngĩ yarĩ na mũndũ ũrũa; nĩ ũndũ wa Yesu. Kĩla kĩndũ kĩrĩa aakĩaga nĩkĩarutaga ũkũmbũsyĩ atĩ Ngai nĩwe wamũtũmĩtwo. Wendo, tha, na kũtha na kĩe vinya nĩvyaũtwo na

wĩa wake wothe. Ngoro yake yarĩ nyingĩ na kũtha kũndũ andũ. Nĩathire mũndũ na aathĩnĩka, nĩ ũndũ wa kwenda kũng'etha mĩtũkĩ ya andũ. Andũ arĩa athĩni na arĩa a kũrũka nĩmaathire kũũgwĩĩrĩrĩa ngoro. Anyaũ nĩmaendete kũũthĩkũa nake, na kũĩkwata mũtwe wake, nĩ ũndũ wa wendo wake.

Yesu ndaahithie ũhoro, no rĩrĩa aahunjaga ũhoro, aahunjaga na wendo. Nĩaathĩkagĩrĩrĩa andũ na ũũgi, wega, na kũendeka. Ndaathũkaga, ndaakĩaga maũndũ ma kũũru, na ndaathĩnagĩrĩrĩa mũndũ na ngoro ĩrĩa ĩrĩ kũrũku.

Ndaathũkagĩrĩrĩa andũ nĩ ũndũ wa kũhũa kwao. Nĩaahunjaga ũhoro, ila ndaahunjaga na ũũru. Nĩaũrĩtie ũhoro wa ma, no rĩrĩa aarĩtwo nĩ kũruta kĩe, aarĩ na matũ make matigĩra kĩe. Rĩrĩa aarĩtwo nĩ andũ arĩa a ndua, aarũgaga, na kiugo kya wendo nĩkĩaathirĩrĩrĩa ngoro ya andũ. Nĩaakĩrĩire Yerusalemu ngoro nĩ ũndũ wa kwenda kũũkua, o na aarĩ Mũhunjia, na Mwathani, na Mũoyo. Nĩaathire kũruta maũndũ ma wĩa na kũruta wĩa wa kũũkua andũ. Ngoro yake yarĩ nyingĩ na wendo kũndũ andũ. Ngoro yake yarĩ nyingĩ na kwenda kũũkua

andũ. Ngoro yake yarĩ nyingĩ na kwenda kũũkua andũ.

Ũcio nĩ mũtũkĩ wa Kristo, o ta ũrĩa wĩa wake wamanyĩthia. Na ũcio nĩ mũtũkĩ wa Ngai o ta ũrĩa wĩa wake wamanyĩthia. Nĩ kuuma ngoro-inĩ ya Ithe mĩthia ya tha ya Ngai ĩrĩkũtie kũndũ andũ mothe. Yesu, Mũhonokia mwega na mwene tha, nĩ Ngai ũrĩa wonekĩtwo na mwĩrĩ wa mũndũ (1 Timotheo 3:16).

Nĩ ũndũ wa kwenda kũtũhonokia, Yesu aatũũrĩtwo, aathĩnĩka, na akũa. Nĩatuĩtwo Mũndũ wa Kĩe, nĩ ũndũ wa kwenda tũtungie kene

kĩrĩa gĩtarĩ na mwĩsĩ. Ngai nĩaarekie Mwana wake mwene wendo, mwene tha na ma, atĩge ũthũku wa kũu na ookie nthĩ ĩno ĩrĩa yathĩnĩtwo nĩ kĩe na yĩrĩ mũndũ. Nĩaarekie atĩge kũndũ kwa wendo na tha ya ngooci, na ookie kũthĩna, kũtũnywa, kũthĩnwo, kũmenyithio, na kũua.

"Kĩherithio kĩrĩa kĩatũnengere kĩe nĩkĩamũherithie, na nĩ makũa make tũhonokie." (Isaia 53:5)

Taa nake kĩrĩkanĩro, na Gethsemane, na mũtharaba. Mwana wa Ngai ũrĩa atarĩ na kĩe nĩaathiete mũrigo wa kĩe mwene. We ũrĩa aatũũraga na Ngai, nĩaathĩnĩtwo nĩ

kũthũkanwo kũrĩa kũaũtwo nĩ kĩe pakati ka Ngai na andũ. Nĩ ũndũ wa kĩe kĩu, aagĩtie atĩ:
"Ngai wakwa, Ngai wakwa, nĩkĩ ũndũkanĩtie?" (Mathayo 27:46)
Nĩ mũrigo wa kĩe, na kũthũkanwo kũrĩa kũaũtwo nĩ kĩe, na kũthĩna kũrĩa kũaũtwo, nĩ kwo kwaathũkĩte ngoro ya Mwana wa Ngai.

No ĩno nĩ ĩyo kĩe kĩa kũruta mũndũ andũ? Ngai nĩaendete nthĩ, na ahe Mwana wake mwene wendo. (Johana 3:16). Ithe nĩatũendete, ti nĩ ũndũ wa kĩe kĩa kũruta mũndũ andũ, no nĩ ũndũ wa kwenda kĩe kĩu. Kristo nĩwe waaũtwo nĩ ũndũ

wa kwenda Ngai athere nthĩ yothe na wendo wake. "Ngai aarĩ na Kristo, akĩrekania nthĩ na we mwene." (2 Akorintho 5:19). Ngai nĩaathĩnĩtwo na Mwana wake. Rĩrĩa Yesu aarĩ Gethsemane na rĩrĩa aakuaga mũtharaba-inĩ, ngoro ya Ngai yarĩ nyingĩ na wendo kũruta ũhoro wa kũtũhonokia.

Yesu akiuga, "Nĩ ũndũ ũcio Ithe wakwa aendete, nĩ ũndũ wa kwenda kuuma wĩa wakwa." (Johana 10:17). Ũguo nĩ ũguo atĩ, "Ithe wakwa nĩaendete andũ, na nĩaendete na mũthenya mũnene nĩ ũndũ wa kwenda kuuma wĩa

wakwa nĩ ũndũ wa kwenda kũtũhonokia. Nĩ ũndũ wa kwenda kũtũhĩa, na kũtũruta andũ, na kũtũruta kĩe, na kũtũhĩa, na kũtũruta andũ."

Mũndũ ũngĩ ndaathire kũtũhonokia, ila Mwana wa Ngai. Nĩ we wĩ na Ithe, na nĩwe wamũmanyĩthie. Nĩ we wĩ na wendo wa Ngai, na nĩwe wamũmanyĩthie. Gũtarĩ kĩe kĩa Kristo kĩa kũruta mũndũ andũ, gũtethire kũmanyĩthia wendo wa Ithe kũndũ andũ.

"Ngai nĩaendete nthĩ, na ahe Mwana wake mwene wendo." Nĩaamũhete ti kũtũũra na andũ, na kũthiete kĩe, na kũua nĩ ũndũ wa kĩe. Nĩaamũhete nthĩ. Kristo nĩaakwenda kwenda kũũkua andũ. We ũrĩa aatũũraga na Ngai, nĩaakwenda kũtũũra na andũ. Yesu ndaathire kũmenyithia andũ atĩ nĩ aũ, no nĩaathire kũmenyithia atĩ nĩ mũndũ na nĩ mũndũ. Nĩwe Mũruta kĩe, Mũruta andũ, na Mũruta andũ, na nĩwe ũrĩa ũrĩ na mwĩrĩ wa mũndũ mbere ya Ngai, na nĩwe ũrĩa ũrĩ na andũ mothe. Na maũndũ maka mothe nĩ ũndũ wa kwenda andũ makũrũke na ũthũku

wa kĩe, na manyithie wendo wa Ngai na kĩe.

Kĩe kĩa kũtũhonokia, na kĩe kĩa Ngai, kĩa kwenda Mwana wake akũe nĩ ũndũ wa kĩe, nĩ kĩa kũtũtũmĩa tũmũnye ũrĩa tũngĩthua na Kristo. O ta ũrĩa Johana aaaĩ na ngoro, akiũrania wendo wa Ithe kũndũ andũ, aakĩaga na kũgwĩtia, na aagĩa na ndeto ya kũmanyĩthia ũnene wa wendo wake, na akiuga, "Taa ũrĩa wendo wa Ithe nĩ mũnene, na tũĩtwo andũ a Ngai." (1 Johana 3:1). Nĩ ũndũ ũcio, mũndũ nĩ wa thayũ! Nĩ ũndũ wa kĩe, andũ a mũndũ matuĩtwo andũ a Satani. Nĩ

ũndũ wa kĩe kĩa Kristo, andũ a Adamu matuĩtwo andũ a Ngai. Nĩ ũndũ wa kwenda Kristo aĩ mũndũ, andũ matuĩtwo andũ a Ngai. Andũ arĩa makũrũkĩtwo, metĩkĩtwo kũtũũra na Kristo, na matuĩtwo andũ a Ngai.

Wendo ũcio ũtarĩ na ũndũ. Andũ a Mwathani wa kũu! Ũhoro mwega! Ũndũ wa kũgwĩtia! Wendo wa Ngai ũtarĩ na mwĩsĩ, wa nthĩ ĩrĩa yarĩ na kĩe! Ũndũ ũcio nĩ wĩ na vinya wa kũtũmĩa mũndũ anyũngũke, na kũtũmĩa ngoro yake ĩthĩkĩĩe mĩtĩ ya Ngai. Tũrĩa tũkĩũrania Kristo na kĩe, tũkĩmona tha, ũseo, na ũkũũ, na

tũkĩmona wendo na tha wa Ngai ũrĩa ũrĩ na ũthingu, na tũkĩmona wendo wake ũtarĩ na mwĩsĩ, na ũrĩa ũrĩ mũnene gĩkuũ kũrĩ ũrĩa mayũ a mũndũ aendete mwana wake.

2 — Mũtĩkĩ Wa Kristo

Mũndũ aarĩ na vinya na ngoro njega. Aarĩ mũseo, na aatũũraga na Ngai. Maũndũ make maarĩ megi, na maũndũ make maarĩ ma tha. No nĩ ũndũ wa kũthũka, vinya wake nĩwathũĩtwo, na wendo waakĩtwo nĩ kwenda we mwene. Ngoro yake yathĩnĩtwo nĩ ũndũ wa kĩe, na ndaathire kũruta kĩe na vinya wake mwene. Nĩaakamĩtwo nĩ Satani, na eethire kũtũũra o ũguo tene na tene, ila Ngai aatethekĩte. Satani aakwendaga kũthũka ũũmbi wa Ngai, na kwenda nthĩ yothe ĩthĩnĩke. Na aakwendaga

kũmanyĩthia atĩ maũndũ make mothe ma ũũru nĩ maũndũ ma wĩa wa Ngai.

Rĩrĩa mũndũ aarĩ na kĩe, aatũũraga na Ngai, "ũrĩa wĩ na ũũgi na ũmenyo." (Akolose 2:3). No rĩrĩa aakĩe, ndaathire kũtungĩa kene na ũtheru, na aakwendaga kũĩhitha mbere ya Ngai. Ũcio nĩ ũguo mũtũkĩ wa ngoro ĩrĩa ĩtarĩ na ũtheru. Nĩ ĩrĩ na kwenda Ngai, na ndĩrĩ na kene kũtũũra nake. Mũndũ ũrĩ na kĩe ndaathire kũtungĩa kene mbere ya Ngai; nĩaakwenda kũĩhitha mbere ya andũ arĩa a theru. Twakamwĩkĩria kũũkĩa kũu,

kene ndaathire kũtungĩa. Wendo ũrĩa ũtũũraga kũu—ngoro yothe ĩcokia wendo wa Ngai—ndaathire kũtungĩa ngoro yake. Maũndũ make, maũndũ make, na maũndũ make, maathire kũtũũra na andũ arĩa a theru. Nĩaathire kũtũũra o ta kĩndũ kĩa kũũru kĩrĩa kĩrĩ na mũgambo mũũru. Kũu nĩkũathire kũtũũra kũndũ kwa kũthĩna; nĩaakwendaga kũĩhitha mbere ya Ngai. Ti ũndũ wa Ngai kwenda kwĩthũkia andũ arĩa a ũũru; nĩ ũndũ wa kwenda kũtũũra na andũ arĩa a theru. Ũthũku wa Ngai nĩwathire kũtũũra o ta mwaki. Nĩaakwendaga kũua, nĩ ũndũ wa

kwenda kũĩhitha mbere ya Ngai, ũrĩa wakũire nĩ ũndũ wa kwenda kũtũhonokia.

Tũtathire kũrũka kĩe-inĩ kĩrĩa tũrĩ. Ngoro cithũ nĩ njũru, na tũtathire kũcithanja. "Nũũ ũngĩruta kĩndũ kĩtheru kuuma kĩndũ kĩa ũũru?" "Ngoro ya mwĩrĩ nĩ ĩrĩ na kwenda Ngai; nĩ ũndũ wa kwenda kũteithĩka na watho wa Ngai, na ndĩrĩ na vinya." (Yobu 14:4; Aroma 8:7). Maũndũ ma ũũgi, maũndũ ma kũthũkũa, maũndũ ma kwenda, na maũndũ ma andũ, mothe nĩ maũndũ ma wega, no nĩ maũndũ ma kũruta kĩe. Nĩmakũngĩruta

maũndũ ma wega, no matathire kũruta kĩe. Nĩkũrĩ na kĩndũ kĩrĩa kĩkũngĩruta kĩe, na kĩndũ kĩa kũu, mbere ya andũ makĩrũka kĩe-inĩ. Vinya ũcio nĩ Kristo. Ngolo yake nĩyo ĩkũngĩruta ngoro, na kũĩkũrĩria kũndũ Ngai, na kũndũ ũtheru.

Mũhonokia akiuga, "Mũndũ ndangĩkua, na nĩ ũndũ wa kwenda kũũkĩa kũu." (Johana 3:3). Mũndũ ũrĩa wĩ na ngoro ya andũ, ndaathire kũtungĩa maũndũ ma Mũoyo wa Ngai; nĩ ũndũ wa kwenda kũmanyĩa, na ndaathire kũmanyĩa, nĩ ũndũ wa kwenda kũmanyĩa na

ngoro. "Mũndũ wa mwĩrĩ ndaathire kũtungĩa maũndũ ma Mũoyo wa Ngai; nĩ ũndũ wa kwenda kũmanyĩa, na ndaathire kũmanyĩa, nĩ ũndũ wa kwenda kũmanyĩa na ngoro." (1 Akorintho 2:14; Johana 3:7). Kristo nĩwe ũrĩa wĩ na vinya, na nĩwe ũrĩa wĩ na vinya wa andũ. Nĩwe ũrĩa wĩ na vinya wa andũ, na nĩwe ũrĩa wĩ na vinya wa andũ, na nĩwe ũrĩa wĩ na vinya wa andũ.

Gũtarĩ kũmenya ũseo wa Ngai, na kũmenya ũseo wa ngoro yake. Gũtarĩ kũmenya ũũgi na ũthingu wa watho wake, na kũmenya atĩ nĩ wa wendo. Paulo aonire maũndũ

maka, akiuga, "Nĩngĩĩtwĩkia atĩ watho nĩ mwega." "Watho nĩ mũtheru, na mwatho nĩ mũtheru, na mũthingu, na mwega." No akiuga, "Nĩ mwĩrĩ, na nĩ ndĩ na kĩe." (Aroma 7:16, 12, 14). Aakwendaga ũtheru, na ũthingu, ũrĩa atarĩ na vinya wa kũtungĩa, na akiuga, "Nĩ mũndũ mũũru! Nũũ ũngĩtũkũra mwĩrĩ ũyũ wa kũua?" (Aroma 7:24). Ũcio nĩ mũgambo ũrĩa ũũkĩte kuuma ngoro-inĩ ya andũ mothe. Kũndũ andũ mothe, kũrĩ na mũcokia ũmwe, "Taa Mwana Ngũũ, ũrĩa ũruta kĩe kĩa nthĩ." (Johana 1:29).

Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na ũndũ mũingĩ wa kũmanyĩthia ũhoro ũyũ, na kũruta andũ arĩa makwendaga kũrũka kĩe-inĩ. Rĩrĩa Jakubu aakĩe, na aathĩnĩtwo nĩ ũndũ wa kwenda kũruta maũndũ ma ũũru, aarĩ na kĩe. Aathiĩ na ũthĩni na kũrũka, na aarĩ na kwenda kũũkĩa kũu. Ngoro yake yarĩ na kĩe, nĩ ũndũ wa kwenda kũũkĩa kũu. Rĩrĩa aarĩ na kĩe, aakomire nthĩ-inĩ, na aarĩ na matũ, na aarĩ na ũthũku wa kũu. Rĩrĩa aakomire, aonire kĩndũ kĩa kũmũkĩa; na taa, kuuma nthĩ-inĩ ĩrĩa aarĩ, kĩrĩa kĩrĩ na ũthũku wa kũu, na kĩrĩa kĩrĩ na ũthũku wa kũu, na ngooci cia Ngai cĩathiaga na kũũka;

na kuuma kũu, mũgambo wa Ngai waiũkĩte na ũhoro wa kũmũtũmĩa. Ũguo nĩguo Jakubu aamanyĩte atĩ nĩkũrĩ na Mũhonokia. Na kene na ũseo, aonire atĩ nĩkũrĩ na nzĩa ya kwenda kũtũũra na Ngai. Kĩrĩa kĩa kũrũka kĩu kĩamanyĩthia Yesu, nĩwe wĩ na nzĩa ya kwenda kũtũũra na Ngai.

Ũcio nĩ ũguo ũhoro ũrĩa Yesu aahunjire Nathanaeli, rĩrĩa akiuga, "Mũkĩona kũu kũambũrũka, na ngooci cia Ngai cĩathiaga na kũũka kũndũ Mwana wa mũndũ." (Johana 1:51). Rĩrĩa andũ maakĩe, maatigire Ngai; nthĩ yatigire kũu. Pakati ka

nthĩ na kũu, gũtarĩ na nzĩa ya kwenda kũtũũra. No nĩ ũndũ wa Kristo, nthĩ nĩyokĩte kũu. Kristo nĩwe wambũrũkĩte nzĩa ĩrĩa yaũtwo nĩ kĩe, na ngooci cia Ngai cĩathiaga na kũũka. Kristo nĩwe wĩ na nzĩa ya kwenda kũtũũra na andũ arĩa a thĩni.

No maũndũ ma andũ ma kwenda kũrũka, na maũndũ ma andũ ma kwenda kũrũka, nĩ maũndũ ma kũruta kĩe. "Kĩla kĩndũ kĩa wega na kĩla kĩndũ kĩa wega" (Jakubu 1:17) nĩ kĩa Ngai. Gũtarĩ ũndũ wa wega wa ngoro, ila ũrĩa ũrĩ na Ngai. Na nzĩa ĩmwe ya kwenda kũndũ Ngai

nĩ Kristo. Akiuga, "Nĩ nzĩa, na ma, na muoyo; mũndũ ndangĩũka kũndũ Ithe, ila nĩ ũndũ wa kwenda kũũka." (Johana 14:6).

Ngoro ya Ngai nĩ ĩrĩ na wendo kũndũ andũ, wendo ũrĩa ũrĩ mũnene gĩkuũ kũrĩ kũua. Rĩrĩa aakĩte Mwana wake, aatũnengere kũu kothe. Muoyo wa Mũhonokia, kũua kwake, na kũruta andũ, na wĩa wa ngooci, na kũruta Mũoyo, na wĩa wa Ithe, na maũndũ mothe ma kũu, mothe nĩ maũndũ ma kwenda kũtũhonokia.

Taa ũseo wa kĩe kĩa kũtũhonokia! Tũkĩrute maũndũ ma kũu, na maũndũ ma kũu, ma kwenda kũruta andũ, na kwenda kũruta andũ. Maũndũ ma kũu, na maũndũ ma kũu, nĩ maũndũ ma kwenda kũruta andũ. Nĩ maũndũ ma kwenda kũruta andũ?

Na kĩndũ kĩngĩ, kĩherithio kĩa Ngai kĩa kĩe, na kĩe, na kwenda kũruta andũ, na kwenda kũruta andũ, nĩ kwa Ngai kwenda kũtũũra na andũ.

Tũtathire kũtũũra na ũseo wa Ngai? Nĩ kĩndũ kĩngĩ kĩrĩa kĩngĩ kũruta?

Tũtũũre na Ngai, ũrĩa watũendete na wendo mũnene. Tũtũngĩe na maũndũ ma kwenda kũruta andũ, na kũruta andũ, na kũruta andũ, na kũruta andũ, na kũruta andũ, na kũruta andũ.

3 — Kwĩthũkũa

Mũndũ angĩthua mũthingu mbere ya Ngai? Mũndũ ũrĩa ũrĩ na kĩe angĩthua mũthingu? Ni kũndũ wa Kristo tu tũngĩthua na Ngai, na kũndũ wa ũtheru; no tũngĩũka kũndũ Kristo? Andũ aingĩ nĩmakwĩthũkĩa kĩũo kĩrĩa kĩa andũ aingĩ mũthenya wa Pentekoste, rĩrĩa maahũtwo nĩ kĩe, maagĩtie, "Tũkĩthua atĩa?" Kiugo kĩa mbere kĩa Petero kĩarĩ, "Kwĩthũkũa." (Milimo 2:37, 38). Rĩngĩ, thuuthu wa thikũ, akiuga, "Kwĩthũkũa, ... na kũrũka, nĩ ũndũ wa kwenda kĩe kĩanyu kĩrute." (Milimo 3:19).

Kwĩthũkũa nĩ kũrĩ na kĩe na kũrũka. Tũtathire kũrũka kĩe, ila tũkĩona atĩ nĩ kĩũru; na twakĩrũka ngoro-inĩ, gũtarĩ kĩndũ kĩa kwĩthũkũa.

Andũ aingĩ nĩmatarĩ na kwĩthũkũa. Aingĩ nĩmakwĩthũkũa nĩ ũndũ wa kĩe, na makĩruta maũndũ ma wega, nĩ ũndũ wa kwenda kũthĩna. No ũguo ti kwĩthũkũa kwa Kĩrĩkanĩro. Makwĩthũkũa nĩ ũndũ wa kũthĩna, ti nĩ ũndũ wa kĩe. Ũguo nĩ ũguo kĩe kĩa Esau, rĩrĩa aonire atĩ nĩathĩnĩtwo. Balaamu, rĩrĩa aonire ngooci, aakĩe, akiuga, "Nĩndĩ na kĩe"

nĩ ũndũ wa kwenda kũua. No gũtarĩ kwĩthũkũa kwa kĩe, gũtarĩ kũrũka, gũtarĩ kwenda kĩe. Yuda Iskariote, rĩrĩa aathũkĩte Mwathani wake, akiuga, "Nĩndĩ na kĩe, nĩ ũndũ wa kwenda kũruta maũndũ ma wega." (Mathayo 27:4).

Kwĩthũkũa kwake nĩkwaathũkĩtwo nĩ kĩe, na nĩ ũndũ wa kwenda kũthĩna. Maũndũ ma kũthĩna nĩmamũtigĩrĩte, no gũtarĩ kĩe kĩa ngoro, nĩ ũndũ wa kwenda kũruta maũndũ ma wega. Firaũni, rĩrĩa aarĩ na kĩe, aakĩe nĩ ũndũ wa kwenda kũruta kĩe, no rĩrĩa kĩe kĩaũtwo, aakĩe nĩ ũndũ wa kwenda kũruta

kĩe. Andũ aya mothe maakwĩthũkũa nĩ ũndũ wa kĩe, no matarĩ na kĩe nĩ ũndũ wa kĩe.

No rĩrĩa ngoro ĩkĩtĩkĩa vinya wa Mũoyo wa Ngai, ngoro ĩkĩũkĩa, na mũndũ ũrĩ na kĩe akĩona ũtheru wa watho wa Ngai, ũrĩa ũrĩ na watho wa kũu na wa nthĩ. "Kĩndũ kĩa wega, kĩrĩa kĩrĩ na vinya wa andũ," nĩkĩambũrũkĩa ngoro, na maũndũ ma kĩe makĩmanyĩka. (Johana 1:9). Kĩe nĩkĩkĩra ngoro. Mũndũ ũrĩ na kĩe akĩona ũthingu wa Ngai, na akĩtigĩra kũũkĩa mbere ya Ngai. Akĩona wendo wa Ngai, ũtheru,

kene; akĩenda kũtherũka, na kũrũka kũndũ kũu.

Ũhoro wa Daudi rĩrĩa aakĩe, nĩkwĩthũkũa. Kwĩthũkũa kwake kwarĩ kwa ngoro. Gũtarĩ kwenda kwĩthũkũa, gũtarĩ kwenda kũrũka. Daudi aonire kĩe kĩake, aonire ngoro yake, aakĩe. Gũtarĩ kũrũka tu, no ngoro. Aakwendaga kene kĩa ũtheru. Ũcio nĩ mũgambo wake: "Mũndũ ũrĩa wĩ na kĩe, na kĩe kĩake kĩrute, nĩ mwega. Mũndũ ũrĩa Mwathani aatariĩ na kĩe, na ũrĩa wĩ na ngoro, nĩ mwega." (Zabuli 32:1-2).

"Ũta tha kũndũ ngoro, nĩ ũndũ wa wendo wake. Nĩ ũndũ wa wendo wake, ruta kĩe. ... Nĩ ũndũ wa kĩe, na kĩe kĩakwa kĩrĩ mbere. ... Nĩ ũndũ wa kĩe, na kĩe kĩakwa kĩrĩ mbere. ... Ũtherũke, na ngĩtherũka; ũthũkũe, na ngĩthua mwega. ... Ũmbĩ ngoro ĩtheru, na ũrute ngoro. ... Ũndũkanĩtie ngoro yake, na ũndũkanĩtie Mũoyo wake. ... Ũtũmĩe kene kwa kũhonoka, na ũtũmĩe vinya. ... Ũtũkũre kĩe, na ngĩkĩna." (Zabuli 51:1-14).

Kwĩthũkũa kũa ũguo, gũtarĩ vinya wa kwĩthũkũa. Nĩ kũa Kristo tu,

ũrĩa wakwĩte kũu, na ahe andũ maũndũ.

Kũrĩ na kĩndũ kĩa kwĩthũkũa, na andũ aingĩ nĩmakwĩthũkũa, na matarĩ na kũhonoka. Makwĩtia atĩ matarĩ na vinya wa kwĩthũkũa, na kwĩthũkũa nĩkwaũtwo nĩ ũndũ wa kĩe. Nĩ kwaũtwo nĩ ũndũ wa kĩe. No mũndũ ũrĩ na kĩe angĩrũka mbere ya kwĩthũkũa? Nĩ kwĩthũkũa nĩkwo kũaũtwo nĩ ũndũ wa kĩe? Nĩ kwĩthũkũa nĩkwo kũaũtwo nĩ ũndũ wa kĩe?

Kĩrĩkanĩro gĩtarĩ na kwĩthũkũa, na mũndũ ũrĩ na kĩe angĩũka kũndũ

Kristo, "Ũkai kũndũ ngoro, na ngĩkũruta." (Mathayo 11:28). Nĩ Kristo ũrĩa wĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Petero akiuga kũndũ Isiraeli, "Ngai nĩamũtũmĩte, na nĩwe Mũhonokia, nĩ ũndũ wa kwenda kũruta kwĩthũkũa na kĩe." (Milimo 5:31). Tũtathire kwĩthũkũa, ila Kristo.

Kristo nĩwe ũrĩa wĩ na vinya. Nĩwe wĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Kwenda ũtheru, na kwenda ũtheru, na kwenda ũtheru, nĩ kwa ũndũ wa Mũoyo wake.

Yesu akiuga, "Nĩ ũndũ wa kwenda kũrũka, nĩngĩruta andũ." (Johana 12:32). Kristo nĩaũkĩtwo nĩ ũndũ wa kĩe kĩa andũ; na tũkĩona Mwana Ngũũ mũtharaba-inĩ, maũndũ ma kũhonoka makĩambũrũka, na wendo wa Ngai nĩwĩruta kĩe. Kristo aakĩe nĩ ũndũ wa kwenda kũruta andũ. Mũndũ ũrĩ na kĩe akĩona wendo, ngoro ĩkĩũkĩa, na kwĩthũkũa.

Nĩ kwaũtwo atĩ andũ nĩmakwĩthũkũa, na makĩruta maũndũ ma wega, mbere ya kwĩthũkũa. No rĩrĩa makĩruta maũndũ ma wega, nĩ ũndũ wa

Kristo. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na Kristo nĩaendaga kũruta andũ, nĩ ũndũ wa kwenda kũruta andũ, na kwenda kũruta andũ, nĩ ũndũ wa kwenda kũruta andũ. Mũndũ ũrĩ na kĩe nĩakĩona kĩe kĩake, na akĩona ũthingu wa Kristo, na akiuga, "Kĩe nĩkĩa kĩndũ, nĩ ũndũ wa kwenda kĩe kĩa mũndũ? Nĩ wendo, nĩ kĩe, nĩ kwĩthũkũa, nĩ ũndũ wa kwenda tũkĩrũka kĩe?"

Mũndũ ũrĩ na kĩe nĩakĩruta wendo, na kwenda kũũka kũndũ Kristo; no twakĩruta, nĩakĩũka kũndũ Jesu; na kwenda kũhonoka nĩkwo

kũamũruta kũndũ Kristo, na kwĩthũkũa nĩ ũndũ wa kĩe kĩa Kristo.

Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa, na nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ matarĩ na vinya. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ matarĩ na vinya. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ matarĩ na vinya. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ matarĩ na vinya. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ

matarĩ na vinya. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ matarĩ na vinya. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ matarĩ na vinya. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ matarĩ na vinya. Mũoyo wa Ngai nĩwĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Na maũndũ ma nthĩ matarĩ na vinya.

Inyuĩ arĩa mwenda kĩndũ kĩa wega, kĩa ũndũ wa nthĩ, manyai atĩ ũcio nĩ mũgambo wa Ngai. Mwĩthũkĩe, na mwĩthũkĩe Kristo, na mwĩthũkĩe wendo wake, na mwĩthũkĩe ũtheru

wake. Kristo nĩwe wĩ na vinya wa kwĩthũkũa. Tũkĩona Kristo, tũkĩona kĩe kĩa ngoro cithũ.

Tũngĩkwĩtia tũrĩ andũ a wega, o ta Nikodemo, na tũngĩtia atĩ tũtarĩ na kĩe, no tũkĩona Kristo, tũkĩona kĩe. Tũkĩona kĩe kĩa ngoro cithũ, na tũkĩona kĩe kĩa Kristo. Na tũkĩona atĩ ũthingu witũ nĩ wa ũũru, na kĩa Kristo nĩkĩo kĩa kũtũtherũka.

Ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo,

ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo, ũtheru wa Kristo.

Daniele rĩrĩa aonire ngooci, aarĩ na kĩe, na akiuga, "Gũtarĩ vinya, na ũseo wakwa nĩwathũĩtwo." (Daniele 10:8). Ngoro ĩkĩũkĩa nĩkwo kũaũtwo nĩ ũndũ wa kwenda kwĩthũkũa, na kwenda kwĩthũkũa, na kwenda kwĩthũkũa, na kwenda kwĩthũkũa.

Paulo akiuga atĩ, "Nĩ ũndũ wa kĩe, ndĩ na kĩe." (Afilipi 3:6). No rĩrĩa aonire kĩe, aonire atĩ nĩ mũndũ ũrĩ na kĩe. Akiuga, "Nĩndĩ na kĩe, na kĩe nĩkĩũkĩte." (Aroma 7:9). Rĩrĩa aonire

kĩe, kĩe nĩkĩaũtwo, na kwĩtia kwake kwaũtwo.

Ngai ndaarekania kĩe kĩa ũũru; kĩe nĩkĩaũtwo. No kĩe kĩa ũũru nĩ kĩa ũũru. Mũndũ wa kĩe nĩaũtwo, na ũthingu, na kwenda kĩe, nĩkwo kwaũtwo. Mũndũ ũrĩa wĩ na kĩe nĩaũtwo, na ũthingu, na kwenda kĩe, nĩkwo kwaũtwo. Mũndũ ũrĩa wĩ na kĩe nĩaũtwo, na ũthingu, na kwenda kĩe, nĩkwo kwaũtwo. Mũndũ ũrĩa wĩ na kĩe nĩaũtwo, na ũthingu, na kwenda kĩe, nĩkwo kwaũtwo.

Mũndũ wa kĩe nĩaũtwo, na ũthingu,
na kwenda kĩe, nĩkwo kwaũtwo.
Mũndũ wa kĩe nĩaũtwo, na ũthingu,
na kwenda kĩe, nĩkwo kwaũtwo.
Mũndũ wa kĩe nĩaũtwo, na ũthingu,
na kwenda kĩe, nĩkwo kwaũtwo.
Mũndũ wa kĩe nĩaũtwo, na ũthingu,
na kwenda kĩe, nĩkwo kwaũtwo.

Mwĩthũkĩe, mwĩthũkĩe Kristo,
mwĩthũkĩe wendo wake,
mwĩthũkĩe ũtheru wake.
Tũngĩkwĩtia tũrĩ andũ a wega,
tũngĩtia atĩ tũtarĩ na kĩe, no tũkĩona
Kristo, tũkĩona kĩe. Tũkĩona kĩe kĩa
ngoro cithũ, na tũkĩona kĩe kĩa
Kristo. Na tũkĩona atĩ ũthingu witũ

nĩ wa ũũru, na kĩa Kristo nĩkĩo kĩa kũtũtherũka.

4 — Kwĩthĩnĩa

"Ũrĩa ũhithaga kĩe kĩake ndakũrũka; no ũrĩa ũcokaga na ũrũkaga, nĩakehĩrĩrĩwa." (Nthimo 28:13).

Mĩtũkĩ ya kwĩthĩnĩwa nĩ Ngai nĩ nyũmbu, na ĩrĩ na ũthingu. Mwathani ndatũhoya kũruta kĩndũ kĩa ũũru nĩ ũndũ wa kwenda tũrekewe kĩe. Tũtathiĩ na mũgambo wa kũu, na tũtathĩnĩka nĩ ũndũ wa kwenda tũtungĩe ũseo; no ũrĩa ũcokaga na ũrũkaga nĩakehĩrĩrĩwa.

Mũtũmwa akiuga, “Cokai kĩe kĩanyu kũndũ mũndũ, na mũhoyane, nĩ ũndũ wa kwenda mũhonoke.” (Jakubu 5:16). Cokai kĩe kĩanyu kũndũ Ngai, ũrĩa wĩ na vinya wa kũreka; na kĩe kĩanyu kũndũ mũndũ. Twakĩruta ũũru kũndũ mũndũ, nĩtwĩkĩrĩtie kũruta ũũru, na nĩ ũndũ wa kwenda kũreka. Buno twĩhoye Ngai, nĩ ũndũ wa kwenda mũndũ aũtwo nĩ Ngai. Ndeto ĩno ĩkĩrĩtwo mbere ya Mũruta andũ, Mũthĩnwa Mukata, ũrĩa wĩ na vinya wa kũtherũka. (Ahebelu 4:15).

Andũ arĩa matarĩ na kwĩthĩnĩa mbere ya Ngai, matarĩ na mũtũkĩ wa kwĩthĩnĩwa. Twakĩrũka, na kwĩthĩnĩa, na kwĩthĩnĩa, na kwĩthĩnĩa, na kwĩthĩnĩa, na kwĩthĩnĩa, na kwĩthĩnĩa, na kwĩthĩnĩa, na kwĩthĩnĩa, na kwĩthĩnĩa. Nĩ ũndũ wa kwenda kwĩthĩnĩa, na kwenda kwĩthĩnĩa, na kwenda kwĩthĩnĩa. Nĩ ũndũ wa kwenda kwĩthĩnĩa, na kwenda kwĩthĩnĩa, na kwenda kwĩthĩnĩa. Nĩ ũndũ wa kwenda kwĩthĩnĩa, na kwenda kwĩthĩnĩa, na kwenda kwĩthĩnĩa.

Ndeto ĩno ĩrĩ na vinya wa kwĩthĩnĩa. Mwathani nĩ we wa andũ arĩa a ngoro, na nĩwe ũhonokia arĩa a ngoro. (Zabuli 34:18). Kwĩthĩnĩa kwa kĩe nĩkwa kĩe. Kwĩthĩnĩa kwa kĩe nĩkwa kĩe. Kwĩthĩnĩa kwa kĩe nĩkwa kĩe. Kwĩthĩnĩa kwa kĩe nĩkwa kĩe. Kwĩthĩnĩa kwa kĩe nĩkwa kĩe.

Mũthenya wa Samweli, Isiraeli maarĩ na kĩe. Maarĩ na kĩe, na maarĩ na kwĩthĩnĩa. Mbere ya kũrũka, maakĩe, "Nĩtwĩkĩrĩtie kĩe." (1 Samweli 12:19). Kĩe kĩa ũũru kĩa kwĩthĩnĩa. Kwĩthĩnĩa kwabo

nĩkwaaũtwo nĩ ũndũ wa kwenda kũrũka.

Kwĩthĩnĩa kũtarĩ na kwĩthĩnĩa, kũtarĩ na kwĩthĩnĩa. Mũtũkĩ wa kwĩthĩnĩa nĩ ũũ: "Therũkai, na mũtherũke; rutanĩ ũũru; manyai wega; rutanĩ kĩe; rutanĩ kĩe." (Isaia 1:16-17). "Twakĩruta ũũru, nĩakĩruta ũũru; twakĩruta wega, nĩakĩruta wega." (Ezekieli 33:15). Paulo akiuga, "Nĩ ũndũ wa kwenda kĩe, mwakwĩthĩnĩa; na mwĩthĩnĩa, na mwĩthĩnĩa, na mwĩthĩnĩa." (2 Akorintho 7:11).

#

Rĩrĩa mĩhianano ya meyo yaitwa nĩ ũrĩa wa mĩhianano, mũkĩhĩtia ndaroraga mĩhĩtia ya mũtwe wake kana akamenya ũkũrũ wa ũũru ũrĩa akenete; na kĩrĩa agĩtĩkĩra mũtugo wa Roho Mũtheru ũmũrekerere, agũtũraga arĩ na kĩhĩtio kĩa gũtirĩ kũmenya mũhĩtia wake.Matooro make matirĩ ma maũndũ ma kĩnene na ma kũnyiitĩka. Kuri kila kwĩtĩkia kũhĩtia kwake, ongeaga ũrĩa wa kũjĩrĩra mĩtugo yake, akĩrora atĩ nĩ maũndũ mamwe maingĩ nĩmo mamũtũmĩte kwĩkĩra ũũru ũcio, na atĩ ũtari wa ciĩra icio ndarĩkĩire

kũka kwĩka kĩndũ kĩu kana kĩngĩ kĩrĩa arogwo nĩ kĩũ.

Mûthango wa Adam na Eve wa kũrĩa tunda rĩa kũrĩgithwa, mĩoyo yao yaiyũrĩtwo nĩ thoni na wĩtĩkio. Mbere, ũrĩa wa kũhĩtĩrĩa wa meyo mao warĩ wa kũrora ũrĩa mangĩgũtiga hĩtia yao na kũhonoka kĩrĩro kĩa gĩkũndi kĩa gĩkuũ.Rĩrĩa Mwathani aarĩirie meyo mao, Adam akĩmũcookeria, akĩiga kĩhĩtio kĩa thimo kimwe kĩa kũrĩa Ngai na kimwe kĩa mũtumia wake:**"Mũtumia ũrĩa wanjĩhe agĩtũũra na nĩwe wandĩhe tunda rĩa mũtĩ, nĩngĩrĩa."**Mũtumia nawe

akĩiga kĩhĩtio kĩa nyoka, akĩuga:**“Nyoka nĩyandamũkĩrĩirie, nĩngĩrĩa.”** Kĩambĩrĩro 3:12, 13.Nĩ kĩĩ kĩatumire ũumba nyoka? Nĩ kĩĩ kĩatumire ũmũrekerere aingire Edeni? Aya nĩmo maũria maathimĩrĩirwo nĩ kĩhĩtio kĩa mũtumia kũrĩ hĩtia yake, akĩiga Ngai mũtugo wa gũkũrũka kwao.Mũtugo wa kwĩtheria na kwĩjĩrĩra waratire kũrĩ mũtangi wa maheeni, na nĩũmenyagwo kũrĩ aana a Adam a arume na atumia. Kwĩtĩkia kwa mũtugo uyu gũtirĩ kũrĩa kuumaga kũrĩ Roho wa Ngai, na gũtirĩ kũkĩrĩrwo nĩ Ngai.Kwĩrĩria kwa ma na kũrĩa kũrĩ kwa mũoyo

nĩkũgĩtũma mũndũ aitĩkĩre kĩhĩtio gĩake mwene na akĩmenyithie atarĩ na ũhoro wa kũjĩrĩra kana ũrĩa wa kũhĩtĩrĩa.Ta mũhuthu wa bũrũri ũrĩa waombaga, atarĩ kũinũka maitho make matũũke igũrũ, nĩagooka akĩuga:**"Ngai, ndĩrekerere nĩgũkũrũkĩra, niĩ mũhĩtia."**Na arĩa amenyanaga hĩtia yao nĩo magĩtũũrwo arĩ athingu, tondũ Yesu nĩagũtũũrĩra thakame yake nĩ ũndũ wa mũoyo ũrĩa wĩrĩire.

Ndeto cia Ngai cĩonanĩtie ũrĩa kwĩthĩnĩa na kwĩthĩnĩa kwa kĩe kũrĩ. Paulo ndaakwendaga

kwĩhitha; aonanĩtie kĩe kĩake, na ndaakwendaga kwĩthĩnĩa. Akiuga, "Aingĩ a andũ a theru nĩndaatĩkĩte, na nĩ ũndũ wa kwenda kũruta kĩe, na rĩrĩa maakuaga, nĩndaatĩkĩte. Na nĩndaatĩkĩte, na nĩndaatĩkĩte, na nĩndaatĩkĩte." (Milimo 26:10-11). Ndakwĩthĩnĩa, akiuga, "Kristo Yesu ookire nthĩ-inĩ nĩ ũndũ wa kwenda kũhonokia andũ arĩa a kĩe, na nĩwe mũnene." (1 Timotheo 1:15).

Ngoro ĩrĩa ĩrĩ na kwĩthĩnĩa, ĩrĩa ĩrĩ na kwĩthĩnĩa, nĩyo ĩrĩ na vinya wa kwĩthĩnĩa. Nĩyo ĩrĩ na vinya wa kwĩthĩnĩa. Nĩyo ĩrĩ na vinya wa kwĩthĩnĩa. Nĩyo ĩrĩ na vinya wa

kwĩthĩnĩa. Nĩyo ĩrĩ na vinya wa kwĩthĩnĩa. Nĩyo ĩrĩ na vinya wa kwĩthĩnĩa. Nĩyo ĩrĩ na vinya wa kwĩthĩnĩa. Nĩyo ĩrĩ na vinya wa kwĩthĩnĩa.

Nĩ kwaũtwo, "Twakĩthĩnĩa, nĩwe mũthingu na mwega, nĩ ũndũ wa kwenda kũreka kĩe kĩitũ, na kũtũtherũka kĩe-inĩ." (1 Johana 1:9).

5 — Kwĩyĩka

Ndeto ya Ngai nĩ ĩtũvĩsya, “Nĩmwĩkanaĩ, na nĩmũng'ana, ĩngĩva mũũkanaĩ na ngoro cenyu ciothe.” Yelemiya 29:13.

Ngoro yothe ĩtĩkĩtwo ĩyathĩwe kwa Ngai, nĩ kana mũndũ aĩthĩwe, nĩkũndũ twĩkĩtwo tũtavĩka kwĩthyũa nĩ ũndũ wa kũtũka ũtana na mũndũ. Kwa mĩtĩĩo, tũkĩtenga na Ngai. Mũoyo Mũtheru nĩwĩtavya ũtũ waĩ na andũ nĩ atĩ: “Nĩmũkwĩte nĩ ũkwĩ na ũtungata;” “mũtwe wothe nĩ ũthũku, na ngoro yothe nĩ ĩthela;” “kũndũ kũothe

kũthũku.” Nĩtwĩkĩtwo twĩ na ngia ya Syaitani, “twĩkĩtwo twĩ ata nĩ ũndũ wa kwenda kwake.” Aefeso 2:1; Isaya 1:5, 6; 2 Timotheo 2:26. Ngai nĩ aenda kũtũthukũa, kũtũkũua. No nĩkũndũ ũũ nĩwenda kĩthyũo kĩtheu, kũthyũa mĩĩtwa yothe ĩnene, nĩtũtĩkĩa kwĩyathĩa kũndũ kwake wothe.

Mbaĩ yĩtavana na mwene nĩyo mbaĩ nene mũno ĩtavanyĩtwo. Kwĩyathĩa mwene, kũtĩkĩa vinya wothe kwa kwenda kwa Ngai, nĩkwenda mbaĩ; no mũoyo nĩwenda kwĩtĩkĩa kwa Ngai mbere ya kũthyũa nĩ ũtheru.

Ũtawani wa Ngai ũtethe ũla Syaitani aenda kũwona, nĩ witikĩtwo nĩ kũtĩkĩa kwa kĩma, kana ũtawani ũtathĩkĩawa na ngoro. Ũtawani ũyũ nĩwĩta ngoro na ngelekanyĩo. "Ĩkai twii, na tũeke ngelekanyĩo" nĩyo ngwatanĩ ya Mũũmbi kwa andũ aũmbyĩte. Isaya 1:18. Ngai ndakasa kwenda kwa viumbwa vake. Ndaeĩ kũtĩkĩa ũtĩkĩo ũtetheke nĩ kwenda kwa ngoro kana ũtavĩkĩtw'e na ngelekanyĩo. Kũtĩkĩa kwa ngiathĩko kwongu kũkũũngĩya kũthĩna kwothe kwa ngoro kana mĩtĩĩo; kũũmbya mũndũ ata kĩndũ kĩtavĩka kĩvathũkany'a. Ũũ ũtethe ĩthayũ wa

Mũũmbi. Aenda atĩ mũndũ, ũla mũno wa viumbwa vyake vyothe, athiĩ mbere mũno. Atũthaa mbere ya ũtui wa kĩthimo kũla aenda kũtũvika kwa ĩthekũ yake. Atweta tũtĩkĩĩe kwake, nĩ kana eke kwenda kwake kwa tũthe. Nĩtwĩ na kwĩthĩawa kũthuua kana nĩtũkũkũua nĩ ũkwĩ, kũthĩna na kwĩthĩawa kwaa kĩthimo kya andũ a Ngai.

Ĩngĩva tũkĩyathĩa kwake Ngai, nĩtwenda kũleka vyothe ivĩta tũteng'ane nake. Nĩ ũndũ ũsu Mũkũũni aasya, “Kila mũndũ ũla ũtaleĩkye vyothe vaa nake, ndaeĩ kũthĩwa mũnana wakwa.” Luka

14:33. Kĩndũ kyothe kĩenda kũtũkũũa ngoro kuuma kwa Ngai nĩkĩtĩkĩwa kĩlekw'e. Ũtai nĩ kĩmũmbi kya andũ aingĩ. Kwenda mbia, kwenda ũtai, nĩ mũkongo wa thahabu ũmekĩte na Syaitani. Ĩthayũ na ũtui wa nthĩ nĩ kĩmũmbi kya andũ angĩ. Mĩtĩĩo wa kwĩthũkĩa na kwĩkĩa kũtavĩka na ũtungata nĩ kĩmũmbi kya andũ angĩ. No nziu ĩsu ya ũkwĩ ĩtĩkĩwe ĩnang'we. Nĩtũtavĩka nĩ a Ngai nusu na a nthĩ nusu. Tũtavĩka aana a Ngai ĩngĩva tũtetheĩ ake wothe.

Kũlĩ na angĩ maĩtavya atĩ nĩmatavika Ngai, no nĩmathananga

na vinya wao mwene kũvika ũtawani wake, kũvika na mĩtĩĩo mũseo, na kũthũkũa. Ngoro ciao nĩtethethĩtwo nĩ kwenda kwa Kristo kwa nda, no nĩmekĩa mĩtũkĩ ya mĩtĩĩo ya kĩkĩsto ata ũla Ngai aenda kuma kwao nĩ kana mekĩwe nthĩ ya kũthĩna. Ũtua ũsu wa dini ndũkĩ na kĩthĩno. Ĩngĩva Kristo aĩ thĩĩ ngoro, mũoyo nĩwĩthĩawa na kwenda kwake, na kĩkeno kya kũonana nake, na nĩũkakwatĩkana nake; na ĩngĩva nĩwamekya, mwene nĩkavandĩkanwo. Kwenda Kristo nĩko kũkathĩwa kĩandĩko kya mĩtũkĩ. Andũ ũla mavĩkĩtwo nĩ kwenda kwa Ngai kũmathĩnĩa,

matakũũya atĩ nĩ kĩĩ kĩnini kĩngatavĩkwa kũvika kwa kwenda kwa Ngai; matakũũya ũtawani mũnini, no nĩmathananga kũvika wothe kwa kwenda kwa Mũkũũi wao. Na kwenda kwa ngoro, nĩmaiyathĩa vyothe na kũonethya kwenda kũlingana na kĩthĩno kya kĩndũ kĩla mekũũya. Kwĩtavya Kristo ũtathĩtwo na kwenda kũu kwa nda nĩ kwonanĩa kwĩthĩawa, na mĩtũkĩ ĩtethĩtwo na ngoro, na mĩkoyo ĩthela.

Ĩngĩva nĩwona atĩ nĩ kĩthũku kĩnene mũno kwĩyathĩa vyothe kwa Kristo? Ĩkĩe kĩũlyo, "Kristo

nĩwanyĩthĩie kĩĩ?” Mũnana wa Ngai nĩwayathĩie vyothe—mũoyo, kwenda, na kũthĩna—nĩ ũndũ wa kũtũkũua. Na ĩngĩva tũthe na kĩthĩno, tũtethĩtwo nĩ kwenda kũu kũnene, ĩkana twĩe ngoro ciothe kuuma kwake? Kila saa ya mĩoyo yithe tũkĩthĩna na kĩthimo kya ĩthekũ yake, na nĩ ũndũ ũsu nĩtũtavĩka kũvĩkĩa mũno ĩthayũ na kũthĩna kũla twĩkũũtwo. Ĩkana twamake ũla twathũkĩte nĩ mĩtethya yithe, na tũkende kũnyũa kwenda kwake kwothe na kĩthũkĩ kĩake? Tũkĩwona ũtethĩa wa Mwene ũtui wa nthĩ, ĩkana twĩe kĩlĩlo

nĩkĩndũ tũngavika mũoyo-inĩ kwĩthĩawa nĩ kũthĩna na kwĩtethĩa?

Kũũlya kwa andũ aingĩ a ngoro nene nĩ, “Nĩkĩ ndakwenda kũthĩna na kwĩtethĩa mbere ya kũvĩkĩa atĩ nĩnĩtĩkĩtwo nĩ Ngai?” Nĩngakwongela Kristo. Athe na ũthũku, na nginya ũsu, nĩwe Mwene wa nthĩ; no nĩ ũndũ wa andũ, nĩwe ũtethie ũthũku wa andũ. “Nĩtavĩkĩtwo na andũ a kũvanda ũtawani; na nĩethĩie ũthũku wa andũ aingĩ, na nĩ ĩthekũ ya andũ a kũvanda ũtawani.” Isaya 53:12.

No nĩkĩĩ twĩleka, ĩngĩva twĩleka vyothe? Ngoro ĩthũkĩtwo nĩ ũthũku, nĩ kana Yesu aĩthũe, aĩthee na thakame yake mwene, na aũkũue na kwenda kwake kũtavĩkana. Na andũ nĩmawona atĩ nĩ kĩthĩno kwĩleka vyothe! Nĩmwona ũthoni kũvoya ũũ, ũthoni kũũvanda.

Ngai ndatwenda tũleke kĩndũ kyothe kĩthekĩte kĩtũseo. Vyothe vĩla ĩkĩa, nĩmathananga ũseo wa aana ake. Nĩkana andũ othe matathũuĩte Kristo mevĩkĩe atĩ nĩ e kĩndũ kĩthekĩte mũno kũvapĩa kũla mekũũya mwene. Mũndũ nĩwĩkĩa

ũthũku na kũthĩna mũno ngoro yake ĩngĩva nĩmewona na kwĩkĩa kũtavĩkana na kwenda kwa Ngai. Kĩkeno kĩa kwa ĩtĩkĩo nĩkĩthũkĩtwo nthĩnĩ wa mũkongo ũla ũkũũtwo nũ ũla wĩvĩkĩte kĩthekĩte na ũla wandĩkĩte ũseo wa viumbwa vyake. Mũkongo wa kũvanda ũtawani nĩ mũkongo wa kũthĩna na kũnangĩka.

Nĩ kwona kũthũku kwona atĩ Ngai nĩakena kũwona aana ake makĩthĩna. Nthĩ yothe ya ĩtũnĩ nĩ ĩkũũya kĩkeno kya mũndũ. Ithe witũ wa ĩtũnĩ ndaĩthĩa mĩoyo ya vyũmbya vyake vyothe. Maũndũ

ma Ngai matweta tũekĩe kũĩthĩa kũla kũngatũvika na kũthĩna na kũtetha, kũngatũthĩa mĩoyo ya kĩkeno na ĩtũnĩ. Mũkũũi wa nthĩ nĩwooka andũ ata me, na mbere ya kwenda kwothe, ũthũku, na ũnethi; na ndakĩthaa ũthũku kwĩthĩawa na nĩkavapĩa kũũkũuo nĩ thakame yake, no nĩkakũthisya kwenda kwa ngoro kwa andũ othe mekĩtĩkĩa kwĩthĩa nĩ nzĩa yake, kwĩthĩa nĩ mũkoyo wake. Nĩkĩthayũo kwake kũvapĩa ũtune na kũtũma andũ othe mekũũya kũake kĩrĩo kya mũoyo. Atwenda tũĩkie mĩtũkĩ ĩrĩa yothe ĩngatũtethea mbere ĩthayũ kũla andũ a kũtavĩka matavĩkĩtwo.

Mũoyo wa kwa ĩtĩkĩo na kĩkeno nĩ kũthĩwa Kristo aũmbyĩtwo nthĩnĩ, na nĩ kĩthayo kya ũtui.

Andũ aingĩ nĩmekũũya, “Nĩkũũ nĩngakwĩyathĩa kwa Ngai?” Nĩwenda kwĩyathĩa kwake, no nĩwe mũnethi kwa vinya wa mĩtĩĩo, nĩ ũkwĩ wa kũtethya, na nĩwatawĩtwo nĩ mĩtĩĩo ya mũoyo waku wa ũthũku. Ngwatanĩ syaku na nzĩa syaku nĩ ata mũthemba wa mũthanga. Nũtavĩka kũtawĩa mewonanĩo maku, mĩtethya yaku, na kwenda kwaku. Ũvĩkĩi wa ngwatanĩ syaku sya kũnangwo na ngwatanĩ syaku sya kũtethea

nĩwĩthia kwĩtĩkĩa kwa kwa ĩtĩkĩo yaku mwene, na nĩkũũmbya wone atĩ Ngai ndaeĩ kũkũtĩkĩa; no ndũkĩa kũtetha. Kĩla wenda kũvĩkĩa nĩ vinya wa kwa ĩtĩkĩo wa kwa ĩtĩkĩo. Ũsu nĩ ũtawani wa mũoyo wa mũndũ, vinya wa kwĩthũua, kana kwĩthũua. Vyothe nĩvĩtavĩkana nĩ kwĩkĩa kwa kwa ĩtĩkĩo kwa kĩthĩno. Vinya wa kwĩthũua Ngai nĩwavapĩie andũ; nĩwa wao kwĩthĩa. Nũtavĩka kũthyũa ngoro yaku, nũtavĩka kwĩyathĩa kwenda kwake kwaku; no nũkwĩthũua kũmũtavika. Nũmũvapĩa kwenda kwaku; nake nĩkakwĩthĩa nthĩnĩ waku kwenda na kwĩkĩa kũlingana

na kwenda kwake kĩthekĩte. Tondũ ũsu, mĩtĩĩo yaku yothe nĩkĩtawĩtwo nĩ Mũoyo wa Kristo; kwenda kwaku nĩkũkathĩtwo kwake, na mewonanĩo maku nĩkakathĩwa kũlingana nake.

Kwenda ũseo na ũtheru nĩ kĩthĩno ata kwenda kwothe kũvika; no ĩngĩva nĩũtũma kũu, kũthekĩ kĩthĩno. Andũ aingĩ nĩmakanangĩka ĩngĩva nĩmekwenda na kwenda kũthĩwa akĩristiano. Matavĩkĩtwo kũvika kwa kwĩyathĩa kwenda kwao kwa Ngai. Matathũuĩtwo kũthĩwa akĩristiano.

Kwĩthĩa kwa kwa ĩtĩkĩo kwa kĩthĩno, kĩthyũo kĩtheu kĩngavikana mũoyo-inĩ waku. Kwĩyathĩa kwenda kwaku kwa Kristo, nĩwĩkĩtanya na vinya ũla ũtavĩkana na vinya wothe na ũtawani. Nĩũkavĩkĩa na vinya kuuma ĩtũnĩ kũkũthĩa mũnyamĩ, na tondũ ũsu, kwĩyathĩa kwothe kwa Ngai, nĩũkavĩkĩa kũthĩa mũoyo mũnana, ĩthe mũoyo wa kwĩtĩkĩa.

6 — Ntemo na Kwĩtĩkĩa

Tondũ ũkwĩthĩawa nĩ Mũoyo Mũtheru, nĩwone ũũku wa kĩthĩno, nguvo yakyo, ngwatanĩ ya kĩthĩno, na ũthĩna wayo; na ũkĩkĩthũa nĩ ũkĩ. Ũwĩthĩawa nĩ kĩthĩno kĩkwatanĩie na Ngai, atĩ nĩwĩ mĩtungata ya nguvo ya ũũku. O na ũngĩthimba kũmũnyaa, nĩwone atĩ ndũngĩvya kũũkĩa. Mieyo yaku nĩ ĩtheu; ngoro yaku nĩ ĩtakatifu. Ũwona atĩ wĩa waku wothe nĩ wa kũĩthũa na kĩthĩno. Ũsũvĩa kũneetewaa, kũtherũo, kũtiganĩwo. Ũtawanyu na Ngai, ũkwana

nake—nĩ kĩndũ kĩũ kĩngĩvya kũvoya?

Kĩndũ kĩla ũkwenda nĩ ũtawanyu—Kũneetewaa nĩ Mbiũ na ũtawanyu na wendo ngoro-inĩ. Mbia ndĩvoya kũkĩgũra, ũũgĩ ndũkĩvoya, ũvanyi ndũkĩtua; ndũngĩvya na mũtĩkĩo wa kwĩthĩa nĩ ngũvo yaku mwene ũkĩtua. Ĩndĩ Ngai nĩkũheana kĩu kwa vata, "kwa vata na kwa theu." Isaya 55:1. Nĩ kĩaku ũngĩtanaya moko na kũkĩvoya. Mwathani ekuuga, "O na ingĩ kĩthĩno kĩaku kĩtheu ta ng'ombe, kĩkathera ũtheru ta theu; o na ingĩ kĩtheu ta ng'ombe ndune,

kĩkathera ũtheru ta ũvutha wa ng'ondu." Isaya 1:18. "Nĩngũkũheana ngoro nzau, na mũoyo mũnau nĩngũkwĩka mwoyo-inĩ waku." Ezekieli 36:26.

Ũneneetie kĩthĩno kĩaku, na ngoro-inĩ ũkĩtiganĩie. Ũkwĩthĩie mũthia wa kũĩheana kwa Ngai. TĨngĩa, ĩndĩ ĩtavye atĩ akũthee kĩthĩno kĩaku na akũhe ngoro nzau. Tũthyũ ũtĩkĩĩe atĩ nĩetĩkĩa ũũ tondũ nĩwaũthie. Ũũ nĩwo mwĩao ũla Yesũ wamanyĩisya vaa nthĩ, atĩ kĩheo kĩla Ngai atwĩthĩa, nĩtwĩkĩĩa atĩ nĩtwakĩvoya, na nĩkĩaku kĩtw'ĩ. Yesũ nĩwathũkie andũ kĩthĩno-inĩ

ĩngĩ makĩtĩkĩa nguvo yakwe; nĩwamathĩmũthie kĩndũ-inĩ kĩla mavonasya, na ũũ nĩwamathethee kũmũtĩkĩa kĩndũ-inĩ kĩla matavonasya—kwonanyisya atĩ nĩmũtĩkĩie nguvo yakwe ya kũneeta kĩthĩno. Ũũ nĩwonekanyĩte ũtethyani wa mũndũ ũla ũtanathimbĩka: "Tondũ mũndũ mũtone atĩ Mwana wa mũndũ nĩaĩ nguvo vaa nthĩ ya kũneeta kĩthĩno, (tũthyũ ekĩtha mũndũ ũla ũtanathimbĩka,) Thimũka, voya kitanda kĩaku, ũthĩe nyũmba yaku." Mathayo 9:6. O na ũũ Yohana mũtumi wa Mbũa Nzau ekuuga, atĩa wĩao wa Yesũ, "Mawandĩkwo

makũ, nĩ kũgeelwa atĩ mwĩtĩkĩe atĩ Yesũ nĩ Kristũ, Mwana wa Ngai; na tondũ wa kwĩtĩkĩa mwĩthĩwe na wĩthĩvo kwa ĩtawa lyakwe." Yohana 20:31.

Kuma kwa mawandĩko maye wa ĩkalĩ ya kũvoa Yesũ wathũkĩie atanatheeka, tũngĩvya kwĩmanyĩa kĩndũ kĩa kũmũtĩkĩa kũneetewaa kĩthĩno. Twendee kwa ĩkalĩ ya mũndũ ũtanathimbĩka wa Beteseda. Mũndũ ũla mũthĩna nĩwathimbĩkĩte; nĩwathimbĩkie moko na nguo wĩ mĩaka ĩtatũ na ĩnya. Ĩndĩ Yesũ nĩwamwĩĩie, "Thimũka, voya kitanda kĩaku,

ũtambye.” Mũndũ ũla nĩwene kũuga, “Mwathani, ĩngĩũkĩthya ngũkũvitha ũla nĩũkĩthye.” Ĩndĩ, aaa, nĩwetĩkĩie kĩthito kĩa Kristũ, etĩkĩie atĩ nĩakĩthĩawa, na nĩwathimũkie tene, nĩwĩthĩie mũthia wa kwĩtambya, na nĩwatambĩtie. Nĩwathimĩkie na kĩthito kĩa Kristũ, na Ngai nĩwamũheane nguvo. Nĩwakĩthĩawa.

O ũũ nĩwe mũndũ ũla wĩ na kĩthĩno. Ndũngĩvya kũthea kĩthĩno kĩaku kya tene; ndũngĩvya kũthia ngoro yaku na kwĩka mũtheru. Ĩndĩ Ngai nĩetwĩthĩa atĩ akakũheana vata

ũũ kwa Yesũ. Ũtĩkĩĩa ũla mũthia. Ũneneeta kĩthĩno kĩaku na kwĩheana kwa Ngai. Ũĩ na mũthia wa kũmũtavya. O tondũ ũũ nĩũtĩkĩa, Ngai nĩakeetha kĩthito kĩake kwa ĩw'ĩ. Ũngĩtĩkĩa ũla mũthia,—ũtĩkĩe atĩ nĩũneetewee na ũkĩtherũo—Ngai nĩaheana kĩndũ kĩla kĩtĩkĩawa; nĩwĩthĩawa na ũtheru, o tondũ Yesũ wamũheane mũndũ ũla ũtanathimbĩka nguvo ya kwĩtambya ĩngĩ mũndũ ũla etĩkĩĩe atĩ nĩakĩthĩawa. Nĩ ũtĩkĩo ũtethya atĩ nĩ vata.

Ndũkavethee ũtung'ĩe atĩ nĩwĩthĩawa na ũtheru, ĩndĩ uuge,

“Nĩntĩkĩĩa; nĩ vata, ti tondũ nĩndũwona, ĩndĩ tondũ Ngai nĩwetwĩthĩa.”

Yesũ ekuuga, “Kĩla kĩndũ kĩla mwendaa ĩngĩ mũtavya, tĩkĩĩai atĩ nĩmwakĩvoya, na mũkakĩthĩwa.” Mako 11:24. Kĩu kĩheo kĩ na kĩthito—atĩ twatava o tondũ wa kwenda kwa Ngai. Ĩndĩ kwenda kwa Ngai nĩ kwĩkĩthya kĩthĩno kĩtw'ĩ, kwĩtũka aana make, na kwĩtũtethya kwĩthĩa na wĩthĩvo mũtheru. Tondũ ũũ tũngĩtava vata ũũ, na tũtĩkĩe atĩ nĩtwakĩvoya, na kũmũtheya Ngai tondũ nĩtwakĩvoya. Nĩ ngĩvo yĩtũ kũthĩa

kwa Yesũ na kũtherũo, na kwĩthĩa mbere ya watho vata wa kũmenya na kũthĩĩna. “Tondũ ũũ ũthũku ndwaĩ kwa andũ ala makwĩ Kristũ Yesũ, ala matatambya kwa mwĩĩ thayũ, ĩndĩ kwa Mũoyo.” Aloma 8:1.

Kuma rĩngĩ, ti anyu mwene; mwagũrĩtwo na ũndũ wa ngũvo nene. “Mwatagũrĩtwo na kĩndũ kĩla kĩũkĩka, ta mbia no kĩthemba; ... ĩndĩ kwa mũthangĩ wa Yesũ Kristũ wa ngũvo nene, ta kwa mwana wa ng’ondu ũtatavĩka na ũtana na kĩla.” 1 Petero 1:18, 19. Tondũ wa wĩa ũyũ mũnyinyi wa kwĩtĩkĩa

Ngai, Mũoyo Mũtheru nĩwonekanyĩte mũoyo mũnau ngoro-inĩ yaku. Ũli ta mwana ũvoothe kĩvathũko-inĩ kya Ngai, na nĩwendete o ta ũla wendete Mwana wake.

Rĩngĩ tondũ ũĩheanĩie kwa Yesũ, ndũkathimũke, ndũkanae nake, ĩndĩ mũthenya na mũthenya uuge, "Nĩ wa Kristũ; nĩnĩheanĩie kwa Yesũ;" na ũmũtave amũhe Mũoyo wake na akũvũta kwa ũtugi wake. Tondũ kwa kwĩheana kwa Ngai na kwĩtĩkĩa, nĩwo mwĩtũka mwana wake, o ũũ nĩkwĩthĩa naye. Mũtumwa ekuuga, "O tondũ

mwatĩkĩĩie Kristũ Yesũ Mwathani, tambyai nake.” Akolose 2:6.

Angĩ maoneka atĩ nĩmeethĩwa na mbere ya kũtethyawa, na nĩmathĩawa na mũthia wa kwonanyĩsa Mwathani atĩ methĩthĩte, nĩvo mathĩ na mbere ya kwĩtava kĩheo kyake. Ĩndĩ mathĩ na mbere ya kwĩtava kĩheo kya Ngai rĩngĩ. Methĩawa na ũtugi wake, Mũoyo wa Kristũ, wa kũmathĩmũthia, ĩngĩ matathemba kũũkia ũũku. Yesũ nĩwendete kũtwĩtavya tondũ tũli, na kĩthĩno, na kũtetawa nĩ mũndũ. Tũngĩthĩa na ũtheu wothe, na ũũku, na

kĩthĩno kĩtw'ĩ, na kũgwĩa thĩ kwa nguo yakwe kwa kũthĩna. Nĩ ũthayũ wake kwĩtũvũngĩa na moko ma wendo wake na kũthoo tha kĩthĩno kĩtw'ĩ, na kwĩtũtherya kuma kĩthĩno-inĩ kyothe.

Vava nĩvo andũ ngili manathĩawa; matatĩkĩa atĩ Yesũ nĩmeeta kĩthĩno kĩao mũndũ na mũndũ wene. Matavoya kĩthito kĩa Ngai. Nĩ ngĩvo ya andũ ala othe matũĩĩa kĩthito kwĩmanyĩa wene atĩ kũneetewaa nĩkũheanĩwa kĩthĩno kĩthethe. Tiganĩa na kũtĩkĩa atĩ ũla mũthia wa Ngai ti wa ĩw'ĩ. Nĩ wa mũndũ wothe ũthĩnĩte na kwĩthya kĩthĩno.

Nguvo na ũtugi nĩkĩheanĩtwo kwa Kristũ na kũreanĩwa nĩ athĩkĩwa kwa mũoyo wothe ũtĩkĩĩe. Ndwaĩ mũndũ ũla ũkĩthĩna mũno ata ũndũ ũngĩvoya ũtethyo, na ũtheru, na ũthayũ kwa Yesũ ũla wathĩĩie tondũ wao. Nĩwethete kũmatanĩa nguo syao syothe sya kĩthĩno, na kwĩvika nguo nzau sya ũthayũ; nĩwamaĩĩa atĩ mayĩthĩe na matakwĩa.

Ngai ndatũkĩĩa ta andũ atũkĩĩananĩa. Ũwĩĩo wake nĩ wa ũthayũ, na wendo, na kũtha kũnene. Ekuuga, "Mũndũ ũũku atiganĩe na njĩa yake, na mũndũ ũthayũ wene atiganĩe na ũwĩĩo

wake: na akathimũka kwa Mwathani, nake akanee ũthayũ; na kwa Ngai wĩtũ, tondũ nĩakaneeta mũno." "Nĩnathiiie, ta itũ kĩthĩno kĩaku, na ta ĩtũ kĩthĩno kĩaku." Isaya 55:7; 44:22.

"Ndi na wendo wa kũkua kwa mũndũ ũkũa, nĩ ũu Mwathana Ngai ekuuga: tondũ ũũ thimũkĩai, na mũyĩthĩe." Ezekieli 18:32. Nthenya nĩwethete kũvoya kĩheo kĩa Ngai kĩla kĩnene. Nĩwendete kwĩvoya kĩndũ kyothe kĩa ũtĩkĩo na kĩndũ kyothe kĩa ũtheru kuma ngoro-inĩ; ĩndĩ ndũkĩmũtavya ũũ. Ndũkavitha kĩthito kya mũkĩndũ,

ĩndĩ uuge, “Yesũ nĩwathĩĩie nĩ kwo atĩ ngayĩthĩa. Nĩwendete, na ndendete atĩ nganinĩke. Nĩ na ĩse wa mbĩũ ũla nĩ ũthayũ; na o na nĩnathũkĩie wendo wake, o na kĩheo kĩla wamũheanĩie nĩkĩnathithanĩa, nĩngathimũka, na nĩngathĩa kwa ĩse, na nĩngwĩĩa, ‘Nĩnathĩnĩte mbiũ-inĩ na mbere yaku, na ndinĩ mwana waku ũtathela: nĩũka o ta ũndũ wa athĩkĩwa aku.’” Ĩkalĩ nĩkũkwonanyĩsa atĩ ũthĩni ũkavoya: “Na nake athethye thĩ, ĩse wake nĩwone na nĩwaaũthũ, na nĩwathimba, na nĩwakwĩa

thingo-inĩ, na nĩwamũvuta.” Luka 15:18-20.

Ĩndĩ o na ĩkalĩ ĩno, na ĩla nĩ ĩtheu na ĩla yatethea ngoro, ndĩtua kũonanyĩsa ũthayũ wa ĩse wa mbĩũ ũla ũtakwĩa. Mwathani ekuuga kwa mũtumi wake, “Nĩngwendete na wendo wa tene: tondũ ũũ nĩndũkwethee na ũthayũ.” Yeremia 31:3. Mũndũ ũthĩnĩte na o angĩyĩ kũthĩa na mũthenya mũseo wa nyũmba ya ĩse, na akĩthitha kĩndũ kyake kĩnene nthĩ ĩngĩ, ngoro ya ĩse nĩyethete; na kĩla kĩndũ kĩla kĩũkĩte ngoro-inĩ ya mũndũ ũthĩnĩte kĩa kwĩthimũkĩa kwa Ngai ti ũndũ

ũngĩ ĩndĩ Mũoyo wake wendete, na kũthimũkĩa, na kũkwethea ũthĩni kwa ngoro ya ĩse wa wendo.

Na ũla mũthia mũseo wa Baibolu mbere yaku, ũngĩvya na mũthemba wa kwĩtĩkĩa? Ũngĩtĩkĩa atĩ mũndũ ũthĩnĩte na kwenda kwĩthimũkĩa, na kwenda kũtiganĩa na kĩthĩno kyake, Mwathani nĩwamũkĩtia atĩ ndatana kũgwĩa kwa nguo yake kwa kwĩthya kĩthĩno? Tiganĩa na ũwĩĩo ũũ! Ndwaĩ kĩndũ kĩngĩ kĩnene kĩngĩthũka mũoyo waku ta kũwona ĩse wĩtũ wa mbĩũ o ũũ. Nĩathũa kĩthĩno, ĩndĩ nĩwendete mũndũ ũthĩnĩte, na nĩwĩheanĩie

mwene kwa Kristũ, atĩ andũ othe mathĩĩe na makathĩawa na ũtawanyu wa tene ĩkũmba-inĩ ya ũthayũ. Nĩ ũla mũthia ũngĩtua mũno, no ũtheu mũno, ũla wathuũkie kwonanyĩsa wendo wake kwa ĩtũ? Ekuuga, "Ndatũkĩwa mũtumia kũĩthwa mwana wake ũtavoothe, atanee ũthayũ mwana wa ĩsyo yake? O na angĩ kũĩthwa, ĩndĩ nĩngakũĩthwa." Isaya 49:15.

Taa mũno, inywĩ mũthete na mwĩtĩkĩa; tondũ Yesũ nĩmũthĩĩe na nĩatũthombele. Mũtheye Ngai tondũ wa kĩheo kya Mwana wake

mwendete na mũtave atĩ akwĩa vata. Mũoyo nĩwamwĩtavya rĩngĩ. Thĩai na ngoro yanyu yothe kwa Yesũ, na mũngĩvoya kĩheo kyake.

Ũngĩsoma ũla mũthia, ĩw'ĩ atĩ nĩ kionanyĩso kya wendo na ũthayũ ũtakwĩa. Ngoro nene ya Wendo ũtakwĩa nĩyathetete kwa mũndũ ũthĩnĩte na ũthayũ ũtakwĩa. "Nĩtwĩ na kũgũrũo kwa mũthangĩ wake, kũneetewaa kĩthĩno." Aefeso 1:7. Ĩĩ, tĩkĩa atĩ Ngai nĩ mũtethya waku. Nĩwendete kwĩthya mwĩanano wake wa mũoyo wa mũndũ. Ũngĩthĩa nake kwa kwĩthya kĩthĩno

na kwĩthimũkĩa, nake akathĩa naku kwa ũthayũ na kũneeta.

7 — Kĩeithyo Kya Kristo

"Ũngĩthĩwa mũndũ nĩ wa Kristũ, nĩ kĩvathũko kĩnau: kĩa tene kĩthĩĩte; taa, kĩla kĩndũ nĩkĩthĩawa kĩnau." 2 Akolintho 5:17.

Mũndũ angĩvya ndangĩvya kwĩmanyĩsya mũthenya no kĩthũku, no nzĩa, no kũvoya ũtethyo wothe wa maũndũ ala maĩ mbere ya kwĩthimũkĩa; ĩndĩ ũũ ndũkũonanyĩsa atĩ nĩmũtakwĩthimũkĩa. Yesũ nĩwamwĩĩie Nikodemo, "Mbeũ nĩĩvũũka kũla yendete, na ũiguana mũgongo wayo, ĩndĩ ndũũĩ kũla

yũkĩte na kũla yathĩĩte: o ũũ nĩ mũndũ wothe ũvoothe nĩ Mũoyo." Yohana 3:8. Ta mbeũ, ĩla ĩtavononeka, ĩndĩ wĩa wayo ũwononeka na ũiguoneka, nĩ ũu Mũoyo wa Ngai ũthìtavya ngoro-inĩ ya mũndũ. Nguvo ĩyo ya kwĩthya mũnau, ĩla ndĩvya kwoneka na ĩtho ya mũndũ, nĩyo ĩvoota mũoyo mũnau ngoro-inĩ; nĩyo ĩvumba kĩvathũko kĩnau kĩla kĩkwana na mwĩanano wa Ngai. O na wĩa wa Mũoyo ũthìtavya o ta kĩĩthũ kĩtavonekana na kĩtaviw'ũa, ĩndĩ mau make nĩmawononeka. Ĩngĩ ngoro nĩneneethĩtwo nĩ Mũoyo wa Ngai, wĩthĩvo nĩwũkũonanyĩsa

ũndũ ũu. O na tũtavya kũthia ngoro yĩtũ no kwĩtũmĩa tũtawanye na Ngai; o na tũtetĩkĩe ũndũ wothe kwa ĩtũ wene no kwa wĩa wĩtũ mũseo, wĩthĩvo wĩtũ nĩwũkũonanyĩsa ingĩ ũtugi wa Ngai nĩwĩ mwoyo-inĩ wĩtũ. Mĩanano nĩyonekana mĩoyo-inĩ, na ngĩvo-inĩ, na maũndũ-inĩ ala twendete. Kwĩthĩawa na mwĩanano mũseo thaũ inĩ wa ũla maĩ na ũla methĩawa.

Nĩ vata atĩ kwĩthĩa na mwĩao mũseo wa nze vata na nguvo ya kwĩthya mũnau ya Kristũ. Wendo wa kũtũawa na andũ na kwenda

kwĩthĩawa na kĩthĩo kĩnene no ũtũmĩe twĩthĩe na wĩthĩvo mũnau. Kwĩthĩa na kĩthĩo kĩnene kĩa ĩtũ wene no kĩtũtethee tũkĩũkia ũndũ ũla wonekana ta ũũku. Ngoro ya kwĩthĩa na wendo wa ĩtũ wene no yĩka wĩa wa kwĩheana. Na ũũ, nĩ kĩndũ kĩũ kĩngĩtũtetethya kwĩmanyĩa atĩ nĩ twĩ na kũla?

Nĩũ who ngoro? Ũwĩĩo wĩtũ nĩ wa ũ? Nĩũ ũla twendete kwonanĩa naye? Nĩũ ũla twendete mũno na nĩũ ũla tũheanĩa nguvo yĩtũ ĩnene? Ĩngĩ tũli twa Kristũ, ũwĩĩo wĩtũ nĩ na Yesũ, na ũwĩĩo wĩtũ mũseo mũno nĩ wa Yesũ. Kĩla kĩndũ kĩla

tũĩ na kĩla tũli nĩkĩheanĩtwo kwa Yesũ. Twendete kwĩthĩa na mwĩanano wake, na kwĩthĩa na mũoyo wake, na kwĩka kwenda kwake, na kũmũtawanya kĩla kĩndũ.

Andũ ala methĩawa kĩvathũko kĩnau kwa Kristũ Yesũ nĩmakavoota mau ma Mũoyo, "wendo, ũkethyo, ũtawanyu, ũtugi, ũtheu, ũseo, ũtĩkĩo, ũnyenyetheo, kwĩvitha." Akagalatia 5:22, 23. Matakathĩa o ta ũla mũthia wa tene, ĩndĩ kwa ũtĩkĩo wa Mwana wa Ngai nĩmakathĩa nzĩanĩ yake, na makonanyĩsa mũoyo wake, na kwĩtherya ta ũla

mũtheru. Kĩndũ kĩla maathũĩte tene nĩkĩmwendete rĩngĩ, na kĩla maendete tene nĩkĩmũthũa. Alĩ ala maĩ na mwĩtĩkĩo wa wene na kwĩtũma methĩawa aanyenyethete na aũkũmũkũmu ngoro-inĩ. Alĩ ala maĩ na wĩtĩo na wĩvuku methĩawa aũkũmũkũmu na matakwenda kwonanyĩsya. Alĩ ala manathĩaa methĩawa aĩ na ũvinyu, na alĩ ala manathũa methĩawa aĩ na ũtheru. Ngĩvo na mĩao ya nthĩ ĩtiganĩtwo. Akristũ matakwenda "ũtheru wa nze," ĩndĩ "mũndũ ũthatĩkĩte ngoro-inĩ, ũla wĩ na ũtheru ũtatũkĩka, ta ũtheu wa mũoyo wa

ũnyenyetheo na ũtawanyu.” 1 Petero 3:3, 4.

Ndwaĩ kĩonanyĩso kĩa kwĩthya kĩthĩno kĩa vata ĩngĩ matakwĩthya wĩa wao. Ĩngĩ nĩwooya kĩndũ kĩla aĩ na kĩa mũndũ, na ĩngĩ nĩwooya kĩndũ kĩla aĩ na kĩa mũndũ, na ĩngĩ nĩwooya kĩthĩno kyake, na ĩngĩ nĩwendete Ngai na andũ aũmbanĩte, mũndũ ũthĩnĩte nĩatĩkĩĩe atĩ nĩathĩĩte kuma kũkua-inĩ na kwĩthĩa na wĩthĩvo.

Ĩngĩ, ta andũ ala maĩ na ũũku, tũthĩa kwa Kristũ na tũkathĩa na kĩheo kyake kya kũneeta, wendo

nĩũũka ngoro-inĩ. Mũtũkũ wothe nĩ mũnini, tondũ nthenya ĩla Kristũ atwĩka nĩ mũseo. Wĩa nĩwĩthĩawa kĩndũ kĩa kũtawanya, na kĩheo nĩkĩthĩawa kĩndũ kĩa kũtawanya. Nzĩa ĩla yonekana ta ĩthatĩkĩte nĩ ithekanĩte na mwanya wa ĩtava ya ũthayũ.

Ũtheu wa mũoyo wa Kristũ nĩwonekana kwa atĩkĩa make. Nĩ kĩndũ kĩla endete kwĩka kwenda kwa Ngai. Wendo kwa Ngai, na kwenda ũthayũ wake, nĩkĩo kĩathimũkĩte wĩthĩvo wa Mũkũũli wĩtũ. Wendo nĩwatũmĩte mau make othe maĩ me mũseo na methĩawa

ma kĩthĩo kĩnene. Wendo nĩ wa Ngai. Ngoro ĩla ĩtaneethĩtwo ndĩngĩvya kwĩvoota wendo. Wendo wononekana ngoro-inĩ ĩla Yesũ athanate. “Twendete, tondũ nĩwendete tene.” 1 Yohana 4:19. Ngoro-inĩ ĩla neneethĩtwo nĩ ũtugi wa Ngai, wendo nĩwo ũthithanĩa mau. Wendo nĩwo ũthia mũoyo, na ũtũa mĩthia ya mũoyo, na ũtũa ũthũku, na ũtũma wendo ũthĩawa wa kĩthĩo kĩnene. Wendo ũyũ, ũthithanĩie ngoro-inĩ, nĩwo ũtũma wĩthĩvo ũthĩawa mũseo na ũkareanĩa ũtheru kũla kwothe.

Nĩ na metho maũ ala maũmbanĩte na Ngai—mũno ala maĩ na mbere ya kwĩtĩkĩa ũtugi wake—mathĩawa na mbere ya kwĩvitha metho maũ. Metho ma mbere, ala twananĩĩe nayo tene, nĩ ũu wa kwĩtĩkĩa wĩa wao mwene, na kwĩtĩkĩa kĩndũ kyothe kĩla mangĩvya kwĩka, nĩ kwo akĩtũmĩa tũtawanye na Ngai. Mũndũ ũla ũthimba kwĩthĩa mũtheru kwa wĩa wake mwene kwa kwĩvitha watho, nĩ ũthimba kĩndũ kĩla kĩtavya kwĩkĩka. Kĩla kĩndũ kĩla mũndũ angĩvya kwĩka vata na Kristũ nĩkĩthĩawa na ũũku na kĩthĩno. Nĩ ũtugi wa Kristũ

wene, kwa ũtĩkĩo, ũngĩtũtethya kwĩthĩa aatheru.

Metho ma kelĩ no nĩ makũũ, no nĩ ma thayũ, nĩ ũu wa kwĩtĩkĩa atĩ kwĩtĩkĩa Kristũ nĩkũtiganĩa na kũvitha watho wa Ngai; atĩ tondũ kwa ũtĩkĩo wene twĩthĩawa na kĩheo kya Kristũ, wĩa wĩtũ ndũkĩna kĩndũ na kwĩgũrũo kwĩtũ.

Ĩndĩ taa kĩu kĩla kĩthito: kwĩvitha ti kũtũmĩa nze wene, ĩndĩ nĩ wĩa wa wendo. Watho wa Ngai nĩ kionanyĩso kya mũoyo wake mwene; nĩ kĩvathũko kya ũyu wa wendo, na tondũ ũũ nĩwo mũtĩ wa

ũtũa wake mbĩũ-inĩ na nthĩ-inĩ. Ĩngĩ ngoro yĩtũ nĩneneethĩtwo ta Ngai, ĩngĩ wendo wa Ngai nĩwĩvoote ngoro-inĩ, ingĩ watho wa Ngai ndũkathithanĩwa wĩthĩvo-inĩ? Ĩngĩ ũyu wa wendo ũvoote ngoro-inĩ, ĩngĩ mũndũ nĩneneethĩtwo ta ũla wamũvumba, ũla mũthia wa kĩthito kĩnau nĩũkethĩawa, "Nĩngĩvika watho waku ngoro-inĩ yao, na ngoro-inĩ yao nĩngũmawandĩka." Aibulania 10:16. Na ĩngĩ watho ũwandĩkĩtwo ngoro-inĩ, ingũndũkathithanĩwa wĩthĩvo-inĩ? Kwĩvitha—wĩa na wendo—nĩkĩo kĩonanyĩso kĩa vata kĩa ũtĩkĩa. Ũũ ndĩandĩko ekuuga, "Wendo wa

Ngai nĩ ũũ, atĩ twĩvitha mawatho make." "Ũla uuga atĩ nĩmũmanyĩ, na ndakwĩvitha mawatho make, nĩ mwĩthĩa, na vata ndwaĩ mwoyo-inĩ wake." 1 Yohana 5:3; 2:4. Mũndũ ndatiganĩwa na kwĩvitha tondũ wa kwĩtĩkĩa; ĩndĩ nĩ ũtĩkĩo, na ũtĩkĩo wene, ũtũmĩa twĩthĩa na kĩheo kya Kristũ, kĩla kĩtũtethya kwĩvitha.

Nditwĩyĩa wĩthĩvo kwa kwĩvitha kwĩtũ; tondũ wĩthĩvo nĩ kĩheo kĩa vata kĩa Ngai, kĩatĩkĩtwo kwa ũtĩkĩo. Ĩndĩ kwĩvitha nĩ mau ma ũtĩkĩo. "Mwĩmanyĩ atĩ nĩwononekana nĩ kwo akĩvoya kĩthĩno kĩtw'ĩ; na mwoyo-inĩ wake

ndwaĩ kĩthĩno. Wothe ũthithanĩie naye ndakĩthĩna; wothe ũkĩthĩna ndamwonĩe, ndamũmanyĩ.” 1 Yohana 3:5, 6. Vava nĩyo kĩthio kĩa vata. Ĩngĩ tũthithanĩie na Kristũ, ĩngĩ wendo wa Ngai wĩ mwoyo-inĩ wĩtũ, mĩthia yĩtũ, ũwĩĩo wĩtũ, mĩtĩkĩo yĩtũ, na mau mĩtũ nĩmekwĩthĩa na kwenda kwa Ngai ta kũla kwonanyĩtwo kwa mawatho make aatheru. “Aana angũ, mũndũ ndamwĩthĩa; ũla ũkĩka ũthayũ nĩ mũthayũ, ta ũla mũthayũ.” 1 Yohana 3:7. Ũthayũ nĩwonekana kwa mwĩao wa watho wa Ngai mũtheru, ta ũla wonanyĩtwo kwa

mawatho kũmĩ na mavathũku ala maheanĩtwo kĩma-inĩ ka Sinai.

Ũtĩkĩo ũla ũkĩtawa wa Kristũ ũla ũkĩtawa atĩ nĩũtiganĩa na kwĩvitha watho wa Ngai, ti ũtĩkĩo, ĩndĩ nĩ kũĩthĩa. "Tondũ wa ũtugi nĩmwĩthĩawa kwa ũtĩkĩo." Ĩndĩ "ũtĩkĩo, ĩngũndũũka na wĩa, nĩ mũkua." Aefeso 2:8; Yakobo 2:17. Yesũ nĩwĩĩie ũndũ wake mwene mbere ya kwĩthĩa nthĩ-inĩ, "Nĩkũtawanya kwĩka kwenda kwaku, Ngai waku: vata, watho waku nĩ mwoyo-inĩ mwa ngoro yakwa." Zabuli 40:8. Na mbere nini ya kwĩthimũkĩa mbĩũ-inĩ nĩwĩĩie,

“Nĩnĩvithĩte mawatho ma ĩse wakwa, na nĩthithanĩie na wendo wake.” Yohana 15:10. Ndĩandĩko ekuuga, “Ũũ tũmanyĩ atĩ nĩtũmũmanyĩ, ĩngĩ tũkĩvitha mawatho make.... Ũla uuga atĩ nĩthithanĩie na Yesũ, nĩathĩawa na mũthia wa kwĩtambya ta ũla watambĩtie.” 1 Yohana 2:3-6. “Tondũ Kristũ nĩwathĩĩie tondũ wa ĩtũ, na kwĩtũtiganĩa mwĩao, atĩ mũtambye nzĩa yake.” 1 Petero 2:21.

Kĩthito kya wĩthĩvo wa tene rĩngĩ nĩkĩu kĩla kĩthĩte tene,—kĩla kĩthĩte Paradiso-inĩ mbere ya kwĩa aĩkĩa aĩtũ,—kwĩvitha watho wa Ngai

wothe, ũthayũ wothe. Ĩngĩ wĩthĩvo wa tene waheanĩtwo na kĩthito kĩa ũndũ ũngĩ, tũthyũ ũkethyo wa vathũku wothe nĩwũkathĩawa na thayũ. Nzĩa nĩyonekana ya kĩthĩno, na mau make othe ma ũthĩna, kwĩthĩa ma tene.

Ĩthĩkĩa Adamu, mbere ya kwĩa, nĩwathĩĩte na mbere ya kwĩvumba mũoyo mũthayũ kwa kwĩvitha watho wa Ngai. Ĩndĩ nĩwathũkĩte kwĩka ũũ, na tondũ wa kĩthĩno kyake mĩoyo yĩtũ nĩyathũkĩte na tũtavya kwĩthĩa aatheru. Tondũ tũli na kĩthĩno, tũtakatifu, tũtavya kwĩvitha watho mũtheru wothe.

Ndwaĩ ũthayũ wĩtũ wene wa kwĩtũmĩa kũtũmĩa watho wa Ngai. Ĩndĩ Kristũ nĩwathũkĩte nzĩa ya kũtũkũũa. Nĩwathĩĩte nthĩ-inĩ kati ka metho na makyũngũ ta ala tũkũtũkana nayo. Nĩwathĩĩte na wĩthĩvo vata wa kĩthĩno. Nĩwathĩĩie tondũ wa ĩtũ, na rĩngĩ nĩetwĩthĩa atĩ nĩakavoya kĩthĩno kĩtw'ĩ na nĩakũtũheana ũthayũ wake. Ũngĩĩheana kwa Yesũ, na ũmũtĩkĩe ta Mũkũũli waku, tũthyũ, o na wĩthĩvo waku wothe nĩ wa kĩthĩno, tondũ wa Yesũ, nĩũtĩkĩtwo atĩ nĩ mũthayũ. Mũoyo wa Kristũ nĩwonekana ta mũoyo waku, na

nĩwĩtĩkĩtwo mbere ya Ngai ta ũngĩĩthĩa na ũtanathĩna.

Na ĩkũmba ya kĩu, Kristũ nĩwathia ngoro. Nĩthithanĩie ngoro-inĩ yaku kwa ũtĩkĩo. Nĩwĩthĩa na ũtawanyu ũyũ na Kristũ kwa ũtĩkĩo na kwĩheana kwa kwenda kwaku kwa Yesũ; na o tondũ ũũ nĩũtĩkĩa, nĩakwĩka kwenda kwake mwoyo-inĩ waku. Tondũ ũũ ũngĩũga, "Wĩthĩvo ũyũ ũndwĩthĩa mwĩĩ-inĩ, nĩndwĩthĩa kwa ũtĩkĩo wa Mwana wa Ngai, ũla wandete, na nĩwĩheanĩie tondũ wa ngoro yakwa." Akagalatia 2:20. Tondũ ũũ Yesũ nĩwamwĩĩie atĩkĩa make, "Ti

inywĩ mũkĩuga, ĩndĩ Mũoyo wa ĩse wanyu nĩwe ũkĩuga mwoyo-inĩ mwanyu.” Mathayo 10:20. Tũthyũ, na Kristũ ũkĩthita mwoyo-inĩ waku, nĩũkonanyĩsa mũoyo ũu wene na kwĩka mau ma ũthayũ—mau ma ũthayũ, kwĩvitha.

Tondũ ũũ ndwaĩ kĩndũ mwoyo-inĩ wĩtũ kĩla tũngĩĩtawa nĩkĩo. Ndwaĩ mũtĩkĩo wa kwĩtũtwa. Mũtĩkĩo wĩtũ wene nĩ wa ũthayũ wa Kristũ ũtũkĩtĩkĩtwo, na ũla ũkĩthita kwa Mũoyo wake mwoyo-inĩ na kwa ĩtũ.

Ĩngĩ tũkĩuga ũndũ wa ũtĩkĩo, nĩ kĩthito kĩla tũthĩawa na mbere ya kwĩw'ĩa. Kwĩ na mũthemba wa kwĩtĩkĩa ũla ũkĩthĩawa na kwĩthĩa kwothe na ũtĩkĩo. Kwĩthĩa na nguvo ya Ngai, na vata wa kĩthito kyake, nĩ maũndũ ala o na Nthenya na athĩkĩa make matavya kwĩthĩa nayo mwoyo-inĩ. Baibolu ekuuga atĩ "nzoka nĩtũtĩkĩa, na nĩtũmetya;" ĩndĩ ũũ ti ũtĩkĩo. Yakobo 2:19. Kũla kwĩ na ti kwĩtĩkĩa kĩthito kya Ngai wene, ĩndĩ kwĩheana kwa kwenda kwake; kũla ngoro nĩĩheanĩtwo kwa Yesũ, na wendo ũthithanĩie naye, nĩkwo kwĩ na ũtĩkĩo—ũtĩkĩo ũkĩthita kwa wendo na ũkĩtherya

mũoyo. Kwa ũtĩkĩo ũyũ ngoro nĩneneethĩtwo ta Ngai. Na ngoro ĩla ĩtanethĩtwo ndĩkĩvitha watho wa Ngai, na ndĩngĩvya kwĩvitha, rĩngĩ nĩyendete mawatho make aatheru, na kwĩuga ta mũvandi wa zabuli, "Nĩndendete watho waku ata ũu! nĩndwĩw'ĩa mũthenya wothe." Zabuli 119:97. Na ũthayũ wa watho nĩwũkethĩwa mwoyo-inĩ wĩtũ, "ala matatambya kwa mwĩĩ, ĩndĩ kwa Mũoyo." Aloma 8:1.

Kwĩ na andũ ala mamanyĩte wendo wa Yesũ wa kũneeta na ala mendete vata kwĩthĩa aana a Ngai, ĩndĩ meona atĩ mũoyo wao ndũwothe,

wĩthĩvo wao nĩ na metho, na methĩawa na mbere ya kwĩtĩkĩa atĩ ngoro yao nĩneneethĩtwo nĩ Mũoyo Mũtheru. Kwa andũ ũũ nĩngũuga, Mũkatiganĩe na ũtĩkĩo. Tũkathĩa na mbere nyingĩ ya kũinama na kwĩa kwa nguo ya Yesũ tondũ wa metho na makethyo mĩtũ, ĩndĩ tũkatiganĩwa na ũkwathĩo. O na ĩngĩ nthenya akĩtũũkia, tũtiganĩtwo, tũtiganĩwa na tũtathĩĩtwo nĩ Ngai. Aaa; Kristũ nĩ aĩ kuũ wa ũmĩthĩ wa Ngai, ũla ũkĩtũthombele. Yohana mwendete ekuuga, "Maũndũ ũu nĩngũmawandĩka kwa ĩnyu, atĩ mũkathĩna. Na ĩngĩ mũndũ wothe ũkĩthĩna, nĩtwĩ na mũteti kwa ĩse,

Yesũ Kristũ mũthayũ.” 1 Yohana 2:1. Na mũkatiganĩa na kĩthito kĩa Yesũ, “Ĩse mwene nĩwendete.” Yohana 16:27. Nĩwendete kwĩmũthimũkĩa kwa Yesũ, na kwona ũtheru wake na ũtheru wake wonanyĩtwo mwoyo-inĩ waku. Na ĩngũndũ ũngĩheana kwa Yesũ, ũla wathimũkĩte wĩa mũseo mwoyo-inĩ waku nĩakawethya mbere nginya mũthenya wa Yesũ Kristũ. Tava na ũkethi mũno; tĩkĩa mũno. Ĩngũndũ twathimba kwĩtĩkĩa nguvo yĩtũ wene, tũtĩkĩe nguvo ya Mũkũũli wĩtũ, na tũkamũtheya ũla ũkĩtũtethya.

Ũngĩthĩa na Yesũ mũno, ũkĩwona mũno atĩ nĩ wa kĩthĩno mũno; tondũ kwona kwaku nĩkũkathera ũtheru, na metho maku nĩmekoneka kwĩthĩa na mwĩanano na ũtheru wake. Kĩu nĩ kĩonanyĩso atĩ ũthũku wa Nthenya nĩwathũkĩte; na nguvo ya Mũoyo wa Ngai ĩkũũkĩte nĩyokũneng'asya.

Wendo wa vata wa Yesũ ndũngĩvya kwĩthĩa ngoro-inĩ ĩla ndĩkwĩmanyĩa kĩthĩno kyayo wene. Mũoyo ũla neneethĩtwo nĩ ũtugi wa Kristũ nĩũkatamĩa mũoyo wake wa kĩthĩo kĩnene; ĩndĩ ĩngĩ tũtawona ũũku wĩtũ wene, nĩ kĩonanyĩso kĩla

kĩtavya kwĩthĩa na mbere ya kwona ũtheu na ũthayũ wa Kristũ.

Ũngĩtũawa mũnini mũno kwĩthĩa na kĩthĩo kĩtũ wene, nĩtũkamwona mũno ũtheru na ũtheu wa Mũkũũli wĩtũ. Kwona kĩthĩno kĩtw'ĩ nĩkũtũtũa kwa Yesũ ũla ũngĩneeta; na ĩngĩ mũoyo, ũkĩwona ũtheu wake, nĩwothavoya Kristũ, na Yesũ nĩekĩonanyĩsa kwa nguvo. Ũngĩthĩwa na kwenda kwĩtũ kũtũtũa kwa Yesũ na kwa kĩthito kya Ngai, nĩtũkamwona mũoyo wake wa kĩthĩo kĩnene, na nĩtũkakwona mwĩanano wake mũno.

8 — Kũkũra Tũrĩ na Kristo

Ũthia wa ngoro ũla tũtũmĩa twĩthĩa aana a Ngai, Baibolu nĩyũuga ta kũvoota. Nao, nĩkwĩanĩsya na kũmeya kwa mũbemba mũseo ũla mũlimi wamĩte. O ũu nĩ ala aũnĩ matethĩtwo kwa Kristo, "ta aana aũnĩ," methĩawa na mbere ya "kũkũra" nginya methĩawa thayũ ta andũkũmi ala methĩĩte na Kristo Yesũ. 1 Petero 2:2; Aefeso 4:15. No ta mũbemba mũseo ũmĩtwo kĩvandĩni, methĩawa na mbere ya kũkũra na kwĩvoota mau. Isaya ekuuga atĩ nĩmak "kĩtawa ĩtĩ ya ũthayũ, kĩvathũko kya Mwathani, nĩ kwo akĩthĩawa na ũthayũ." Isaya

61:3. Tondũ ũu, kuma kwa wĩthĩvo wa kĩvathũko, mĩanano nĩyavoytwo, ya kũtũtethya kwĩmanyĩa ũũku wa vata wa wĩthĩvo wa mũoyo.

Ũũgĩ wothe na ũvanyi wa mũndũ ndũngĩvya kwĩvoota wĩthĩvo kĩndũ-inĩ kĩnini mũno kĩa kĩvathũko. Nĩ kwa wĩthĩvo ũla Ngai mwene waheanĩie, kĩvathũko no kĩthĩe na wĩthĩvo, na nyamũ no yĩthĩe na wĩthĩvo. Tondũ ũu, nĩ kwa wĩthĩvo wa kuma kwa Ngai wene, wĩthĩvo wa mũoyo ũvoota ngoro-inĩ ya mũndũ. Ĩngĩ mũndũ aũnĩ "kuma ngulu," ndangĩvya

kwĩthĩa na kĩheo kya wĩthĩvo ũla Yesũ wookĩe kwĩheana. Yohana 3:3.

Ta ũu nĩ wĩthĩvo, nao nĩ kũkũra. Nĩ Ngai ũtũmĩa kĩũa kĩandũke na kĩũa kĩvoote mau. Nĩ kwa nguvo yake mũbemba ũkũra, "mbere nĩnyeki, tũthyũ nĩ kĩthũa, tũthyũ nĩ mũkũma wa kĩthũa-inĩ." Mako 4:28. Na mũtumi Hosea ekuuga wa Isiraeli, atĩ "akakũra ta ũũa wa kĩlĩli." "Makathĩa ta ngano, na makakũra ta mũthambũ." Hosea 14:5, 7. Na Yesũ nĩwĩtũĩĩa "kũtĩkĩa ũũa wa kĩlĩli ũkũra ata." Luka 12:27. Ĩtĩ na ũũa ndĩkũra kwa kwĩvitha kwawene no kwĩtũngĩa no

kwĩthimba, ĩndĩ kwa kwĩvoya kĩla Ngai aheanĩie kya kwĩvitha wĩthĩvo wakyo. Mwana ndangĩvya, kwa kwĩtũngĩa no nguvo yake mwene, kwĩongerera ũthayũ wake. O ũu, ndũngĩvya, kwa kwĩtũngĩa no kwĩthimba kwaku, kwĩthĩa na kũkũra kwa mũoyo. Ĩtĩ, mwana, ũkũra kwa kwĩvoya kuma kwa kĩla kĩndũ kĩla kĩrĩ kũmũtethya—mbeũ, mũtherya wa ĩtava, na ĩo. Ta ũu nĩ kĩheo kya kĩvathuko kĩa nyamũ na ĩtĩ, tondũ ũu nĩ Kristo kwa ala mamũtĩkĩa. Nĩ "mwanya wao wa tene," "ĩtava na ngo." Isaya 60:19; Zabuli 84:11. Akathĩa ta "kĩtheo kwa Isiraeli." "Akathithĩka ta mbũa

ĩthithĩkĩte nyeki ĩtethĩtwo.” Hosea 14:5; Zabuli 72:6. Nĩ mũĩ wa wĩthĩvo, “ĩo ya Ngai ... ĩkĩthithĩka kuma mbĩũ-inĩ, na ĩkĩheana wĩthĩvo nthĩ-inĩ.” Yohana 6:33.

Kwa kĩheo kĩa Mwana wake, Ngai nĩawũthĩte nthĩ yothe na mbeũ ya ũtugi ta ũla mbeũ ĩrĩ kũvĩthĩka nthĩ yothe. Andũ othe ala methuũa na mbere ya kwĩvoya mbeũ ĩno ya kwĩheana wĩthĩvo makathĩa na wĩthĩvo na makakũra nginya methĩawa thayũ ta andũkũmi ala methĩĩte na Kristo Yesũ.

Ta ũũa ũkĩthimũkĩa kwa ĩtava, nĩ kwo mũtherya wake mũseo ũkĩtũmĩa ũtheu wake na ũthayũ wake wothe wononeka, tondũ ũu nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthimũkĩa kwa Ĩtava ya Ũthayũ, nĩ kwo mũtherya wa mbĩũ ũkĩtũtherya, na mũoyo wĩtũ ũkĩvumbĩka ta mwĩanano wa Kristo.

Yesũ nĩwamanyĩsya kĩndũ kĩla kimwe ĩngĩ ekuuga, "Thithanĩai mwoyo-inĩ mwakwa, na nĩngathithana mwoyo-inĩ mwanyu. Ta ũla mũthambũ ndũngĩvya kwĩvoota mau ũkethĩte na mũthambũ; o ũu nanyu mũngĩvya

kwĩvoota mau ũkethĩte mwoyo-inĩ mwakwa.... Vata na ngoro yakwa ndũngĩvya kwĩka kĩndũ." Yohana 15:4, 5. Nĩwĩ na kwenda kwaku kwa Kristo, nĩ kwo ũthĩe na wĩthĩvo mũtheru, ta ũla mũthambũ ũkũrĩte na mũthambũ nĩ kwo ũvoote mau. Vata na Kristo ndwaĩ wĩthĩvo waku. Ndwaĩ nguvo ya kwĩũkia makyũngũ no kwĩkũra ũtugi-inĩ na ũtheru-inĩ. Ũthithanĩie na Yesũ, ũngĩthi. Ũkĩvoya wĩthĩvo kwa Yesũ, ndũkũthea no kwĩthĩa na mau. Ũkathĩa ta ĩtĩ ĩmĩtwo ndĩ-inĩ ya mũĩ.

Andũ angĩ mewona atĩ nĩmeethĩwa na mbere ya kwĩka wĩa wingĩ wene.

Nĩmatĩkĩĩte Kristo tondũ wa kũneetewaa kĩthĩno, ĩndĩ rĩngĩ methimba kwa nguvo yao wene kwĩthĩa na wĩthĩvo mũseo. Ĩndĩ kwĩthimba kwothe kwa ũu nĩkũthũkĩa. Yesũ ekuuga, "Vata na ngoro yakwa ndũngĩvya kwĩka kĩndũ." Kũkũra kwĩtũ ũtugi-inĩ, ũkethyo wĩtũ, ũthayũ wĩtũ,—vyothe nĩvĩ na mbere ya kwĩthĩa na ũtawanyu wĩtũ na Kristo. Nĩ kwa kwĩthĩa naye mũthenya na mũthenya, saa na saa,—kwa kwĩthithana naye,—tũkũkũra ũtugi-inĩ. Ti we wene wa kwĩthimũkĩa, ĩndĩ nao nĩwe ũkũthya ũtĩkĩo wĩtũ. Nĩ Kristo

wa mbere na wa mũthia na tene. Nĩathĩa na ĩtũ, ti mbere na mũthia wa nzĩa yĩtũ wene, ĩndĩ nzĩanĩ yothe. Daudi ekuuga, "Nĩngĩthĩa na Mwathani mbere yakwa tene: tondũ nĩ aĩ kuũ wakwa wa ũmĩthĩ, ndingĩthimbĩka." Zabuli 16:8.

Ũkĩũya, "Ningĩthithana ata na Kristo?" O ta ũla wamũtĩkĩĩte mbere. "O tondũ mwatĩkĩĩie Kristo Yesũ Mwathani, tambyai nake." "Mũndũ mũthayũ nĩakathĩa kwa ũtĩkĩo." Akolose 2:6; Aibulania 10:38. Nĩwĩheanĩie kwa Ngai, atĩ nĩ wa Yesũ wothe, wa kũmũtavya na kũmũvitha, na nĩwamũtĩkĩĩte Kristo

ta Mũkũũli waku. Ndũngĩvya mwene kũthea kĩthĩno kĩaku no kwĩthia ngoro yaku; ĩndĩ ũngĩĩheana kwa Ngai, nĩũtĩkĩa atĩ Ngai tondũ wa Kristo nĩwamũheanĩie vata ũu wothe. Kwa ũtĩkĩo nĩwĩthĩawa wa Kristo, na kwa ũtĩkĩo nĩwĩthĩawa na mbere ya kũkũra naye—kwa kwĩheana na kwĩvoya. Nĩwĩthĩa na mbere ya kwĩheana vyothe,—ngoro yaku, kwenda kwaku, wĩa waku,—kwĩheana kwa Yesũ nĩ kwo ũvithĩe kĩla kĩla eendete; na nĩwĩthĩa na mbere ya kwĩvoya vyothe,—Kristo, ũthayũ wa kĩheo kyothe, nĩ kwĩthĩa ngoro-inĩ yaku,

atĩ nĩ nguvo yaku, ũthayũ waku, mũtethya waku wa tene,—nĩ kwĩkũheana nguvo ya kwĩvitha.

Ĩheane kwa Ngai ĩtavathũkũ; ĩka kĩu kĩa mbere mũno. Tava ĩno yaku, "Nĩũka, Mwathani, ũndũka ta ũngĩ waku wothe. Nĩngĩvika mĩtĩkĩo yakwyothe kwa nguo yaku. Nĩngĩthia rĩngĩ wĩa-inĩ waku. Thithana na ngoro yakwa, na ũtũmĩe wĩa wakwa wothe ũthithane mwoyo-inĩ mwaku." Kĩu nĩ kĩndũ kĩa mũthenya na mũthenya. Ĩtavathũkũ ĩheane kwa Ngai tondũ wa mũthenya ũu. Heana mĩtĩkĩo yaku yothe kwa

Yesũ, nĩ kwo ĩkethĩwe no ĩtiganĩwe ta ũla ũkũtethya wake ũkĩonanyĩsya. Ũũ mũthenya na mũthenya ũngĩthia wĩthĩvo waku moko-inĩ ma Ngai, na ũũ wĩthĩvo waku nĩũkavumbĩka ta wĩthĩvo wa Kristo.

Wĩthĩvo mwoyo-inĩ wa Kristo nĩ wĩthĩvo wa ũtawanyu. Kwĩthĩa na mũtethyo wa kĩthĩo kĩnene, ĩndĩ nĩkwĩthĩa na ũtĩkĩo wa ũtawanyu na ũthayũ. Ũtĩkĩo waku ti kwa ĩtũ wene; nĩ kwa Kristo. Ũtheu waku nĩwĩthĩa na nguvo yake, ũũku waku na ũũgĩ wake, ũtheu waku na nguvo yake ya tene. Tondũ ũu

ndũkĩtĩkĩa kwa ĩtũ wene, ndũkĩtũmĩa ũwĩĩo ũthane na ĩtũ, ĩndĩ ũtĩkĩe Kristo. Tũmĩa ũwĩĩo ũthane na wendo wake, na ũtheu, na ũthayũ wa mũoyo wake. Kristo kwa kwĩheana mwene, Kristo kwa ũnyenyetheo wake, Kristo kwa ũtheru wake na ũthayũ wake, Kristo kwa wendo wake ũtakwĩa—kĩu nĩkyo kĩndũ kĩla mũoyo wĩthĩa na mbere ya kwĩw'ĩa. Nĩ kwa kũmũenda, kũmwĩga, kwĩtĩkĩa Yesũ wothe, nĩwo ũkavumbĩka ta mwĩanano wake.

Yesũ ekuuga, "Thithanĩai mwoyo-inĩ mwakwa." Kĩthito kĩũ

kĩtũmĩa ũwĩĩo wa ũtawanyu, ũthayũ, ũtĩkĩo. Nao ekuuga, “Thĩai kwa ngoro yakwa,... na nĩngũkũheana ũtawanyu.” Mathayo 11:28. Kĩthito kya mũvandi wa zabuli nĩkĩonanyĩsa kĩu kimwe: “Ũthane na Mwathani, na ũmwĩthe ũtĩkĩo.” Na Isaya nĩaheana ũtĩkĩo, “Kwa ũtawanyu na ũtĩkĩo nĩwo ũthayũ wanyu.” Zabuli 37:7; Isaya 30:15. Ũtawanyu ũyũ ndwonekana kwa kwĩthĩa vata wa wĩa; tondũ kwa kwĩtawa kwa Mũkũũli, ũtawanyu nĩwĩthĩa na kwĩtawa kwa wĩa: “Voyai nthenya yakwa ... na mũkavoya ũtawanyu.” Mathayo 11:29. Ngoro ĩla ĩtĩkĩĩte

mũno Kristo nĩyo ĩkathĩa na kwenda kũnene na wĩa mũno tondũ wa Yesũ.

Ĩngĩ ũwĩĩo ũthana na ĩtũ, nĩũtiganĩa na Kristo, ũla nĩ mũvoya wa nguvo na wĩthĩvo. Tondũ ũu, nĩ wĩa wa Nthenya wa tene kũtũma ũwĩĩo ũtiganĩe na Mũkũũli na ũũ nĩ kwĩtũma ũtawanyu wa mũoyo na Kristo ũtatũkĩka. Kĩndũ kĩa kũtawanya nthĩ, kwĩtũngĩa na maũndũ ma wĩthĩvo na mathĩna, metho ma andũ angĩ, no metho maku wene na ũtheu waku—kwa kĩu kyothe nĩakathimba kwĩtũma ũwĩĩo ũtiganĩe. Mũkatiganĩwa na

ũthũku wake. Andũ angĩ ala methĩawa na ngoro ya vata, na ala mendete kwĩthĩa tondũ wa Ngai, nthenya nĩamathitaga ngoro yao metho na ũtheu wao, na ũũ kwa kwĩmatiganĩa na Kristo ethĩa na mũtĩkĩo wa kwĩtũũkia. Tũkatũmĩa ĩtũ wene tuĩ mũtĩ na kwĩtũngĩa na ũtĩkĩo na kwĩtĩa ingĩ tũkũkwĩthĩwa. Vyothe ũũ nĩvĩtiganĩa mũoyo na Mũvoya wa nguvo yĩtũ. Heana kwĩvitha kwa mũoyo waku kwa Ngai, na ũtĩkĩe Yesũ. Uga na ũwĩĩe Yesũ. Tũmĩa ĩtũ wene ũthane mwoyo-inĩ wa Yesũ. Tiganĩa na kwĩtĩkĩa kwothe; tiganĩa na ũtĩa waku. Uga ta mũtumwa Paulo,

“Ndithĩa; ĩndĩ ti ngoro yakwa, ĩndĩ Kristo nĩwe ũthithanĩie mwoyo-inĩ mwakwa: na wĩthĩvo ũyũ ũndwĩthĩa mwĩĩ-inĩ, nĩndwĩthĩa kwa ũtĩkĩo wa Mwana wa Ngai, ũla wandete, na nĩwĩheanĩie tondũ wa ngoro yakwa.” Akagalatia 2:20. Ũthane na Ngai. Nĩaĩ na nguvo ya kwĩvitha kĩla kĩndũ kĩla ũmũheanĩie. Ĩngũndũ ũngĩĩheana moko-inĩ make, nĩakakũtũa, na ũkathĩa na kĩthũnĩ mũno kwa Yesũ ũla ũwendete.

Ĩngĩ Kristo wavoya mĩoyo ya andũ, nĩwĩthithanĩie andũ na Yesũ kwa ngo ya wendo ĩla ndĩngĩvya

kwĩtiganĩwa nĩ nguvo ĩngĩ ĩndĩ ĩthuũo ya mũndũ wene. Nthenya nĩakathimba kwĩheana kĩndũ kĩa kwĩtũtha nĩ kwo twĩtiganĩe na Kristo—kwĩthuũa kwĩtiganĩa na Yesũ. Vava nĩvo twĩthĩa na mbere ya kwĩvitha, na kwĩthimba, na kwĩtava, atĩ kĩndũ kĩndũ kitũtethee kwĩthuũa mũtũa ũngĩ; tondũ nĩtwĩ na mbere ya kwĩka ũũ. Ĩndĩ tũtithie metho mĩtũ kwa Kristo, na Yesũ nĩakatũvitha. Tũkĩtĩkĩa Yesũ, nĩtwĩ na ũthayũ. Ndwaĩ kĩndũ kĩngĩvoya kuma moko-inĩ make. Tũkĩmwona mũthenya na mũthenya, nĩtũ "kavumbĩka ta mwĩanano ũu wene kuma ũthayũ-inĩ nginya ũthayũ-inĩ,

ta ũu wa Mwathani Mũoyo.” 2 Akolintho 3:18.

Ũũ nĩwo atĩkĩa a mbere maĩ na mwĩanano wa Mũkũũli mwendete. Ĩngĩ atĩkĩa ala maiguĩte kĩthito kĩa Yesũ, meona kwenda kwao kwa Yesũ. Nĩmamũthuũĩte, nĩmamũvoyĩte, nĩmamũtambĩte. Nĩmaĩ naye nyũmba-inĩ, methĩte, kĩthũku-inĩ, kĩvandĩni. Nĩmaĩ naye ta anyuũ na mwanyĩsya, mũthenya na mũthenya makĩvoya kuma kwa kaanũ kake mwĩao wa vata wa ũtheru. Nĩmamũtĩkĩĩte, ta athĩkĩwa kwa mũtũa wao, nĩ kwo manyĩe wĩa wao. Atĩkĩa ala maĩ andũ “ala

methĩawa na mĩthia ta ĩtũ.” Yakobo 5:17. Nĩmaĩ na kĩthĩno kĩla kimwe kya kwĩthimba na kĩthĩno. Nĩmethĩawa na ũtugi ũla ũmwe, nĩ kwo methĩe na wĩthĩvo mũtheru.

O na Yohana, atĩkĩa mwendete, ũla wonanyĩte mũno mwĩanano wa Mũkũũli, ndaĩ na mũoyo ũu wa ũtheu kuma kĩvathũko-inĩ. Ti we wene wendete kwĩtũma na kwenda kĩthĩo kĩnene, ĩndĩ nao nĩwaĩ wa kũũka na kwĩthĩa na ũthũku ĩngĩ mũndũ ũmũthũkĩa. Ĩndĩ ĩngĩ mũoyo wa Yesũ wonanyĩtwo kwa Yesũ, nĩwone ũtheu wake wene na nĩwanyenyetheka kwa kwĩmanyĩa.

Nguvo na ũtugi, nguvo na ũtheu, ũthayũ na ũnyenyetheo, ala maonĩte wĩthĩvo-inĩ wa mũthenya na mũthenya wa Mwana wa Ngai, nĩmathethisye mũoyo wake na wendo. Mũthenya na mũthenya ngoro yake nĩyathavoyĩte Kristo, nginya akĩĩthwa naye wene kwa wendo wa Mũtũa wake. Mũoyo wake wa kwĩthũa na kwenda kĩthĩo nĩwaheanĩtwo kwa nguvo ya Kristo ĩla ĩvumbĩka. Nguvo ya Mũoyo Mũtheru ya kwĩthya mũnau nĩyaneneethĩe ngoro yake. Nguvo ya wendo wa Kristo nĩyavumbĩte mũoyo wake. Kĩu nĩkyo mau ma ũtawanyu na Kristo. Ĩngĩ Kristo

ũthithanĩie ngoro-inĩ, mũoyo wothe nĩwavumbĩka. Mũoyo wa Kristo, wendo wake, nĩwo ũtũma ngoro ĩthĩa ĩtheu, na ũtũa mũoyo, na kwĩtũma ũwĩĩo na kwenda kwĩtũmũkĩa kwa Ngai na mbĩũ.

Ĩngĩ Kristo wathimũkĩte mbĩũ-inĩ, ũwĩĩo wa kwĩthĩa naye nĩwathithanĩie na atĩkĩa make. Nĩ ũwĩĩo wa kwĩthĩa naye wene, wothe wa wendo na ũtheru. Yesũ, Mũkũũli, ũla watambĩte na wanane nayo na wavatavĩte, ũla wanane nayo ũtĩkĩo na kũvatethya ngoro-inĩ, nĩwathimũkĩte kuma kwao nginya mbĩũ-inĩ, na mũgongo

wa kĩthito kyake kya ũtawanyu ũkĩthithĩka, na mbeũ ya athĩkĩa ĩngĩmũvoya—"Taa, nĩngĩthĩa na ĩnyu mũthenya wothe, nginya mũthia wa nthĩ." Mathayo 28:20. Nĩwathimũkĩte mbĩũ-inĩ na mwĩanano wa mũndũ. Nĩmamanyĩ atĩ nĩaĩ mbere ya kĩthĩno kĩa Ngai, Mũtethya wao na Mũkũũli wao o rĩngĩ; atĩ ũthayũ wake ndwathũkĩte; atĩ o rĩngĩ nĩwĩthithanĩie na andũ ala methĩawa na mathĩna. Nĩaĩ akĩonanyĩsa mbere ya Ngai ũthayũ wa mũthangĩ wake wa ngũvo nene, akĩonanyĩsa moko make na nguo syake sya mathatho, nĩ kwo akĩĩw'ĩa ngũvo ĩla waheanĩie tondũ wa ala

aamũkũũĩte. Nĩmamanyĩ atĩ nĩwathimũkĩte mbĩũ-inĩ nĩ kwo akĩmatethea kĩthũku, na atĩ akooka rĩngĩ na akĩmavoya kwa Yesũ wene.

Ĩngĩ methanĩte tũthyũ wa kwĩthimũkĩa, nĩmathavoyĩte ĩse kwa ĩtawa lya Yesũ. Na ũtĩa mũnene methimĩte kũtava, makĩthimũkĩa ũtĩkĩo, "Kĩla kĩndũ kĩla mwendaa kĩtava kwa ĩse kwa ĩtawa lyakwa, nĩakamũheana. Nginya rĩngĩ mũtavĩte kĩndũ kwa ĩtawa lyakwa: tavai, na mũkĩvoya, nĩ kwo ũkethyo wanyu ũthĩe wothe." Yohana 16:23, 24. Nĩmathanĩie moko ma ũtĩkĩo

methĩawa methimũkĩte na ũtetheo mũnene, “Nĩ Kristo wathĩĩie, vata, na nĩwathimũkĩte, ũla aĩ kuũ wa ũmĩthĩ wa Ngai, na nĩatũthombele.” Aloma 8:34. Na Pentekoste nĩyavoyĩte kwĩthĩa na Mũtethya, ũla Yesũ waũthie, “akathĩa mwoyo-inĩ mwanyu.” Nao waũthie, “Nĩ kĩndũ kĩa kũmũtethya atĩ ngathĩa; tondũ ĩngũndũ ngathĩa, Mũtethya ndooka; ĩndĩ ĩngũndũ ngathĩa, nĩngũmũtũma kwa ĩnyu.” Yohana 14:17; 16:7. Kuma rĩngĩ, kwa Mũoyo, Kristo nĩwathithanĩie ngoro-inĩ ya aana make tene. Ũtawanyu wao na Yesũ nĩwaĩ mũno kuũ wa ĩngĩ aĩ nao wene.

Ũtheru, na wendo, na nguvo ya Kristo ũthithanĩie mwoyo-inĩ mao nĩyonanyĩtwo kwao, tondũ andũ makĩona, “makĩtũngĩa; na makĩmamanyĩa atĩ maĩ na Yesũ.” Mĩa 4:13.

Kĩla kĩndũ kĩla Kristo aĩ kwa atĩkĩa, nĩwendete kwĩthĩa kwa aana make rĩngĩ; tondũ kwa tava ĩno ya mũthia, na kĩkundi kĩnini kya atĩkĩa kĩthithanĩie naye, ekuuga, “Ndĩtavĩte aũ nĩ kĩkundi kĩkĩ wene, ĩndĩ nao nĩ ala makũtĩkĩa kwa kĩthito kyāu.” Yohana 17:20.

Yesũ nĩwatavĩte tondũ wa ĩtũ, na nĩwatavĩte atĩ twĩthĩe na mũoyo ũmwe na Yesũ, ta ũla aĩ na ũmwe na ĩse. Kĩu nĩkyo ũtawanyu mũseo! Mũkũũli nĩwĩĩie ũndũ wake mwene, "Mwana ndangĩvya kwĩka kĩndũ kwa ngoro yake wene;" "Ĩse ũthithanĩie mwoyo-inĩ mwakwa, nĩwe ũkĩka wĩa." Yohana 5:19; 14:10. Tũthyũ, ĩngĩ Kristo ũthithanĩie ngoro-inĩ yĩtũ, nĩakathita mwoyo-inĩ wĩtũ "kwenda na kwĩka tondũ wa kwenda kwake." Afilipi 2:13. Nĩtũkathita ta ũla wathĩte; nĩtũkakonanyĩsa mũoyo ũla ũmwe. Na ũũ, kwa kũmũenda na

kwĩthithana naye, nĩtũkakũra "mwoyo-inĩ wake kĩla kĩndũ, ũla nĩ mũtĩ, nao nĩ Kristo." Aefeso 4:15.

9 — Wĩa na Muoyo

Ngai nĩwe mũvoya wa wĩthĩvo na ũtheru na ũkethyo kwa vathũku vyothe. Ta mũtherya wa ĩtava, ta mũĩ ũthithĩkĩte kuma kwa kĩvoya kya wĩthĩvo, vata nĩvĩthithĩka kuma kwa Yesũ kwa vathũku vyothe. Na kũla kwothe kũla wĩthĩvo wa Ngai wĩ ngoro-inĩ ya andũ, nĩwũthithĩka kwa andũ angĩ kwa wendo na vata.

Ũkethyo wa Mũkũũli wĩtũ nĩ wa kũtũmũkĩa na kwĩkũũa andũ ala maĩ. Tondũ wa kĩu nĩwathĩĩie vata wa wĩthĩvo wake mwene, ĩndĩ nĩwavithĩte mũthamba, na ũthĩna wake nĩwamwonekana ta kĩndũ kĩa kĩthĩo kĩnini. Tondũ ũu, athĩkĩa nĩmethĩawa na wĩa wa ũkethyo wa andũ angĩ. Kĩu nĩkyo ũkethyo wao. Wĩa ũla andũ a ngoro ya kwĩenda maona ta wĩa wa kũnyenyethea, wa kũtethya ala methĩawa na ũthĩna na ala matalĩ na kĩthĩo kĩnene, nĩwo wĩa wa athĩkĩa ala matana na kĩthĩno. Mũoyo wa wendo wa Kristo wa kwĩheana mwene nĩwo

mũoyo ũthithanĩie mbĩũ-inĩ na nĩwo ũkethyo wake wene. Ũyũ nĩwo mũoyo ũla atĩkĩa a Kristo makathĩa nao, na ũyũ nĩwo wĩa makwĩka.

Ĩngĩ wendo wa Kristo ũthithanĩie ngoro-inĩ, ta kĩndũ kĩa ngũvo nzau, ndũngĩvya kwĩthĩa kĩsĩtĩ. Nguvo yake mũtheru nĩĩiguoneka nĩ andũ othe ala tũthithanĩie nao. Mũoyo wa Kristo ngoro-inĩ nĩ ta kĩvoya kĩthithĩkĩte nthaka-inĩ, kĩthithĩka kwĩtũmĩa vyothe vithĩe na wĩthĩvo na kwĩtũma ala methĩawa na mbere ya kwĩkua, methĩawa na kwenda kwĩvoya mũĩ wa wĩthĩvo.

Wendo kwa Yesũ nĩwũkonanyĩka kwa kwenda kwĩka wĩa ta ũla waĩ kwĩka wa vata na kwĩtũmũkĩa andũ. Nĩwũtũa na wendo, na ũtheu, na ũthayũ kwa vathũku vyothe ala ĩse wĩtũ wa mbĩũ aĩ na mbere ya kwĩvitha.

Wĩthĩvo wa Mũkũũli nthĩ-inĩ ti wa ũtawanyu na kwĩheana kwa Yesũ wene, ĩndĩ nĩwathimĩte na wĩa wa ũkethi, wa kwĩthimba, wa vata wa kwĩthimba, tondũ wa wĩthĩvo wa andũ ala mathĩte. Kuma kwa kĩthũku kya kwĩvoota nginya Kalivari, nĩwatambĩte nzĩa ya

kwĩheana mwene na ndaathimba kwĩtiganĩwa na wĩa mũseo, na nzĩa ĩtheu, na wĩa ũthithanĩie na kwĩtũngĩa. Ekuuga, “Mwana wa mũndũ ndookĩte kũtethyawa, ĩndĩ kwĩtethya, na kwĩheana wĩthĩvo wake ta kĩheo tondũ wa andũ angĩ.” Mathayo 20:28. Kĩu nĩkyo kĩndũ kĩla kĩnene kĩa wĩthĩvo wake. Kĩla kĩndũ kĩngĩ nĩkĩa kĩa kelĩ na kĩa kwĩtũmĩa. Nĩ kĩndũ kĩa kwĩo na kwĩvoya kwĩka kwenda kwa Ngai na kwĩthya wĩa wake. Ĩtũ wene na kwenda kwake ndaĩ na kĩthũku wĩa-inĩ wake.

Tondũ ũu, ala ala methĩawa na kĩheo kya Kristo nĩmakathĩa na mbere ya kwĩheana kĩheo kyothe, nĩ kwo andũ angĩ ala wathĩĩie tondũ wao makathĩe na kĩheo kĩa mbĩũ. Makwĩka vyothe vya nguvo yao nĩ kwo nthĩ ĩthĩe ĩseo tondũ wa kwĩthĩa kwao. Mũoyo ũyũ nĩwo mau ma mũoyo ũthimũkĩte vata. Mũndũ ũthimũkĩte kwa Kristo tene, ngoro-inĩ nĩyavoota kwenda kũmanyĩsya andũ angĩ kĩheo kĩla aĩ na kĩa Yesũ; vata wa wĩthĩvo na ũtheru ndũngĩvya kwĩthĩa kĩsĩtĩ ngoro-inĩ. Ĩngĩ twĩvĩkĩtwo na ũthayũ wa Kristo na nĩtwĩthethisye na ũkethyo wa Mũoyo wake

ũthithanĩie mwoyo-inĩ, ndũngĩvya kwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa na mũkũmũ. Ĩngĩ twanathĩa na twona atĩ Mwathani nĩ mũseo, nĩtwĩ na kĩndũ kĩa kwĩuga. Ta Filipu ĩngĩ wavoyĩte Mũkũũli, nĩtwĩtawa andũ angĩ nĩ kwĩthĩa mbere yake. Nĩtũkathimba kwĩonanyĩsa wendo wa Kristo na maũndũ ma vata ala matavononeka wa nthĩ ĩkooka. Nĩkũthĩawa na kwenda kũnene kwa kwĩtambya nzĩanĩ ĩla Yesũ watambĩte. Nĩkũthĩawa na kwenda kũnene kwa ala tũthithanĩie nao atĩ makĩ "mwona Mwana wa Ng'ondu ũla wavoya kĩthĩno kĩa nthĩ." Yohana 1:29.

Na kwĩthimba kwa kwĩtethya andũ angĩ nĩkũtũthimũkĩa vata kwa ĩtũ wene. Kĩu nĩkyo kwenda kwa Ngai kwa kwĩtũheana kĩthũku kĩla twĩ na kĩthũku kĩa kwĩkũũa. Nĩwaheanĩie andũ kĩheo kya kwĩthĩa na kĩheo kya mũoyo wake na kwa kũheana vata kwa andũ aũmbanĩte nao. Kĩu nĩkyo kĩthĩo kĩnene mũno, ũkethyo mũnene mũno, ũla Ngai angĩvya kwĩheana andũ. Alala athĩthĩte na wĩa wa wendo methĩawa na mbere ya Mũvumba wao.

Ngai nĩangĩheanĩie ũkwata wa mbũa nzau, na wĩa wothe wa wendo, kwa athĩkĩa a mbĩũ. Nĩangĩtũmĩie nzĩa ĩngĩ ya kwĩthya kwenda kwake. Ĩndĩ kwa wendo wake ũtakwĩa nĩwethuũĩte kwĩtũtũmĩa tũthĩe na wĩa na Yesũ, na Kristo, na athĩkĩa, nĩ kwo tũkathĩe na kĩheo, na ũkethyo, na kwĩtũmũkĩa kwa mũoyo, ũla ũkĩthĩka kwa wĩa ũyũ wa kwĩheana.

Nĩtwĩthĩa na ũthayũ na Kristo kwa kwĩthĩa na mathĩna make. Kĩla wĩa wa kwĩheana tondũ wa wĩthĩvo wa andũ angĩ nĩwongera mũoyo wa

kwĩheana ngoro-inĩ ya ũheani, na kũmwĩthithanĩa mũno na Mũkũũli wa nthĩ, ũla "waĩ na ũthayũ, ĩndĩ tondũ wa ĩnyu ... wĩthĩa mũthĩna, nĩ kwo ĩnyu kwa ũthĩna wake mũthĩe na ũthayũ." 2 Akolintho 8:9. Na nĩ ĩngĩ tũkĩthya kwenda kwa Ngai kwa kĩvathũko kĩtũ, wĩthĩvo nĩwũkathĩa vata kwa ĩtũ.

Ũngĩthimba wĩa ta ũla Kristo eendete atĩ atĩkĩa make makwĩka, na kwĩvoya mĩoyo tondũ wa Yesũ, nĩũkũwona kwenda kwa ũkethi mũnene na kwenda kwĩmanyĩa mũno maũndũ ma Ngai, na nĩũkathĩa na njala na ũthũ kwa

ũthayũ. Nĩũkavoya na Ngai, na ũtĩkĩo waku nĩwũkakũra, na mũoyo waku nĩwũkavoya mũno mũĩ-inĩ wa wĩthĩvo. Kwĩũkĩana na metho na mathĩna nĩkũkũtũa kwa Baibolu na kwa tava. Nĩũkakũra ũtugi-inĩ na kwĩmanyĩa Kristo, na nĩũkavumbĩka na ũkethi mũnene.

Mũoyo wa kwĩheana na wĩa tondũ wa andũ angĩ nĩwo ũheana mũoyo wa kũthĩa, na ũthayũ, na ũtheu ta Kristo, na nĩwo ũheana ũtawanyu na ũkethyo kwa ũla ũnao. Kwenda nĩkũtũmũkĩa. Ndwaĩ kĩthũku kya ũtheu no kwĩthĩa na kwĩenda. Alala ala mathitha ũtugi wa Kristo ũũ

makakũra na makathĩa na nguvo ya kwĩthĩa na wĩa tondũ wa Ngai. Makathĩa na kwona kwa mũoyo kũtheu, ũtĩkĩo ũkũra, na nguvo ĩnene ya tava. Mũoyo wa Ngai, ũkĩthita mũoyo wao, nĩwo ũtũma mũoyo wao wothe ũiguane na mũoyo wa Ngai. Alala ala methĩa na wĩa wa kwĩheana tondũ wa wĩthĩvo wa andũ angĩ, nĩo methĩa na mbere ya kwĩthya wĩthĩvo wao wene.

Nzĩa ĩla wene ya kũkũra ũtugi-inĩ nĩ kwĩka vata wĩa ũla Kristo watũĩĩie—kwĩthimba, kwa nguvo yĩtũ yothe, kwa kwĩtethya na

kwĩheana vata kwa ala methĩawa na kwenda ũtethyo ũla tũngĩvya kwĩheana. Nguvo ĩkĩthĩka kwa kwĩthimba; kwĩthimba nĩkyo kĩthito kĩa wĩthĩvo. Alala ala methimba kwĩvitha wĩthĩvo wa Kĩristũ kwa kwĩvoya vata ala makĩthĩka kwa nzĩa ya ũtugi, na vata wa kwĩka kĩndũ tondũ wa Kristo, nĩo methimba kwĩthĩa kwa kwĩo vata na kwĩthimba. Na mũoyo-inĩ ta nthĩ-inĩ, ũyũ nĩwo ũtũmĩa kĩndũ kĩthee na kĩkũe. Mũndũ ũngĩtiganĩa na kwĩthimba moko make nĩwathiĩa nguvo yothe ya kwĩmatũmĩa. Tondũ ũu, Mkristũ ũla ndakwĩthimba nguvo ya Ngai

ĩla aheanĩtwo, ti ũkathĩa na mbere ya kũkũra na Kristo wene, ĩndĩ nĩakathiĩa o na nguvo ĩla aĩ nayo.

Kanisa wa Kristo nĩwo wĩa ũla Ngai wathuũĩte wa wĩthĩvo wa andũ. Wĩa wake nĩ wa kwĩtũma mbũa nzau ĩthĩe nthĩ yothe. Na wĩa ũyũ nĩ wa akristũ othe. Kĩla mũndũ, kwa nguvo na kĩthũku kĩla aĩ nakyo, nĩathĩawa na mbere ya kwĩthya wĩa wa Mũkũũli. Wendo wa Kristo, wonanyĩtwo kwa ĩtũ, nĩwo ũtũtũmĩa tũthĩe na ngatanĩ kwa andũ othe ala matamũmanyĩ. Ngai nĩatũheanĩie ũtheru, ti tondũ wa ĩtũ

wene, ĩndĩ nĩ kwo tũkĩũheana kwao.

Ĩngĩ atĩkĩa a Kristo makĩũkĩa wĩa wao, nĩkũthĩawa na ngili kũla kwaĩ na mũndũ ũmwe rĩngĩ ũkĩkwata mbũa nzau nthĩ-inĩ ya andũ ala matamanyĩ Ngai. Na andũ othe ala matangĩvya kwĩthimba wĩa-inĩ wene, nĩmakawethya wĩa ũu kwa vata yao, na ũthayũ wao, na tava yao. Na nĩkũthĩawa na wĩa mũnene mũno wa kũvoya mĩoyo nthĩ-inĩ ya andũ ala aĩ akristũ.

Nditwĩthiĩa nthĩ ya andũ ala matamanyĩ Ngai, no kwĩthĩa na

mbere ya kwĩtiganĩa na nyũmba yĩtũ, ĩngũndũ kĩu nĩkwo kwĩthĩa na wĩa wĩtũ, nĩ kwo twĩke wĩa tondũ wa Kristo. Tũngĩvya kwĩka kĩu kĩvathũko-inĩ kĩtũ, kanisa-inĩ, kati ka ala tũthithanĩie nao, na ala tũkĩthia nao wĩa.

Kĩnene kya wĩthĩvo wa Mũkũũli wĩtũ nthĩ-inĩ nĩkĩathithanĩie na wĩa wa kwĩthia mbaũ Nazareti-inĩ. Athĩkĩa methĩawa na Mwathana wa wĩthĩvo ĩngĩ atambĩte na alimi na athĩkĩa, matamũmanyĩ na matamũheanĩa kĩthĩo. Nĩwathithanĩie na vata wĩa wake ĩngĩ aĩ na wĩa wake mũnini ta ũu ta

ĩngĩ wathũkĩie atanatheeka no ĩngĩ atambĩte mũĩ-inĩ wa Galilaya ũkũkĩta. Tondũ ũu, wĩa-inĩ wa kũnyenyethea mũno na kĩthũku-inĩ kĩa kũnyenyethea mũno kya wĩthĩvo, tũngĩtambya na kwĩka wĩa na Yesũ.

Mũtumwa ekuuga, "Kĩla mũndũ, o kũla kwĩtawa, athane na Ngai kũu." 1 Akolintho 7:24. Mũndũ wa wĩa nĩangĩthia wĩa wake kwa nzĩa ĩla ĩkĩheana ũthayũ kwa Mũtũa wake tondũ wa ũtĩkĩo wake. Ĩngũndũ nĩ atĩkĩa wa vata wa Kristo, nĩakavoya ũtugi wake kĩla kĩndũ kĩla akĩka na kwĩonanyĩsa andũ mũoyo wa

Kristo. Mũthĩa mbaũ nĩangĩthĩa mũtethya na mũtĩkĩa wa Yesũ ũla wathimĩte wĩa mũnini kĩma-inĩ ka Galilaya. Kĩla mũndũ ũkĩtawa ĩtawa lya Kristo nĩathĩawa na mbere ya kwĩka wĩa atĩ andũ angĩ, makĩona wĩa wake mũseo, matũmĩke kwĩheana ũthayũ kwa Mũvumba wao na Mũkũũli wao.

Andũ angĩ nĩmeĩtiganĩie kwa kwĩheana vata yao kwa wĩa wa Kristo tondũ andũ angĩ maĩ na kĩheo na vata kĩnene. Ũwĩĩo nĩwathithanĩie atĩ ala aĩ na kĩheo kĩnene wene nĩo methĩawa na mbere ya kwĩheana vata yao kwa

wĩa wa Ngai. Nĩkwĩthĩawa na ũwĩĩo kwa andũ angĩ atĩ kĩheo nĩkĩheanĩtwo kwa kĩkundi kĩthũkũ wene nĩ kwo andũ angĩ o na vata matakĩtawa kũthia na wĩa no kwĩthĩa na vata. Ĩndĩ ti ũũ wonanyĩtwo kwa ĩkalĩ. Ĩngĩ mũtũa wa nyũmba wĩtawa athĩkĩa make, nĩwaheanĩie kĩla mũndũ wĩa wake.

Na mũoyo wa wendo tũngĩthia maũndũ makuũ mũno ma wĩthĩvo "ta kwa Mwathani." Akolose 3:23. Ĩngĩ wendo wa Ngai wĩ ngoro-inĩ, nĩwũkonanyĩka wĩthĩvo-inĩ. Ngũvo nzau ya Kristo nĩyĩtũvũngĩa, na

nguvo yĩtũ nĩyĩtũmũkĩa na kũheana vata.

Ndũkavethee maũndũ manene no nguvo nene mbere ya kwĩthimba wĩa tondũ wa Ngai. Ndũkathĩawa na kwenda kwĩw'ĩa atĩ nthĩ ĩkũwona ata. Ĩngũndũ wĩthĩvo waku wa mũthenya na mũthenya nĩ ũkĩonanyĩsa ũtheru na ũtĩkĩo wa ũtĩkĩo waku, na andũ angĩ makĩtĩkĩa atĩ nĩwendete kwĩmath ethya, kwĩthimba kwaku nĩkũkathĩa na mau.

Atĩkĩa a Yesũ ala aũkũmũkũmũ mũno na athĩna mũno nĩmangĩvya

kwĩthĩa vata kwa andũ angĩ. Mangĩvya kwĩthĩa na ũtavya atĩ nĩmakĩka vata mũseo, ĩndĩ kwa nguvo yao ĩla matamanyĩ, mangĩthimũkĩa mũĩ wa vata ũla ũkakũra na ũkathĩa mũnene, na mau make maseo mangĩthĩa matamanyĩka nginya mũthenya wa kĩheo kĩa mũthia. Matiguana no meone atĩ nĩmakĩka kĩndũ kĩnene. Matakĩtawa nĩ kwĩtũngĩa na ũtĩa wa kwĩthũkĩa. Methĩawa na mbere ya kwĩthia mbere na ũtawanyu, makĩka wĩa wa vata ũla ũkĩtũmĩa kĩthũku kya Ngai, na wĩthĩvo wao ndũkathĩa vata. Mĩoyo yao wene nĩyĩkakũra na kwĩthĩa ta Kristo; nĩo

athĩkĩa na Ngai wĩthĩvo ũyũ na nĩo kwĩthea wĩa wa ngulu na ũkethyo ũtakwĩa wa wĩthĩvo ũkooka.

10 — Ũmenyo wa Ngai

Nzĩa nyingĩ nĩsyo Ngai ekwĩthĩa na mbere ya kwĩtonanyĩsa kwa ĩtũ na kwĩtũtũa tũthĩe na ũtawanyu naye. Kĩvathũko nĩkĩtũuga tene na tene kwa kĩtho kĩtũ. Ngoro ĩla ĩkĩthũkũka nĩĩkaĩthĩwa na wendo na ũthayũ wa Ngai ta ũla wonanyĩtwo kwa wĩa wa moko make. Kĩtho kĩla kĩiguana nĩkĩngĩigua na kwĩmanyĩa ũkwata wa Ngai kwa maũndũ ma kĩvathũko. Mĩgũnda ĩtheu, ĩtĩ nene, kĩũa na mau, itũ ĩthithĩka, mbũa ĩthithĩka, kĩvoya kĩũmba, ũthayũ wa mbĩũ, nĩvĩtũuga ngoro-inĩ yĩtũ,

na nĩvĩtũtawa twĩthĩe na ũmenyo na ũla wavumba vyothe.

Mũkũũli wĩtũ nĩwĩthithanĩie mwĩao wake wa ngũvo nene na maũndũ ma kĩvathũko. Ĩtĩ, nyũnĩ, kĩũa kya mĩtĩ, kĩma, ĩia, na mbĩũ nzau, na maũndũ ma wĩthĩvo wa mũthenya na mũthenya, vyothe nĩvĩthithanĩie na kĩthito kya vata, nĩ kwo mwĩao wake ũkĩw'ĩka mũthenya na mũthenya, o na kati ka wĩa mũseo wa wĩthĩvo wa mũndũ.

Ngai nĩwendete atĩ aana make mathimĩe wĩa wake na kũtawanya ũtheu na ũtawanyu ũla

wathithanĩie nyũmba yĩtũ ya nthĩ. Nĩwendete ũtheu, na ũtheu wa mũoyo nĩwo wendete mũno; nĩwendete tũkũme ũtheru na ũnyenyetheo, ũtheu wa ũũa.

Ĩngũndũ tũkĩthĩa na mbere ya kwĩigua, kĩvathũko kĩa Ngai nĩkĩtũmanyĩsya mwĩao wa vata wa kwĩvitha na ũtĩkĩo. Kuma kwa nzota ĩla ĩtambĩte nzĩa yayo vata wa kũvĩthĩka, nginya kĩndũ kĩnini mũno, maũndũ ma kĩvathũko nĩmavitha kwenda kwa Mũvumba. Na Ngai nĩaĩ na mbere ya vyothe na nĩavitha vyothe ala avumbĩte. Ũla ũvitha nthĩ nyingĩ nyingĩ mũno, o

rĩngĩ nĩaĩ na mbere ya kwenda kwa kanyũnĩ kanini kathũu kanyũmba nyĩmbo yako vata wa ũtĩa. Ĩngĩ andũ methĩa wĩa-inĩ wao wa mũthenya na mũthenya, no ĩngĩ methĩa tava-inĩ; ĩngĩ methĩa ũtukũ, na ĩngĩ methimũkĩa ĩtavathũkũ; ĩngĩ mũndũ wa ũthayũ akĩo nyũmba-inĩ yake nene, no ĩngĩ mũthĩna akĩvooa aana make methĩte mathĩte, kĩla mũndũ nĩaĩ na mbere ya ĩse wa mbĩũ. Ndwaĩ kĩla kĩthithĩka kĩla Ngai atavya kwona. Ndwaĩ kĩla kĩtheo kĩla atavya kwona.

Ĩngũndũ tũngĩtĩkĩa kĩu wothe, kwĩtũngĩa kwothe kũkathĩa na

mbere ya kwĩtiganĩwa. Wĩthĩvo wĩtũ ndũkathĩa na ũkwathĩo ta rĩngĩ; tondũ kĩla kĩndũ, kĩnene no kĩnini, nĩkĩkathĩwa moko-inĩ ma Ngai, ũla ndatũngĩka nĩ ũingĩ wa maũndũ, no nguvo yake. Tũkathĩa na ũtawanyu wa mũoyo ũla andũ angĩ matanamenya tene.

Ĩngĩ kĩtho kĩaku nĩkĩtawanya ũtheu wa nthĩ, ĩw'ĩa nthĩ ĩkooka, ĩla ndĩkavya kwona kĩthĩno na kũkua; kũla ũtheu wa kĩvathũko ndũkathĩa na kĩthĩno kya kĩthũku. Tũmĩa ũwĩĩo waku kwĩvumba nyũmba ya ala akũkwĩthĩwa, na ĩw'ĩa atĩ nĩkũkathĩa na ũthayũ mũno ũla

ũwĩĩo waku mũseo mũno ndũngĩvya kwĩvumba. Kwa kĩheo kĩa Ngai kĩa kĩvathũko, nĩtwona mũtherya wake mũnini mũno. Ndĩandĩko ekuuga, "Ĩtho ndĩonĩte, na kĩtho ndĩguĩte, na ngoro ya mũndũ ndĩwĩĩte, maũndũ ala Ngai aatheanĩie ala mamwendete." 1 Akolintho 2:9.

Mũvandi wa nyĩmbo na mũvandi wa kĩvathũko nĩmawĩ na maũndũ maimba ma kĩvathũko, ĩndĩ nĩ Mkristũ ũtawanya ũtheu wa nthĩ na ũkethyo mũnene, tondũ nĩwona wĩa wa ĩse wake na kwona wendo wake kwa kĩũa na kĩthĩa na ĩtĩ.

Ndwaĩ mũndũ ũngĩvya kwona vata wa kĩma na kĩthithĩ, mũĩ na ĩia, ũla ndakwona ta kionanyĩso kya wendo wa Ngai kwa mũndũ.

Ngai nĩatũuga kwa wĩa wake wa kwĩtũtethya na kwa nguvo ya Mũoyo wake ngoro-inĩ. Kwa maũndũ ma wĩthĩvo wĩtũ na kũla twĩ, na metho ala methĩawa mũthenya na mũthenya, tũngĩvoya mwĩao wa vata ĩngũndũ ngoro yĩtũ ĩkĩthũkũka kwawona. Mũvandi wa zabuli, ĩngĩ athimba wĩa wa Ngai, ekuuga, "Nthĩ nĩyĩthethisye na ũseo wa Mwathani." "Ũla ũkĩ na ũũgĩ, na akĩw'ĩa maũndũ ũu,

nĩakamanyĩa ũthayũ wa Mwathani.” Zabuli 33:5; 107:43.

Ngai nĩatũuga kwa kĩthito kyake. Vava nĩtwona kwonanyĩsa kwake kũtheu kwa mũoyo wake, na wĩa wake na andũ, na wĩa mũnene wa kwĩkũũa. Vava mbere yĩtũ nĩkwonanyĩtwo ĩkalĩ ya mĩtumia na athĩkĩa na andũ angĩ aatheru a tene. Maĩ andũ “ala methĩawa na mĩthia ta ĩtũ.” Yakobo 5:17. Nĩtwona ata methimĩte kwa ũkwathĩo ta ũla wĩtũ, ata methũkĩte kwa makyũngũ ta ũla tũthũkĩte, nao o rĩngĩ makĩvoya ũkethi na kwĩtũũkia kwa ũtugi wa Ngai; na tũkĩona,

nĩtwĩthethiswa na kwĩthimba kwĩtũ kwa ũthayũ. Ĩngũndũ tũsoma ũkethi mũseo ũla maheanĩtwo, na ũtheru na wendo na vata kĩla maĩ na kĩheo kya kwĩtawanya, na wĩa ũla maĩ nao kwa ũtugi ũla maheanĩtwo, mũoyo ũla wamathimũkĩte nĩwo ũkĩtũma ngoro yĩtũ yothe ĩthĩe na ũkethi na kwenda kwĩthĩa ta ao—ta ao kwĩtambya na Ngai.

Yesũ nĩwĩĩie ũndũ wa Ndĩandĩko ya Kĩthito kya Tene,—na nĩ ata mũno kĩa Kĩnau,—"Nĩsyo ũtethya ũndũ wa ngoro yakwa," Mũkũũli, ũla ũtĩkĩo wĩtũ wa wĩthĩvo wa tene

wĩthithanĩie naye. Yohana 5:39. Ĩĩ, Baibolu yothe nĩyĩuga ũndũ wa Kristo. Kuma kwa mawandĩko ma mbere ma kĩvathũko—tondũ "vata na Yesũ ndwaĩ kĩndũ kĩa kwĩka kĩla kĩkĩtwo"—nginya ũtĩkĩo wa mũthia, "Taa, nĩngũoka tene," nĩtwĩsoma wĩa wake na kwĩigua mũgongo wake. Yohana 1:3; Kũvumbulwa 22:12. Ũngĩkwenda kwĩmanyĩa Mũkũũli, soma Ndĩandĩko Nzau.

Theya ngoro yaku yothe na kĩthito kya Ngai. Nĩ mũĩ wa wĩthĩvo, ũkũthimia njala yaku ĩkĩvya. Nĩ ĩo ya wĩthĩvo ĩthithĩkĩte mbĩũ-inĩ. Yesũ

ekuuga, “Ĩngũndũ mũtathĩa nyama ya Mwana wa mũndũ, na kwĩvoya mũthangĩ wake, ndwaĩ wĩthĩvo mwoyo-inĩ mwanyu.” Nao ekuuga, “Kĩthito kĩla ngũuga kwa ĩnyu, nĩ Mũoyo, na nĩ wĩthĩvo.” Yohana 6:53, 63. Mĩoyo yĩtũ nĩyĩkũra kwa kĩla twĩo na twĩvoya; na ta ũu nĩ kwa mũoyo, nĩ kĩla twĩw'ĩa kĩtũheana mũoyo na nguvo kwa mũoyo wĩtũ.

Ũndũ wa kwĩkũũa nĩ ũmwe ũla athĩkĩa mendete kwona; nĩwĩkathĩa ũvanyi na nyĩmbo ya ala akũkwĩthĩwa kwa tene na tene ya wĩthĩvo. Nĩ ndũkĩthĩa na mbere ya

kwĩw'ĩa na kwĩmanyĩa rĩngĩ? Ũthayũ na wendo wa Yesũ ũtakwĩa, kĩheo kĩaĩtwo tondũ wa ĩtũ, nĩkĩtũtawa kwĩw'ĩa na kwĩthĩa na ũkethi. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩw'ĩa mũoyo wa Mũkũũli wĩtũ mwendete na Mũteti wĩtũ. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩw'ĩa wĩa wa Yesũ ũla wookĩte kwĩkũũa andũ make kuma kĩthĩno-inĩ. Ĩngũndũ tũkĩw'ĩa maũndũ ma mbĩũ ũu, ũtĩkĩo wĩtũ na wendo nĩwũkakũra, na tava yĩtũ nĩĩkaĩthĩwa mũno na Ngai, tondũ nĩĩkathĩa na ũtĩkĩo na wendo. Nĩĩkathĩa na ũũgĩ na ũkethi. Nĩkũthĩawa na ũtĩkĩo mũnene kwa Yesũ, na ũkethi wa mũthenya na

mũthenya wa nguvo yake ya kwĩkũũa ala othe ala methĩa kwa Ngai kwa Yesũ.

Ĩngũndũ tũkĩw'ĩa ũthayũ wa Mũkũũli, nĩtũkakwenda kwĩthia na kwĩthya ta ũtheru wake. Nĩkũthĩawa na njala na ũthũ wa mũoyo wa kwĩthĩa ta Yesũ ũla twendete. Ũingĩ wa ũwĩĩo wĩtũ ũthana na Kristo, nĩtũkamwĩuga andũ angĩ na kũmũonanyĩsa nthĩ-inĩ.

Baibolu ndĩwandĩkĩtwo tondũ wa mũvandi wene; ĩndĩ, nĩwandĩkĩtwo tondũ wa andũ othe. Vata wa

ũthayũ ũla ũkĩthĩawa nĩwonekana ta mũtherya wa mũthenya; na ndwaĩ mũndũ ũkathĩa na mũthemba no kwĩthia nzĩa yake wene kũmũa nzĩa ĩla wonanyĩtwo ya kwenda kwa Ngai.

Nditwĩtĩkĩa ũtethyo wa mũndũ wothe wa maũndũ ala Ndĩandĩko ĩmanyĩsya, ĩndĩ nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩsoma kĩthito kya Ngai wene. Ĩngũndũ tũkĩtĩkĩa andũ angĩ nĩ mathiĩa kwĩw'ĩa kwa ĩtũ, nĩtũkathĩa na nguvo ĩtheu na ũvanyi ũtheu. Nguvo nene ya ũwĩĩo ĩngĩthia ũthayũ kwa kwĩthimba vata wa kwĩthia maũndũ ma ngũvo nene,

nginya ĩthiĩe nguvo ya kwona ũũku wa kĩthito kya Ngai. Ũwĩĩo nĩũkakũra ĩngũndũ ũkĩthimba ũtawanyu wa maũndũ ma Baibolu, kwĩanĩsya Ndĩandĩko na Ndĩandĩko na maũndũ ma mũoyo na maũndũ ma mũoyo.

Ndwaĩ kĩndũ kĩngĩ kĩa kwĩtũmĩa ũwĩĩo ũkũre ta kwĩsoma Ndĩandĩko. Ndwaĩ kĩtabũ kĩngĩ kĩa nguvo ta kĩu kya kwĩtũmũkĩa ũwĩĩo, kwĩheana nguvo kwa ũvanyi, ta vata wa ũthayũ wa Baibolu. Ĩngũndũ kĩthito kya Ngai kĩsometwo ta kĩla kĩsũĩa, andũ nĩmakathĩa na ũwĩĩo mũnene, na

mũoyo wa kĩthĩo kĩnene, na kwenda kũthĩa na ũthayũ ũla utavonekana mũno nthĩ-inĩ.

Ĩndĩ ndwaĩ vata mũnene wa kwĩsoma Baibolu kwa ũũkũ. Mũndũ nĩangĩsoma Baibolu yothe na akathĩa na mbere ya kwona ũtheu wake no kwĩmanyĩa ũũku wake ũthatĩkĩte. Kĩthito kĩmwe kĩsometwo nginya vata wake ũkonekana ũwĩĩo-inĩ na ũtawanyu wake na mũtĩkĩo wa wĩthĩvo ũkonekana, nĩkĩa ngũvo mũno kuũ wa kwĩsoma nthoo nyingĩ vata wa kwenda kũtheu na vata wa mwĩao mũseo. Voya Baibolu yaku na ĩw'e.

Ũngĩĩthĩa na kĩthũku, ĩsoma; ĩka kĩthito ngoro-inĩ yaku. O na ĩngũndũ ũkĩtambya nzĩanĩ, ũngĩsoma kĩthito na kwĩw'ĩa nakyo, na ũũ kũkĩthia ngoro-inĩ.

Nditũngĩvya kwĩvoya ũũgĩ vata na kwĩtĩkĩa na kwĩsoma kwa tava. Kĩthito kĩngĩ kya Ndĩandĩko nĩkĩtheu mũno nginya ndũngĩvya kwĩthia na mũthemba, ĩndĩ kĩngĩ vata wake ndũkonekana nze ũũkũ. Ndĩandĩko nĩsĩthĩawa na mbere ya kwĩanĩsya na Ndĩandĩko. Nĩkwĩthĩa na mbere ya kwĩthimba na kwĩtĩkĩa na kwĩw'ĩa. Na kwĩsoma kwa ũũ nĩkũkathĩa na kĩheo kĩnene. Ta

mũlimi ũvoya ũthayũ wa kĩthemba kĩthatĩkĩte nthĩ-inĩ, tondũ ũu nĩ ũla ũkĩthimba kĩthito kya Ngai ta ũthayũ ũthatĩkĩte nĩakavoya vata wa ngũvo nene, ũla ũthatĩkĩte kwa ala methimba na ũtheu. Kĩthito kya Mũoyo, kĩw'ĩtwo ngoro-inĩ, nĩkĩkathĩa ta mũĩ ũthithĩkĩte kuma kwa kĩvoya kya wĩthĩvo.

Baibolu ndĩsĩthĩawa na tava. Mbere ya kwĩthũkũka nthũkũ syayo nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩtava ũtheru wa Mũoyo Mũtheru, na nĩwũkĩheanĩwa. Ĩngĩ Natanaeli wookĩe kwa Yesũ, Mũkũũli nĩwamwĩĩie, “Taa, Muisiraeli wa

vata, ũla ndwaĩ ũthũku!" Natanaeli ekuuga, "Ũndũmanyĩ ata?" Yesũ ekuuga, "Mbere ya Filipu kwĩkũtawa, ĩngũndũ waĩ mũtĩ-inĩ wa kĩũa, nĩngũkwona." Yohana 1:47, 48. Na Yesũ nĩakatũona o rĩngĩ kĩthũku-inĩ kĩa tava ĩngũndũ tũkamũthuũa nĩ kwo atũhe ũtheru wa kwĩmanyĩa vata. Athĩkĩa kuma nthĩ ya ũtheru nĩmakathĩa na ala methĩa na ngoro ya ũnyenyetheo methimba ũtũa wa Ngai.

Mũoyo Mũtheru nĩwo ũtũmũkĩa na ũheana ũthayũ kwa Mũkũũli. Wĩa wake nĩ wa kwĩonanyĩsa Kristo, ũtheru wa ũthayũ wake, na wĩthĩvo

mũnene ũla twĩ nao kwa Yesũ. Yesũ ekuuga, “Nĩakavoya kĩa ngoro yakwa, na akĩkĩonanyĩsa kwa ĩnyu.” Yohana 16:14. Mũoyo wa vata nĩwe mwanyĩsya wa vata wene wa vata wa Ngai. Ngai nĩendete andũ ata, tondũ nĩwaheanĩie Mwana wake kwĩkua tondũ wao na nĩwathuũĩte Mũoyo wake kwĩthĩa mwanyĩsya wao na mũtũa wao wa tene!

11 — Ũseo wa Kusambĩla

Kwa kĩvathũko na kũvumbulwa, kwa wĩa wake wa kwĩtũtethya, na kwa nguvo ya Mũoyo wake, Ngai nĩatũuga. Ĩndĩ kĩu nĩkĩtheu; twĩthĩa na mbere nayo ya kwĩthĩthĩa ngoro yĩtũ kwa Yesũ. Nĩ kwo twĩthĩe na wĩthĩvo wa mũoyo na nguvo, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa na ũtawanyu wa vata na ĩse wĩtũ wa mbĩũ. Ũwĩĩo wĩtũ nĩũngĩthavoywa kwa Yesũ; tũngĩw'ĩa wĩa wake, ũthayũ wake, vata wake; ĩndĩ kĩu ti, kwa ũũ wothe, kwĩthĩa naye. Nĩ kwo twĩthĩe na ũtawanyu na Ngai, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩuga

kĩndũ kwa Yesũ tondũ wa wĩthĩvo wĩtũ wa vata.

Kwĩtava nĩ kwĩthũkũka ngoro kwa Ngai ta kwa mũtethya. Ti tondũ nĩ kĩthito nĩ kwo ũmanyĩe Ngai atĩ tũli ata, ĩndĩ nĩ kwo ũtũtethee twĩmũtĩkĩe. Kwĩtava ndũkũtũa Ngai kwa ĩtũ, ĩndĩ nĩkũtũtũa kwa Yesũ.

Ĩngĩ Yesũ wathĩĩte nthĩ-inĩ, nĩwamanyĩsye atĩkĩa make ata kwĩtava. Nĩwamatũmĩie kwĩheana kwenda kwao kwa mũthenya na mũthenya mbere ya Ngai, na kwĩheana kwĩtũngĩa kwothe kwa

Yesũ. Na ũtĩkĩo ũla waheanĩie atĩ tava yao nĩĩkaiguoneka, nĩ ũtĩkĩo o rĩngĩ kwa ĩtũ.

Yesũ mwene, ĩngĩ aĩ kati ka andũ, nĩaĩ na mbere ya kwĩtava mũno. Mũkũũli wĩtũ nĩwĩthithanĩie na kwenda kwĩtũ na ũtheu wĩtũ, tondũ nĩwĩthĩie mũtavi, aathimba kwa ĩse nguvo nzau, nĩ kwo aooke na nguvo ya kwĩũkĩana na wĩa na metho. Nĩ mwĩao wĩtũ kĩla kĩndũ. Nĩ mũtethya wĩtũ kwa ũtheu wĩtũ, "makyũngũ-inĩ mothe ta ĩtũ;" ĩndĩ ta ũla ũtana na kĩthĩno mũoyo wake nĩwathũũkĩte ũũku; nĩwavithĩte metho na mathĩna ma mũoyo

nthĩ-inĩ ya kĩthĩno. Ũthayũ wake nĩwotũmĩie kwĩtava kĩthito na kĩheo. Nĩwavoyĩte ũtawanyu na ũkethyo kwa kwĩthĩa na ĩse. Na ĩngũndũ Mũkũũli wa andũ, Mwana wa Ngai, wone kwenda kwa kwĩtava, nĩ ata andũ aũkũmũkũmũ, andũ a kĩthĩno, methĩawa na mbere ya kwona kwenda kwa kwĩtava na ũkethi!

Ĩse wĩtũ wa mbĩũ nĩwethete kwĩtũheana ũthayũ wa vata wake. Nĩ ngĩvo yĩtũ kwĩvoya mũno mũĩ-inĩ wa wendo ũtakwĩa. Nĩ kĩtũngĩo ata tũtavaga tũnini! Ngai nĩaĩ na mbere na nĩwendete

kwĩigua tava ya vata ya mũndũ ũaũkũmũkũmũ mũno wa aana make, nao rĩngĩ nĩkwonekana ũtũngĩo mũno kwa ĩtũ kwa kwĩmanyĩsya kwenda kwĩtũ kwa Ngai. Athĩkĩa a mbĩũ nĩmekwĩtĩkĩa ata andũ aũkũmũkũmũ, ala methĩawa na mbere ya makyũngũ, ĩngũndũ ngoro ya Ngai ya wendo ũtakwĩa nĩyathete kwao, na nĩaĩ na mbere ya kwĩheana mũno kuũ wa kĩla mangaĩta no makaw'ĩa, nao rĩngĩ matavaga tũnini na methĩawa na ũtĩkĩo mũnini? Athĩkĩa nĩmendete kwĩinama mbere ya Ngai; nĩmendete kwĩthĩa naye. Mewona kwĩthĩa na Ngai ta

ũkethyo wao mũnene; nao rĩngĩ aana a nthĩ, ala methĩawa na kwenda nene kwa ũtethyo ũla Ngai wene angĩheana, meoneka methĩawa na ũtawanyu wa kwĩtambya vata wa ũtheru wa Mũoyo wake, ũtawanyu wa kwĩthĩa naye.

Ũtuku wa ũũku nĩwavũngĩa ala matakwĩtava. Makyũngũ ma ũũku ala methĩwa na mbere ya kwĩtũtha nĩmamatethya kwĩthĩa na kĩthĩno; na vyothe ũu nĩ tondũ matatũmĩa kĩheo kĩla Ngai waheanĩie kwa kwĩtava. Nĩ kĩndũ kĩũ aana a Ngai methĩawa na mbere ya kwĩtava,

ĩngũndũ kwĩtava nĩ kĩthũkũ kĩa kĩthũkũ-inĩ kya ũtĩkĩo kĩa kwĩthũkũka kĩthũku kĩa mbĩũ, kũla kĩthatĩkĩte na vata wa nguvo yothe ya Ngai? Vata wa kwĩtava na kwĩvitha na kwona, nĩtwĩ na thayũ wa kwĩthĩa na ũtheu na kwĩtiganĩa na nzĩa ĩa. Mũtũa nĩwethimba tene na tene kwĩtũma nzĩa ya kĩthĩno kĩa ũthayũ, nĩ kwo twĩte kĩheo kya kwĩtava na ũtĩkĩo nĩ kwo twĩthĩe na ũtugi na nguvo ya kwĩũkia makyũngũ.

Nĩ na kĩthito kĩngĩ kĩla tũngĩtĩkĩa atĩ Ngai nĩakwĩigua na kwĩtũkĩa tava yĩtũ. Kĩmwe kya mbere kya kĩu nĩ

atĩ twone kwenda kwĩtũ kwa ũtethyo wa Yesũ. Nĩetwĩthĩe, "Nĩngĩthithĩka mũĩ kwa ũla ũkĩ na njala, na mũĩ mũnene kwa nthĩ ĩtheu." Isaya 44:3. Ala ala aĩ na njala na ũthũ wa ũthayũ, ala ala mendete Ngai, nĩmatĩkĩĩe atĩ makakũthĩwa. Ngoro nĩsĩthĩawa na mbere ya kwĩthũkũka kwa nguvo ya Mũoyo, ĩngĩ kĩheo kya Ngai nĩkĩatĩkĩwa.

Kwenda kwĩtũ kũnene nĩkwo kĩthito kĩtũ na nĩkĩtũtethya mũno. Ĩndĩ Mwathani nĩatũkũthuũĩwa nĩ kwo atũhe kĩu. Ekuuga, "Tavai, na mũkĩheanĩwa." Na "ũla ũtanaa Mwana wake wene, ĩndĩ

nĩwamũheanĩie tondũ wa ĩtũ mothe, nĩ ata ndakamũheana o rĩngĩ vata vyothe kwa vata?" Mathayo 7:7; Aloma 8:32.

Ĩngũndũ twĩ na kwenda kwa ũũku ngoro-inĩ, ĩngũndũ twĩ na kĩthĩno kĩla twamanyĩ, Mwathani ndakatũigua; ĩndĩ tava ya mũndũ ũthĩnĩte, ũnyenyethete, nĩyĩtĩkĩwa tene. Ĩngũndũ kĩthĩno kyothe kĩlamanyĩka kĩkĩthya, tũngĩtĩkĩa atĩ Ngai nĩakatũkĩa tava yĩtũ. Ũthayũ wĩtũ wene ndũkĩtũheana kĩheo mbere ya Ngai; nĩ ũthayũ wa Yesũ ũkatũkwĩthĩa, mũthangĩ wake

ũkatũtherya; nao rĩngũ nĩtwĩ na wĩa wa kwĩthya kĩthito kya kwĩtĩkĩwa.

Kĩndũ kĩngĩ kya kwĩtava kwa nguvo nĩ ũtĩkĩo. "Ũla ũthĩa kwa Ngai nĩathĩawa na mbere ya kwĩtĩkĩa atĩ nĩaĩ, na atĩ nĩwe ũheana kĩheo kwa ala mamũthuũa na ũkethi." Aibulania 11:6. Yesũ nĩwamwĩĩie atĩkĩa make, "Kĩla kĩndũ kĩla mwendaa ĩngĩ mũtava, tĩkĩĩai atĩ nĩmwakĩvoya, na mũkakĩthĩwa." Mako 11:24. Nĩtwĩtĩkĩa kĩthito kyake?

Ũtĩkĩo nĩ mũnene na ũtakwĩa, na nĩ mũtĩkĩa ũla waũthie. Ĩngũndũ

tũkatĩkĩwa kĩla kĩndũ kĩla twatavĩte, ĩngũndũ twatava, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩtĩkĩa atĩ Mwathani nĩatũigua na nĩakatũkĩa tava yĩtũ. Tũli na mũthemba mũno na tũtavona mũno, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩtava kĩndũ kĩngĩ kĩta kũtũheana vata, na ĩse wĩtũ wa mbĩũ kwa wendo nĩakatũkĩa tava yĩtũ kwa kwĩtũheana kĩla kĩngĩtũtethya mũno—kĩla kĩngĩtũheana vata mũno ĩngũndũ twonanĩa na kĩtho kĩa Ngai twakĩona maũndũ mothe ta makwĩthĩa. Ĩngũndũ tava yĩtũ ĩonekana ta ĩtĩtĩkĩtwo, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthithana na ũtĩkĩo;

tondũ mũthenya wa kwĩtũkĩwa nĩũkooka vata, na nĩtũkavoya vata ũla twendete mũno. Ĩndĩ kwĩtawa atĩ tava nĩĩkĩtũkĩwa o ta ũla twendete na kĩla kĩndũ kĩla twatavĩte, nĩ kwĩĩthĩa. Ngai nĩ mũũgĩ mũno nginya atakĩthia, na nĩ mũseo mũno nginya atakĩthia kĩndũ kĩla kĩseo kwa ala methĩa na nzĩa ĩa. Tondũ ũu mũkatĩa kwĩtĩkĩa Yesũ, o na ĩngũndũ mũtavona kĩtũkĩo kya tava yanyu tene. Tĩkĩĩai ũtĩkĩo wake ũthĩte, "Tavai, na mũkĩheanĩwa."

Ĩngũndũ tũkĩthia na kwĩtĩkĩa kwĩtũ na ũtĩa, no kwĩthimba kwĩthya kĩla

kĩndũ kĩla tũtavona kĩtheu, mbere ya kwĩthĩa na ũtĩkĩo, maũndũ nĩmakatũngĩka mũno. Ĩndũ ĩngũndũ tũkĩthĩa kwa Ngai, na kwĩwona tũli aũkũmũkũmũ na twĩ na kwenda, ta kũla tũli vata, na kwa ũnyenyetheo na ũtĩkĩo kwĩmanyĩsya kwenda kwĩtũ kwa Yesũ ũla ũvanyi wake ndũkĩtua, ũla wona kĩla kĩndũ kĩa kĩvathũko, na ũla ũtũa vyothe kwa kwenda na kĩthito kyake, nĩaĩ na nguvo na nĩakwĩtũkĩa kwĩtũ, na nĩakĩtũheana ũtheru ngoro-inĩ. Kwa kwĩtava kwa vata nĩtwĩthĩa na ũtawanyu na ũvanyi wa ũla ũtakwĩa. Tũngĩvya kwĩthĩa na kĩonanyĩso kĩa nguvo

ĩngũndũ atĩ mwĩanano wa Mũkũũli wĩtũ nĩwĩthinamĩte kwa ĩtũ kwa ũthayũ na wendo, ĩndĩ nĩ vata o rĩngĩ. Tũngĩvya kwĩthĩa na ũtavya kwĩthĩa na moko make, ĩndĩ moko make nĩmaĩ kwa ĩtũ kwa wendo na ũthayũ.

Ĩngũndũ tũkĩthĩa kwĩtava ũthayũ na vata kwa Ngai, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa na mũoyo wa wendo na kũneeta ngoro yĩtũ. Nĩ ata tũngĩtava, "Tũneete kĩthĩno kĩtũ, ta ũla tũneetĩe ala maĩ na kĩthĩno kwa ĩtũ," nao rĩngũ tũkĩthĩa na mũoyo wa kwĩtiganĩa na kũneeta? Mathayo 6:12. Ĩngũndũ twendete atĩ

tava yĩtũ nĩĩkĩtũkĩwa, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩtiganĩa na andũ angĩ o ta ũla twendete kwĩtiganĩwa.

Kwĩthithana na kwĩtava nĩkũthĩa kĩthito kya kwĩvoya. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩtava tene ĩngũndũ twendete kũkũra ũtĩkĩo-inĩ na ũkethi-inĩ. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa "na ũkethi wa kwĩtava," na "kwĩthithana na kwĩtava, na kwĩvitha nao na ũtheya." Aloma 12:12; Akolose 4:2. Petero nĩawatethya atĩkĩa makwĩthĩe "na ũvinyu, na makwĩvitha na kwĩtava." 1 Petero 4:7. Paulo nĩawatũmĩie, "Kĩla kĩndũ kwa tava

na kwĩtava na ũtheya, manyĩsyai kwenda kwanyu kwa Ngai." Afilipi 4:6. "Ĩndĩ inywĩ aendete," Yuda ekuuga, "kwĩtava Mũoyo Mũtheru-inĩ, kwĩvithanĩa mwoyo-inĩ wa wendo wa Ngai." Yuda 20, 21. Kwĩtava kwa tene nĩ ũtawanyu wa mũoyo na Ngai ũtavanyĩka, nĩ kwo wĩthĩvo kuma kwa Ngai ũthithĩke mwoyo-inĩ wĩtũ; na kuma kwa wĩthĩvo wĩtũ, ũtheru na ũthayũ nĩwĩthimũkĩe kwa Ngai.

Nĩkwĩthĩa na kwenda kwa kwĩthimba kwĩtava-inĩ; ndũkĩtiganĩa na kĩndũ nĩ kwo

kĩkũthia. Thimba na nguvo yaku yothe kwĩvitha nzĩa ĩa ya ũtawanyu kati ka Yesũ na mũoyo waku. Thimba kĩla kĩthũku kĩla ũngĩthĩa na kĩheo kya kwĩthĩa kũla kwĩtava kwĩthĩawa. Ala ala mendete vata kwĩthĩa na ũtawanyu na Ngai nĩmakoneka kĩthũku-inĩ kya kwĩtava, methĩawa na ũtĩkĩo wa kwĩka wĩa wao na kwenda na kwĩtĩa kwĩvoya vata wothe ũla mangĩvya. Makathimba kĩla kĩthũku kĩla kĩngĩmatũmĩa kwĩthĩa kũla mangĩvoya mũtherya wa ũtheru kuma mbĩũ-inĩ.

Nĩtwĩtava nyũmba-inĩ ya kĩvathũko, na vata mũno, tũkatiganĩa na kwĩtava kwa kĩsĩtĩ, tondũ kĩu nĩkyo wĩthĩvo wa mũoyo. Nĩ kĩndũ kĩtavya kwĩthĩa atĩ mũoyo nĩũkakũra ĩngũndũ kwĩtava nĩkũtiganĩtwo. Kwĩtava kwa nyũmba no kwa andũ mothe wene nĩkũtheu. Kĩthũku-inĩ, ngoro nĩsĩthũkũke mbere ya ĩtho ya Ngai. Kwĩtava kwa kĩsĩtĩ nĩkũiguoneka nĩ Ngai wene ũiguana kwĩtava. Ndwaĩ kĩtho kĩa kwenda kwĩtũ kĩa kwĩvoya mũtũkũ wa tava ũu. Kwĩtava kwa kĩsĩtĩ-inĩ, mũoyo nĩwĩ na mbere ya kwĩtiganĩwa na nguvo ĩla ĩrĩ kũmũvũngĩa, nĩwĩ na mbere

ya kwĩtiganĩwa na ũkethi. Na ũtawanyu, nao ũkethi, nĩwũthavoya Ngai. Mũtheo na ũthayũ nĩwũkathĩa kuma kwa Yesũ ũla wona kĩsĩtĩ, ũla kĩtho kyake nĩkĩthũkũkĩte kwĩigua tava ĩthithĩkĩte ngoro-inĩ. Kwa ũtĩkĩo wa ũtawanyu na ũtheu, mũoyo nĩwĩthĩa na Ngai na nĩwĩvooa mũtherya wa ũtheru wa Ngai nĩ kwo wĩkũre na wĩthĩe na nguvo ya kwĩũkĩana na Nthenya. Ngai nĩ ĩtũnyũ yĩtũ ya nguvo.

Ĩtave kĩthũku-inĩ kĩaku, na ĩngũndũ ũkĩthia wĩa waku wa mũthenya, tũmĩa ngoro yaku ĩtũmũkĩe kwa

Ngai mũno. Ũũ nĩwo Enoki watambĩte na Ngai. Tava ĩno ĩsĩtĩ nĩĩthithĩka ta kĩndũ kĩa ngũvo nene mbere ya kĩthĩno kĩa ũthayũ. Nthenya ndangĩvya kwĩtũũkia ũla ngoro yake ĩthithanĩie na Ngai o ũu.

Ndwaĩ mũthenya no kĩthũku kĩla kwĩtava kũtethaa. Ndwaĩ kĩndũ kĩngĩtũma kwĩthimba kwĩtũmũkĩa ngoro yĩtũ kwa mũoyo wa kwĩtava kwa ũkethi. Kati ka andũ aingĩ nzĩanĩ, kati ka wĩa, tũngĩtũma tava yĩtũ ĩthĩe kwa Ngai na kwĩtava ũtũa wa Ngai, ta Nehemia ĩngũndũ wĩtavĩte mbere ya Mwathani Atasasta. Kĩthũku kya kwĩtava

nĩkĩonekana kũla kwothe tũthĩte. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthũkũka mwanya wa ngoro tene na tene na kwĩtũma kwĩtawa kwĩtũ kũthĩe, nĩ kwo Yesũ aooke na akwĩthĩe ta mũgeni wa mbĩũ ngoro-inĩ.

O na ĩngũndũ kũkwĩthĩa na mbeũ ĩũkĩte, ĩthũkĩte kũvũngĩa ĩtũ, nditwĩthĩa na mbere ya kwĩvoya mbeũ ĩyo, ĩndĩ nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa mbeũ-inĩ ĩtheru ya mbĩũ. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa na mwanya kwa ũwĩĩo ũthatheu na ũwĩĩo ũthatakatifu kwa kwĩtũmũkĩa mũoyo mbere ya Ngai kwa kwĩtava kwa vata. Ala ala ngoro yao

ĩthũkũkĩte kwĩvoya ũtethyo na vata wa Ngai nĩmakathĩa na mbeũ ĩtheru ya mbĩũ na kwĩthĩa na ũtawanyu wa tene na mbĩũ.

Nĩtwĩthĩa na kwenda kwona Yesũ na kwĩmanyĩa mũno vata wa maũndũ ma tene. Ũtheu wa ũtheru nĩwothavoya kwĩthĩa ngoro-inĩ ya aana a Ngai; na nĩ kwo kĩu kĩthĩke, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩtava kũvumbulwa kwa Ngai kwa maũndũ ma mbĩũ.

Ngoro nĩsĩthavoywe na kwĩtũmũkĩa, nĩ kwo Ngai atũhe mbeũ ya mbĩũ. Tũngĩthĩa na Yesũ o

ũu, atĩ kĩla metho matetavĩte, ũwĩĩo wĩtũ nĩũkathimũkĩa kwa Yesũ o ta ũũa ũkĩthimũkĩa kwa ĩtava.

Voya kwenda kwaku, ũkethyo waku, ũthĩna waku, kwĩtũngĩa kwaku, na ũtĩa waku mbere ya Ngai. Ndũngĩvya kũmũtũngĩa; ndũngĩvya kũmũtheya. Ũla ũtava nzovo sya mũtwe waku nĩaĩ na mbere ya kwenda kwa aana make. "Mwathani nĩ wa ũthayũ mũno, na wa ũtheu mũno." Yakobo 5:11. Ngoro yake ya wendo nĩyathĩtwo nĩ ũthĩna wĩtũ na o na ũthĩna wa kwĩuga. Voya kwa Yesũ kĩla kĩndũ kĩla kĩtũngĩa ũwĩĩo. Ndwaĩ kĩndũ

kĩnene mũno nginya Ngai atakĩthia, tondũ nĩwe ũvitha nthĩ, nĩwe ũtũa maũndũ mothe ma vathũku. Ndwaĩ kĩndũ kĩnini mũno kĩa ũtawanyu wĩtũ nginya Ngai atakĩwona. Ndwaĩ kĩthũku kĩa wĩthĩvo wĩtũ kĩtuku mũno nginya Ngai atakĩsoma; ndwaĩ kĩtũngĩo kĩtethaa mũno nginya Ngai atakĩthia. Ndwaĩ kĩthĩno kĩngĩthĩa kwa mũndũ mũnini mũno wa aana make, no kwĩtũngĩa kũthĩna mũoyo, no ũkethyo ũkĩtethya, no tava ya vata ĩthithĩka kuma kwa kaanũ, ĩla ĩse wĩtũ wa mbĩũ ndakĩwona, no ndakĩthia na mbere yake tene.

"Nĩwe ũthoo ngoro ĩthetwo, na

ũvoo tha.” Zabuli 147:3. Ũtawanyu kati ka Ngai na mũoyo wothe nĩ mũseo na mũtheu ta ĩngũndũ ndwaĩ mũoyo ũngĩ nthĩ-inĩ wa kwĩheana kwĩtũngĩa kwake, ndwaĩ mũoyo ũngĩ waheanĩie Mwana wake mwendete.

Yesũ ekuuga, “Mũkĩtava kwa ĩtawa lyakwa: na ngũũga atĩ ndĩngũkũtavĩa ĩse tondũ wa ĩnyu: tondũ ĩse mwene nĩwendete.” “Nĩngũthuũĩte inywĩ: ... nĩ kwo kĩla kĩndũ kĩla mũkĩtava kwa ĩse kwa ĩtawa lyakwa, nĩakamũheana.” Yohana 16:26, 27; 15:16. Ĩndĩ kwĩtava kwa ĩtawa lya Yesũ nĩ

kĩndũ kĩnene kuũ wa kwĩuga ĩtawa ĩyo mbere na mũthia wa tava. Nĩ kwĩtava na ũwĩĩo na mũoyo wa Yesũ, ĩngũndũ tũkĩtĩkĩa ũtĩkĩo wake, na kwĩtĩkĩa ũtugi wake, na kwĩka wĩa wake.

Ngai ndendete atĩ mũndũ wĩtũ nĩathĩe ta mũtethya wa kĩthũku no mũndũ wa kĩthũku na kwĩtiganĩa na nthĩ nĩ kwo akĩheane mwene kwa wĩa wa kwĩtava. Wĩthĩvo nĩũthĩawa ta wĩthĩvo wa Kristo—kati ka kĩma na andũ aingĩ. Ũla ũtavaga wene nĩakathĩa na mbere ya kwĩtava, no tava yake ĩkathĩa ĩla ĩthĩte. Ĩngũndũ andũ

makĩĩtiganĩa na wĩthĩvo wa andũ, na kwĩtiganĩa na wĩa wa Kĩristũ na kwĩvitha mũthamba; ĩngũndũ makĩtiganĩa na kwĩthimba wĩa kwa Mũtũa, ũla wathimĩte wĩa mũseo tondũ wao, nĩmakathiĩa kĩndũ kĩla kĩtũmĩa kwĩtava na matakathĩa na mbere ya kwĩheana mwene. Tava yao nĩĩkathĩa ya kwĩenda na ya ĩtũ wene. Matangĩvya kwĩtava tondũ wa kwenda kwa andũ no kwĩvumba ũtũa wa Kristo, na kwĩtava nguvo ya kwĩthimba wĩa.

Nĩtwĩthiĩa vata ĩngũndũ tũkatiganĩa na kĩheo kya kwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa na mwĩanano nĩ kwo

twĩkũre na kwĩtethya wĩa-inĩ wa Ngai. Vata wa kĩthito kyake nĩwĩthiĩa ũkethi na ũthayũ ũwĩĩo-inĩ wĩtũ. Ngoro yĩtũ nĩyĩtiganĩa na ũtheru na kwĩũkĩwa nĩ nguvo yake ya ũtheru, na nĩtwĩthiĩa mũoyo-inĩ. Kwĩthĩa na mwĩanano na akristũ angĩ, nĩtwĩthiĩa mũno tondũ wa kũtethanĩa. Ũla ũkwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa na andũ angĩ, ti ũthithanĩie na kĩthũku kĩla Ngai aendete. Kwĩkũra kwa ũtawanyu na andũ angĩ nĩkwo kwĩtũtũmĩa tũthĩe na ũthayũ na andũ angĩ na nĩkwo kwĩtũheana nguvo na kwĩtũkũra wĩa-inĩ wa Ngai.

Ĩngũndũ akristũ mangĩthĩa na mwĩanano, makĩuga ũndũ wa wendo wa Ngai na vata wa ũthayũ wa kwĩkũũa, ngoro yao wene nĩĩkaĩtherũo na nĩmakwĩtethya. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩmanyĩa mũno ĩse wĩtũ wa mbĩũ mũthenya na mũthenya, na kwĩvoya ũkethi mũnau wa ũtugi wake; tũthyũ nĩtũkakwenda kwĩuga wendo wake; na ĩngũndũ tũkĩka ũũ, ngoro yĩtũ wene nĩĩkaĩtherũo na kwĩthewasya. Ĩngũndũ tũngĩw'ĩa na kwĩuga mũno ũndũ wa Yesũ, na tũkĩtiganĩa na ĩtũ wene, nĩtũkathĩa na kwĩthĩa naye mũno.

Ĩngũndũ tũngĩw'ĩa Ngai ta tũngĩwona nguvo yake ya kwĩtũvitha, nĩtũkathĩa na mbere ya kwĩthĩa naye ũwĩĩo-inĩ wĩtũ tene na tene na kwĩtawanya kwĩuga ũndũ wake na kũmũtheya. Nĩtwĩuga maũndũ ma nthĩ tondũ nĩtwendete; nĩtwĩuga ũndũ wa mũtethya wĩtũ tondũ nĩtwendete; ũkethyo na ũthĩna wĩtũ nĩwĩthithanĩie nao. Nao rĩngũ nĩtwĩ na mbere nene ya kwĩthĩa na wendo kwa Ngai kuũ wa kwenda mũtethya wĩtũ wa nthĩ; nĩkĩthĩawa kĩndũ kĩa kĩvathũko kwĩtũma Yesũ aĩ wa mbere ũwĩĩo-inĩ wĩtũ wothe, na kwĩuga

ũseo wake na kwĩuga nguvo yake. Kĩheo kĩnene kĩla atũheanĩie nĩkĩtũmĩtwo nĩ kwo kĩtũvoye ũwĩĩo na wendo wĩtũ m

12 — Ũndũ wa Kwĩka na Makasa

Andũ aingĩ, mũno ala aũnĩ mũoyo-inĩ wa Kĩristũ, nthĩnĩ ĩngĩ nĩmatũngĩka na ũwĩĩo wa kwĩtĩkĩa. Baibolunĩ kwĩ na maũndũ maingĩ matangĩvya kwĩthya, no kwĩmanyĩa, na Nthenya nĩatũmĩa mau makũ kũtethya ũtĩkĩo wao kwa Ndĩandĩko ta kũvumbulwa kwa Ngai. Nĩmayũya, "Ningĩmanyĩa ata nzĩa ĩa? Ĩngũndũ Baibolu nĩ kĩthito kya Ngai vata, ningĩtiganĩwa ata na makasa na ũtũngĩo ũyũ?"

Ngai ndatũtawa kwĩtĩkĩa, vata na kwĩheana kĩonanyĩso kĩtheu kĩa

kwĩtũmĩa ũtĩkĩo wĩtũ. Kwĩthĩa kwake, mũoyo wake, vata wa kĩthito kyake, vyothe nĩvĩthithanĩtwo na ũtethyo ũla ũtũga na ũvanyi wĩtũ; na ũtethyo ũyũ nĩ mũingĩ. Ĩndĩ Ngai ndatiganĩie na mbere ya kwĩtĩkĩa. Ũtĩkĩo wĩtũ nĩwothĩa na kĩonanyĩso, ti kwĩonanyĩsa. Ala ala mendete kwĩtĩkĩa nĩmakathĩa na kĩthũku; ala ala mendete vata kwĩmanyĩa vata nĩmakavoya kĩonanyĩso kĩingĩ kya kwĩtũmĩa ũtĩkĩo wao.

Nĩ kĩndũ kĩtavya kwĩthĩa atĩ ũvanyi wa andũ nĩũngĩvya kwĩmanyĩa wothe mũoyo no wĩa wa ũla

ũtakwĩa. Kwa ũvanyi mũnene mũno, na ũwĩĩo mũnene mũno, kĩvathũko kĩu kĩtheru nĩkĩkathĩa na ũũku tene. “Nĩũngĩvya kwĩthuũa Ngai kwa kwĩthimba? nĩũngĩvya kwĩthuũa ũla ũtakwĩa nginya wothe? Nĩ mũno kuũ wa mbĩũ; nĩ kĩndũ kĩũ ũngĩvya? Nĩ mũno kuũ wa kĩkundi; nĩ kĩndũ kĩũ ũngĩmanyĩa?” Ayubu 11:7, 8.

Mũtumwa Paulo ekuuga, “Aũ, ũthayũ wa ũthayũ wa ũũgĩ na ũmenyo wa Ngai! ata metho make matavoywa, na nzĩa syake matavoywa!” Aloma 11:33. Ĩndĩ o na “itũ na ũtuku nĩvĩrĩ

kũmũvũngĩa," "ũthayũ na metho nĩvo mũtĩ wa kĩthĩno kyake." Zabuli 97:2. Tũngĩvya kwĩmanyĩa kĩthũku kya wĩa wake na ĩtũ, na mĩtĩkĩo ĩla ĩkĩtũmĩa, nĩ kwo twone wendo na ũthayũ ũtakwĩa wĩthithanĩie na nguvo ĩtakwĩa. Tũngĩvya kwĩmanyĩa kĩthũku kya kwenda kwake ta kĩla kĩngĩtũtethya; na ĩkũmba ya kĩu, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩtĩkĩa moko ma ũla ũtakwĩa, ngoro ĩthethisye na wendo.

Kĩthito kya Ngai, ta mũoyo wa ũla wakĩandĩka, nĩkĩonanyĩsa ũũku ũla ndũngĩvya kwĩmanyĩwa wothe nĩ

andũ. Kwĩthĩa kwa kĩthĩno nthĩ-inĩ, kwĩvumbĩka kwa Kristo, kwĩthya mũnau, kwĩthimũkĩa, na maũndũ mangĩ maingĩ ala meonanyĩtwo Baibolunĩ, nĩ ũũku mũnene mũno nginya ũvanyi wa mũndũ ndũngĩvya kwĩthya, no kwĩmanyĩa wothe. Ĩndĩ ndwaĩ kĩthito kya kwĩtĩkĩa kĩthito kya Ngai tondũ tũtavya kwĩmanyĩa ũũku wa wĩa wake. Nthĩ-inĩ ya kĩvathũko, tũrĩ na mbere na ũũku ũla tũtavya kwĩthya. Mĩoyo ĩaũkũmũkũmũ mũno ĩonanyĩsa kĩtũngĩo kĩla andũ a ũũgĩ mũnene matavya kwĩthya. Kũla kwothe nĩkwonekana maũndũ ma kĩtũngĩo kuũ wa ũvanyi wĩtũ.

Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩtĩkĩa ĩngũndũ twona atĩ mũoyo-inĩ wa mũoyo nayo kwĩ na ũũku ũla tũtavya kwĩthya? Ũtethyo nĩ ũtheu wa ũvanyi wa mũndũ na ũtheu wake. Ngai nĩatũheanĩie Baibolunĩ kĩonanyĩso kĩtheu kya mũoyo wake wa kĩthĩo kĩnene, na nditwĩtĩkĩa kĩthito kyake tondũ tũtavya kwĩmanyĩa ũũku wothe wa wĩa wake.

Mũtumwa Petero ekuuga atĩ Baibolunĩ kwĩ na "maũndũ matethaa kwĩmanyĩwa, ala ala matamanyĩ na matathayũ makĩvũnũa ... nginya kwĩthia

kwawene.” 2 Petero 3:16. Ũtetho wa Ndĩandĩko nĩwathĩte kĩthito kya andũ ala matatĩkĩa ta kĩtheo kĩa Baibolu; ĩndĩ kuũ wa kĩu, nĩkĩonanyĩsa kĩonanyĩso kĩnene kya kwĩvoya kwa Ngai. Ĩngũndũ yatanaa ũndũ wa Ngai ũla tũngĩvya kwĩmanyĩa ũkethi; ĩngũndũ ũthayũ wake na ũthayũ wake nĩwonekana na ũvanyi wa andũ, tũthyũ Baibolu ndĩkathĩa na kĩonanyĩso kĩa vata kĩa nguvo ya Ngai. Ũthayũ na ũũku wa maũndũ ala meonanyĩtwo nĩwo ũtũtũmĩa kwĩtĩkĩa atĩ nĩ kĩthito kya Ngai.

Baibolu nĩyĩvumbulwa vata na ũtheu, na kwĩtũmĩa kwenda na kwenda kwa ngoro ya mũndũ, ĩla yatũngĩĩte na yakethĩa andũ a ũvanyi mũnene mũno, nao rĩngũ nĩyĩtũmĩa ala aũkũmũkũmũ na matamanyĩ mũno kwona nzĩa ya wĩthĩvo. Na rĩngũ vata ũyũ wonanyĩtwo na ũtheu nĩwĩthithanĩie na maũndũ ma ngulu mũno, ma mũno mũno, ma ũtakwĩa kuũ wa ũvanyi wa mũndũ, nginya tũngĩvya kwĩtĩkĩa tondũ Ngai nĩwe waũthie. Ũũ mũtĩkĩo wa kwĩkũũa nĩwonanyĩtwo kwa ĩtũ, nĩ kwo mũoyo wothe wone nzĩa ya kwĩthimba kwa kwĩthya kĩthĩno

kwa Ngai na ũtĩkĩo kwa Mwathana wĩtũ Yesũ Kristo, nĩ kwo wĩthĩwe kwa nzĩa ĩla Ngai athuũĩte; ĩndĩ nthĩ-inĩ ya vata ũyũ, ũtheu ũũ nĩwĩthithanĩie na ũũku ũla nĩ ũthatĩkĩo wa ũthayũ wake—ũũku ũla ũtũtũngĩa ũvanyi-inĩ wĩtũ, ĩndĩ ũkĩtũmũkĩa ala methimba vata kwa ũtĩa na ũtĩkĩo. Ũngĩthimba mũno Baibolu, nĩũkathĩa na ũtĩkĩo mũnene atĩ nĩ kĩthito kya Ngai mwene, na ũvanyi wa mũndũ nĩwĩinama mbere ya ũthayũ wa kũvumbulwa kwa Ngai.

Kwĩtĩkĩa atĩ tũtavya kwĩmanyĩa wothe vata wa Baibolu nĩ kwĩtĩkĩa

atĩ ũvanyi wa andũ ndũngĩvya kwĩvoya ũla ũtakwĩa; atĩ mũndũ, na ũvanyi wake mũtheu, ndangĩvya kwĩmanyĩa kwenda kwa ũla ũmanyĩ vyothe.

Tondũ matavya kwĩmanyĩa ũũku wake wothe, ũla ũtatĩkĩa na ũla ũtendete kwĩtĩkĩa nĩmawanĩa kĩthito kya Ngai; na ti andũ othe ala mekwĩtawa atĩ nĩmatĩkĩĩe Baibolu nĩmathiganĩte na thayũ ũyũ. Mũtumwa ekuuga, "Vithanĩai, aũmbanĩtu, ndakathĩe mwoyo-inĩ mwanyu mũndũ ũũku wa ũtĩkĩo, wa kwĩtiganĩa na Ngai mwene." Aibulania 3:12. Nĩ kĩndũ kĩa vata

kwĩthimba mwĩao wa Baibolu na kwĩthuũa "maũndũ makuũ ma Ngai" o ta ũla meonanyĩtwo Baibolunĩ. 1 Akolintho 2:10. Ĩngũndũ "maũndũ ma kĩsĩtĩ nĩ ma Mwathana Ngai wĩtũ," "maũndũ ala meonanyĩtwo nĩ ma ĩtũ." Kĩthithĩ 29:29. Ĩndĩ nĩ wĩa wa Nthenya kwĩvũnũa nguvo ya kwĩthuũa ya ũvanyi. Kwĩ na mwĩtĩkĩo mũthũkũ wĩthithanĩie na kwĩthuũa vata wa Baibolu, nĩ kwo andũ mekwĩthĩa na ũtũngĩo na ũkwathĩo ĩngũndũ matavya kwĩthya kĩthũku kyothe kya Ndĩandĩko o ta ũla mendete. Nĩ kĩndũ kĩa kwĩnyenyethea kwao

kwĩtĩkĩa atĩ matamanyĩ kĩthito kĩa Mũoyo. Matendete kwĩmwĩthe ũtĩkĩo nginya Ngai aone kĩthũku kya kwĩvumbulwa vata kwao. Mewona atĩ ũvanyi wao wene nĩwothe wa kwĩmatũmĩa kwĩmanyĩa Ndĩandĩko, na ĩngũndũ makathũkĩa kũu, nĩmakĩtiganĩa na nguvo yake. Nĩ vata atĩ nthĩa nyingĩ na mwĩao mũingĩ ũla andũ mekwĩtawa nĩkũvoote Baibolunĩ ndwaĩ mũtĩ wa mwĩao wake, na vata, nĩwĩthĩa na mbere na mwĩao wothe wa Mũoyo. Maũndũ ũu nĩmathĩte kĩthito kya kwĩtĩkĩa na ũtũngĩo kwa andũ aingĩ.

Matakwoneka, īndī, nī kīthito kya mũndũ, īndī ti kya Ngai.

Īngũndũ kīvathũko kīa andũ nīkīngīvya kwītua kwīmanyīa wothe Ngai na wīa wake, tũthyũ, nīngīthīa na mbere īyo, ndwīkathīa na kwīvumbulwa kwa vata, no kwīkũra ũmenyo-inī, no kwīkũra kwa ũvanyi no ngoro. Ngai ndwīkathīa wa ngulu; na mũndũ, nīngīthīa na mbere ya kwīmanyīa na kwītua, nīngītiganīa na kwīthia mbere. Tũtheye Ngai tondũ ti ũũ. Ngai nī wa tene; mwoyo-inī wake nī "ũthayũ wothe wa ũũgī na ũmenyo." Akolose 2:3. Na kwa tene

na tene, andũ nĩmakathĩa na mbere ya kwĩthuũa, na kwĩmanyĩa, na rĩngũ matakathiĩa ũthayũ wa ũũgĩ wake, na ũseo wake, na nguvo yake.

Ngai nĩwendete atĩ o na wĩthĩvo ũyũ, vata wa kĩthito kyake nĩũkavumbulwa tene na tene kwa andũ make. Nĩ nzĩa ĩmwe wene ĩla ũmenyo ũyũ ũngĩvoya. Tũngĩvya kwĩtua kwĩmanyĩa kĩthito kya Ngai kwa ũtheru wa Mũoyo ũla kĩthito kĩheanĩtwo nake. “Maũndũ ma Ngai ndamanyĩ mũndũ, ĩndĩ Mũoyo wa Ngai;” “tondũ Mũoyo nĩwethuũa maũndũ mothe, vata,

maũndũ makuũ ma Ngai.” 1 Akolintho 2:11, 10. Na ũtĩkĩo wa Mũkũũli kwa atĩkĩa make nĩ ũũ, “Ĩngũndũ Yesũ, Mũoyo wa vata, aooka, nĩakamũtũa kwa vata wothe.... Tondũ nĩakavoya kĩa ngoro yakwa, na akĩkĩonanyĩsa kwa ĩnyu.” Yohana 16:13, 14.

Ngai nĩwendete mũndũ atũmĩe ũvanyi wake; na kwĩsoma Baibolu nĩkũkũtũa na kũtũmũkĩa ũvanyi ta kĩsoma kĩngĩ kĩtavya kwĩka. Ĩndĩ nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩvitha kwĩheana ũthayũ kwa ũvanyi, ũla ũthĩte na ũtheu wa andũ. Ĩngũndũ tũtendete atĩ Ndĩandĩko ĩtathĩa na

ũtuku ũwĩĩo-inĩ wĩtũ, nginya vata ũtheu mũno ndũkonekana, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa na ũnyenyetheo na ũtĩkĩo ta kĩana kĩnini, kĩthete kwĩmanyĩa, na kwĩtava ũtethyo wa Mũoyo Mũtheru. Kwĩwona nguvo na ũũgĩ wa Ngai, na ũtheu wĩtũ wa kwĩmanyĩa ũthayũ wake, nĩkũtũtũmĩa tũthĩe na ũnyenyetheo, na nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthũkũka kĩthito kyake, ta tũngĩthĩa mbere yake, na ũtĩa. Ĩngũndũ tũthĩa kwa Baibolu, ũvanyi nĩwothĩa na mbere ya kwĩtĩkĩa nguvo ĩla ĩrĩ ngulu, na

ngoro na ũvanyi nĩvĩiname mbere ya ũla MŨNENE.

Kwĩ na maũndũ maingĩ monekana matethaa no matuku, ala Ngai nĩakamathya na kwĩmathya kwa ala ala methimba vata o ũu. Ĩndĩ vata wa ũtũa wa Mũoyo Mũtheru, nĩtũkathĩa na mbere ya kwĩvũnũa Ndĩandĩko no kwĩthia na mũthemba. Kwĩ na kwĩsoma Baibolu kũingĩ kũtethaa vata na nthĩnĩ nyingĩ nĩkũthũka. Ĩngũndũ kĩthito kya Ngai kĩthũkũkĩtwo vata wa ũtĩa na vata wa tava; ĩngũndũ ũwĩĩo na wendo ndũthithanĩie na Ngai, no kwĩthĩa na kwenda kwake,

ũwĩĩo nĩwĩthĩa na ũtuku na makasa; na o na kwĩsoma Baibolu wene, kwĩtĩkĩa nĩkũkũra. Nthenya nĩwe ũvoya ũtũa wa ũwĩĩo, na nĩwe ũheana ũthya ũtavya kwĩthĩa. Mũthenya na mũthenya ĩngũndũ andũ matakwĩthimba kwa kĩthito na wĩa kwĩthĩa na ũtawanyu na Ngai, tũthyũ, o na mangĩthĩa na ũmenyo mũingĩ, nĩmathĩa na mbere ya kwĩthia na mũthemba kwĩmanyĩa Ndĩandĩko, na ti ũthayũ kwĩtĩkĩa ũthya wao. Ala ala methimba Ndĩandĩko nĩ kwo mone ũtawanyu, matana kwona kwa mũoyo. Na kĩtho kĩvũnũkĩte, makawona kĩthito kĩingĩ kya

kwĩtĩkĩa na ũtĩkĩo maũndũ-inĩ ala me vata na matheu.

O na mangĩkĩthĩa, kĩthito kya vata kya kwĩtĩkĩa na ũtĩkĩo, nthĩnĩ nyingĩ, nĩ wendo wa kĩthĩno. Mwĩao na kĩtiganĩo kya kĩthito kya Ngai nĩkĩtĩkĩwa nĩ ngoro ya mwĩtĩkĩo na ya wendo wa kĩthĩno, na ala ala matendete kwĩvitha kwenda kwake methĩawa na mbere ya kwĩtĩkĩa nguvo yake. Nĩ kwo twĩtue vata, nĩtwĩthĩa na kwenda kwa vata kwĩmanyĩa vata na kwenda kwa ngoro kwĩvitha. Na andũ othe ala methĩa na mũoyo ũyũ kwĩsoma Baibolu nĩmakavoya

kĩonanyĩso kĩingĩ atĩ nĩ kĩthito kya Ngai, na nĩmangĩvoya kwĩmanyĩa vata wake ũla ũkavathya ũũgĩ wa wĩthĩvo.

Kristo nĩeũthie, "Ĩngũndũ mũndũ ũkĩkwenda kwĩka kwenda kwake, nĩakamanyĩa mwĩao." Yohana 7:17. Kũmũa kwĩtĩkĩa na kwĩthimba maũndũ ala ũtamanyĩ, vitha ũtheru ũla ũkũtherya rĩngĩ, na nĩũkavoya ũtheru mũnene. Kwa ũtugi wa Kristo, ĩka kĩla wĩa ũla wonanyĩtwo kwa ũwĩĩo waku, na nĩũkathĩa na nguvo ya kwĩmanyĩa na kwĩka ala ũrĩ na mbere rĩngĩ.

Kwĩ na kĩonanyĩso kĩla kĩthũkũkĩte kwa andũ othe,—ala a ũvanyi mũnene mũno, na ala matamanyĩ mũno,—kĩonanyĩso kya ũkethi. Ngai nĩatũtawa tũkwĩthimba wene vata wa kĩthito kyake, vata wa ũtĩkĩo wake. Nĩatũĩĩa tũ "anathĩe na twone atĩ Mwathani nĩ mũseo." Zabuli 34:8. Kũmũa kwĩtĩkĩa kĩthito kya mũndũ ũngĩ, nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩthimba wene. Ekuuga, "Tavai, na mũkĩvoya." Yohana 16:24. Ũtĩkĩo wake nĩũkethĩwa. Ndũkathũkĩte; ndũngĩvya kwĩthũkĩa. Na ĩngũndũ tũthĩa na Yesũ, na kwĩtethya na ũthayũ wa wendo wake, kwĩtĩkĩa kwĩtũ na

ũtuku nĩkũkathiĩa ũtheru-inĩ wa kwĩthĩa naye.

Mũtumwa Paulo ekuuga atĩ Ngai "nĩwatũkũũĩte kuma nguvo-inĩ ya ũtuku, na nĩwatũtũmĩte ũtũa-inĩ wa Mwana wake mwendete." Akolose 1:13. Na kĩla mũndũ ũthĩte kuma kũkua-inĩ nginya wĩthĩvo-inĩ nĩaĩ na mbere ya "kwĩka kĩonanyĩso atĩ Ngai nĩ mũtĩkĩa." Yohana 3:33. Nĩangĩtethya, "Nĩnethĩawa na kwenda ũtethyo, na nĩndwamũvoya kwa Yesũ. Kĩla kwenda nĩkĩthethisye, njala ya mũoyo wakwa nĩyathĩwe; na rĩngĩ Baibolu nĩ kĩvumbulwa kwa Yesũ

Kristo kwa ngoro yakwa. Ũkĩũya kĩndũ kĩũ ngĩtĩkĩa Yesũ? Tondũ nĩ Mũkũũli wa Ngai kwa ngoro yakwa. Kĩndũ kĩũ ngĩtĩkĩa Baibolu? Tondũ nĩndwavoya atĩ nĩ mũgongo wa Ngai kwa mũoyo wakwa." Tũngĩvya kwĩthĩa na ũtethyo mwoyo-inĩ wĩtũ atĩ Baibolu nĩ ya vata, atĩ Kristo nĩ Mwana wa Ngai. Nĩtwamanyĩ atĩ tũtatambĩte na ĩkalĩ ĩvumbĩtwo na ũũgĩ.

Petero nĩwatethya aũmbanĩtu make "makũre ũtugi-inĩ, na ũmenyo-inĩ wa Mwathana na Mũkũũli wĩtũ Yesũ Kristo." 2 Petero 3:18. Ĩngũndũ andũ a Ngai methĩa na mbere ya

kũkũra ũtugi-inĩ, nĩmakathĩa na mbere ya kwĩvoya kwona kũtheu kwa kĩthito kyake. Nĩmakawona ũtheru mũnau na ũtheu wa vata wake mũtheru. Kĩu nĩkĩthĩte ĩkalĩ-inĩ ya kanisa nthĩnĩ syothe, na ũũ nĩkwĩkathĩa nginya mũthia. "Nzĩa ya mũthayũ nĩ ta ũtheru wa ĩtavathũkũ, ũkĩthera mũno nginya mũthenya wothe." Mĩthĩ 4:18.

Kwa ũtĩkĩo tũngĩtĩkĩa mũthia na kwĩvoya kĩheo kya Ngai kya kwĩkũra kwa ũvanyi, nguvo ya andũ ĩthithanĩie na ya Ngai, na nguvo yothe ya mũoyo ĩthithanĩie na Mũvoya wa ũtheru. Tũngĩtethya

atĩ kĩla kĩndũ kĩla kĩtũtũngĩte wĩa-inĩ wa Ngai nĩkĩkathĩa kĩtheu, maũndũ matethaa kwĩmanyĩwa nĩmakaona ũthya; na kũla ũvanyi wĩtũ mũtheu wavonye kwĩtũngĩa na kwenda kũthũka, nĩtũkawona ũtawanyu mũtheu mũno na mũseo. "Rĩngĩ nĩtwona kwa kĩthũku kĩtavonanyĩka; ĩndĩ rĩngũ tũkathĩa na mbere; rĩngĩ nĩndũmanyĩ kĩthũku; ĩndĩ rĩngũ nĩngamanyĩ o ta ũla ngamanyĩtwo." 1 Akolintho 13:12.

13 — Kũkena na Mwathani

Aana a Ngai nĩmatĩtawa kwĩthĩa ala meonanyĩsa Kristo, na kwĩonanyĩsa ũseo na ũthayũ wa Mwathani. Ta ũla Yesũ wativumbulĩie mũoyo wa vata wa ĩse, tondũ ũu nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩonanyĩsa Kristo kwa nthĩ ĩla ĩtamũmanyĩ wendo wake wa ũthayũ na ũtheu. "Ta ũla ũwanĩte nthĩ-inĩ, nanyu nĩngũmatũma nthĩ-inĩ," Yesũ ekuuga. "Ngoro yakwa mwoyo-inĩ mwao, na ngoro yaku mwoyo-inĩ mwakwa; ... nĩ kwo nthĩ ĩmanyĩe atĩ nĩwanyanĩte." Yohana 17:18, 23. Mũtumwa Paulo ekuuga kwa atĩkĩa

a Yesũ, “Nĩmwĩthĩte ta ĩandĩko ya Kristo ĩonekana,” “ĩmanyĩka na ĩsometwo nĩ andũ othe.” 2 Akolintho 3:3, 2. Kwa kĩla mũndũ wa aana make, Yesũ nĩatũma ĩandĩko nthĩ-inĩ. Ũngĩthĩa ũtambĩte Kristo, nĩatũma ĩandĩko mwoyo-inĩ waku kwa mbĩĩ yaku, kĩthũku-inĩ, nzĩanĩ, kũla ũthĩte. Yesũ, ũthithanĩie mwoyo-inĩ waku, nĩwendete kwĩuga na ngoro ya ala matamũmanyĩ. Ĩngũndũ matasoma Baibolu, no matigua mũgongo ũkĩmatũa nthũkũ syake; matawona wendo wa Ngai kwa wĩa wake. Ĩndĩ ĩngũndũ nĩwe mũonanyĩsi wa vata wa Yesũ, nĩwe ũngĩvatũa

makwĩmanyĩa kĩthũku kya ũseo wake na makwĩtĩkĩa kũmũenda na kũmũtavya.

Akristũ nĩmatĩtawa andũ a ũtheru nzĩanĩ ya kwĩthia mbĩũ. Nĩmathĩawa na mbere ya kwĩonanyĩsa nthĩ-inĩ ũtheru ũla ũtherya kuma kwa Kristo. Wĩthĩvo wao na mũoyo wao nĩũthĩawa na mũoyo ũla kwao andũ angĩ makavoya kwona Kristo na wĩa wake.

Ĩngũndũ nĩtwĩonanyĩsa Kristo vata, nĩtũkatũma wĩa wake wonekane mũseo, ta ũla wĩ vata. Akristũ ala

makĩvooa ũthĩna na ũtuku ngoro-inĩ, na kwĩũmba na kwĩteta, nĩmaheana kĩonanyĩso kĩa mũthemba kya Ngai na wĩthĩvo wa Kĩristũ. Maheana ũwĩĩo atĩ Ngai ndendete aana make methĩe na ũkethyo, na ũũ nĩmaũkĩa ũtethyo wa mũthemba kwa ĩse wĩtũ wa mbĩũ.

Nthenya nĩeketha ĩngũndũ angĩvoya aana a Ngai kwĩthia ũtĩkĩo na ũkwathĩo. Nĩendete kwona tũtamwĩtĩkĩa Ngai, tũkwĩtĩkĩa kwenda kwake na nguvo yake ya kwĩtũkũũa. Nĩendete tũkwĩwona atĩ Mwathani

nĩakatũthũka kwa wĩa wake. Wĩa wa Nthenya nĩ wa kwĩonanyĩsa Mwathani ta ũtana ũthayũ na ũtheu. Nĩwavũnũa vata kwa Yesũ. Nĩwethethisya ũwĩĩo na ũwĩĩo wa mũthemba kwa Ngai; na kũmũa kwĩthĩa na vata kwa ĩse wĩtũ wa mbĩũ, tũthithanĩa mũno ũwĩĩo wĩtũ na ũvũnũi wa Nthenya na kwĩthĩa na mbere ya kwĩthya Ngai kwa ũtĩa na kwĩũmba. Nthenya nĩethimba tene na tene kwĩtũma wĩthĩvo wa ũtugi ũthĩe wa ũthĩna. Nĩendete wonekane ta wĩa mũseo na mũtethaa; na ĩngũndũ Mkristũ nĩwe wonanyĩsa ũwĩĩo ũyũ wa

ũtugi, nĩwe, kwa ũtĩkĩo wake, ũkĩtethya ũthũku wa Nthenya.

Andũ aingĩ, makĩtambya nzĩanĩ ya wĩthĩvo, mekwĩthĩa na metho na makethyo na ũkwathĩo, na ngoro yao nĩyĩthethisye na ũthĩna na ũkwathĩo. Ĩngũndũ naĩ Europe, mũtumia ũmwe ũthĩte ũũ, na aĩ na ũthĩna mũnene, nĩwanyandĩkĩe, akĩtava kĩthito kĩa kwĩtethya. Ũtukũ ũla twathiĩte kwĩsoma ĩandĩko yake nĩndwĩotoĩte atĩ nĩndĩ kĩvandĩnĩ kya kĩũa, na mũndũ ũmwe wonekana ta mwene kĩvandĩko nĩwathiĩte na ngoro yakwa nzĩanĩ. Nĩndwaĩ kĩũa na kwĩtawanya ngũvo yako,

ĩngũndũ mũtumia ũyũ, ũla watambĩte na ngoro yakwa, nĩwaneng'asye ũwĩĩo wakwa kwa ngũa ĩngĩ ĩla ĩmũtũngĩa nzĩa. Kũu nĩathĩte akĩũmba na kwĩthĩna. Ndaatambĩte nzĩanĩ, kwĩtambya mũtũa, ĩndĩ nĩatambĩte kati ka ngũa na mĩĩva. "Aaa," nĩaũmbĩte, "ti ũthĩna ata kĩvandĩko kĩkĩ kĩtheu kĩthũkĩtwo nĩ mĩĩva?" Tũthyũ mũtũa ekuuga, "Tiganĩa na mĩĩva, tondũ nĩyakũthũka wene. Vooa maua, kĩlĩli, na maua ma ngũvo nzau."

Nĩkwĩthĩa na kĩthũku kĩtheu ũkethi-inĩ waku? Nĩkwĩthĩa na

mũthenya mũseo ĩngũndũ ngoro yaku yatethĩte na ũkethyo kwa kwĩtũkĩa Mũoyo wa Ngai? Ĩngũndũ ũtĩkĩa nthũkũ sya wĩthĩvo waku, ndũkavoya nthũkũ nzau? Nĩ ũtĩkĩo wa Ngai, ta maua ma ngũvo nzau, matakũkũra nzĩanĩ yaku kũla kwothe? Ndũkendete atĩ ũtheu na ũseo wao nĩwothethisya ngoro yaku na ũkethyo?

Mĩĩva na ngũa nĩĩkũthũka na kũkũthĩna; na ĩngũndũ ũkĩvooa kĩu wene, na kĩonanyĩsa kwa andũ angĩ, nĩ ũtiganĩa na ũseo wa Ngai wene, na kwĩtũma ala ũthithanĩie nao matatambye nzĩanĩ ya wĩthĩvo?

Ti ũũgĩ kwĩvooa vata maũndũ mataseo ma wĩthĩvo wa tene,—ũũku na ũkwathĩo wake—kwĩuga na kwĩũmba nginya tũkathĩwa na ũkwathĩo mũno. Mũoyo ũkwathĩtwo nĩwothethisye na ũtuku, na kwĩthia ũtheru wa Ngai kuma ngoro-inĩ yake wene na kwĩheana kĩthĩno nzĩanĩ ya andũ angĩ.

Tũtheye Ngai tondũ wa mbũa nzau ĩla atũonanyĩie. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩvooa ũtĩkĩo wa wendo wake, nĩ kwo tũmwone mũthenya na mũthenya: Mwana wa Ngai

kwĩtiganĩa na kĩthĩno kya ĩse, kwĩvika ũthayũ wake na ũthayũ wa mũndũ, nĩ kwo akĩkũũa mũndũ kuma nguvo-inĩ ya Nthenya; kwĩtũũkia kwake tondũ wa ĩtũ, kwĩthũkũka mbĩũ kwa andũ, kwĩonanyĩsa andũ kĩthũku kĩla kĩla ũthayũ wa Ngai wonanyĩka; kĩvathũko kĩa andũ kĩtũmũkĩtwo kuma kĩthĩno-inĩ, na kwĩthimũkĩa na Ngai ũtakwĩa, na kwĩthia na mbere ya kĩthio kya Ngai kwa ũtĩkĩo kwa Mũkũũli wĩtũ, kwĩvĩkĩtwo na ũthayũ wa Kristo, na kwĩtũmũkĩwa kwa kĩthĩno kyake—kĩu nĩkyo mbũa nzau ĩla Ngai endete tũkwĩw'ĩa.

Ĩngũndũ twoneka twĩtĩkĩa wendo wa Ngai na kwĩtĩkĩa ũtĩkĩo wake, nĩtwĩthya Ngai na kwĩthĩna Mũoyo wake Mũtheru. Mũtumia nĩkũkwĩwona ata ĩngũndũ aana make makĩũmba tene na tene, o ta atĩ ndakwĩka mũseo kwao, ĩngũndũ wĩa wake wothe nĩ wa kwĩmatethya na kwĩmaheana ũtawanyu? Tũthyũ ĩngũndũ mangĩtĩkĩa wendo wake; nĩkwakathĩa ngoro. Mũtũa nĩkũkwĩwona ata ĩngũndũ aana make makĩmũtĩkĩa o ũu? Na ĩse wĩtũ wa mbĩũ nĩatũwona ata ĩngũndũ tũkwĩtĩkĩa wendo wake, ũla wamũtũmĩe kwĩheana Mwana

wake wene nĩ kwo tũthĩe na wĩthĩvo? Mũtumwa eandĩka, “Ũla ũtanaa Mwana wake wene, ĩndĩ nĩwamũheanĩie tondũ wa ĩtũ mothe, nĩ ata ndakamũheana o rĩngĩ vata vyothe kwa vata?” Aloma 8:32. Na rĩngũ, andũ aingĩ, kwa mau mao, ĩngũndũ ti kwa kĩthito, nĩmekuuga, “Mwathani ndendete kĩu kwa ngoro yakwa. Ĩngũndũ nĩwendete andũ angĩ, ĩndĩ ndendete ngoro yakwa.”

Vyothe ũu nĩvĩthũka mũoyo waku wene; tondũ kĩla kĩthito kya kwĩtĩkĩa kĩla ũuga nĩkĩtawa Nthenya; nĩkĩkũtũa ũtendency wa

kwĩtĩkĩa, na nĩkĩthĩna athĩkĩa ala makũtethya. Ĩngũndũ Nthenya akũtethya, ndũkĩuga kĩthito kya kwĩtĩkĩa no ũtuku. Ũngĩthuũa kwĩthũkũka mwanya kwa ũtethyo wake, ũwĩĩo waku nĩwũkathethisye na kwĩtĩkĩa na kwĩũmba. Ũngĩuga mĩthia yaku, kĩla kwĩtĩkĩa kĩla ũonanyĩsa ti kĩkũthũka wene, ĩndĩ nĩ mũbemba ũkakũra na ũkavoota mau wĩthĩvo-inĩ wa andũ angĩ, na nĩkĩngĩvya kwĩthĩa na mbere ya kwĩthia nguvo ya kĩthito kyaku. Wene ũngĩvya kwĩkũũa kuma makyũngũ-inĩ na kuma kĩthũku-inĩ kya Nthenya, ĩndĩ andũ angĩ ala matethĩtwo nĩ nguvo yaku

mangĩvya matavya kwĩtiganĩa na ũtĩkĩo ũla wamethethisye. Nĩ kĩndũ kĩa vata ata tũkĩuga kĩu kĩla kĩkĩheana nguvo na wĩthĩvo wa mũoyo!

Athĩkĩa nĩmaithete kwĩigua ũkwata ũla ũkĩheana kwa nthĩ tondũ wa Mũtũa waku wa mbĩũ. Kwĩanĩa kwaku nĩkũthĩe kwa Yesũ ũla ũthĩĩe na mbere ya kwĩkũtethya mbere ya ĩse. Ũngĩvoya moko wa mũtethya waku, tũmĩa kwĩtheya Ngai kwa kaanũ kaku na ngoro-inĩ yaku. Kĩu nĩkĩkatũa ũwĩĩo wake kwa Yesũ.

Andũ othe nĩmawĩ na metho; ũthĩna mũtethaa kwĩvitha, makyũngũ matethaa kwĩũkia. Ndũkĩuga ũthĩna waku kwa andũ aũmbanĩte nao, ĩndĩ voya vyothe kwa Ngai kwa tava. Ĩka kĩthito atĩ ndũkĩuga kĩthito kĩmwe kya kwĩtĩkĩa no ũkwathĩo. Ũngĩvoya mũno kwĩtũma wĩthĩvo wa andũ angĩ ũthĩe mũseo na kwĩkũra kwetho kwao, kwa kĩthito kya ũtĩkĩo na ũkethyo.

Kwĩ na mũoyo mũingĩ ũthĩnĩtwo mũno nĩ makyũngũ, wĩthĩa na mbere ya kwĩthia mũoyo kwa kwĩthimba na ĩtũ wene na nguvo ya

ũũku. Ndũkathĩne mũndũ o ũu mũthĩna-inĩ wake mũseo. Mũtethye kwa kĩthito kya ũkethi na ũtĩkĩo kĩla kĩngĩmũtethya nzĩanĩ yake. Ũũ ũtheru wa Kristo nĩũngĩtherya kuma kwa ĩtũ. "Ndwaĩ mũndũ wĩtũ ũthĩa tondũ wa ĩtũ wene." Aloma 14:7. Kwa nguvo yĩtũ ĩla tũtamanyĩ, andũ angĩ nĩmangĩtethyawa na kwĩkũrwa, no mangĩthĩnawa, na kwĩtiganĩwa na Kristo na vata.

Andũ aingĩ nĩmewĩ na ũwĩĩo wa mũthemba wa wĩthĩvo na mũoyo wa Kristo. Mewona atĩ ndaĩ na ũkethyi na ũtheu, atĩ aĩ mũkũũ, mũtethaa, na vata wa ũkethyo.

Nthĩnĩ nyingĩ ũkethi wothe wa ũtugi nĩwothethisye na ũwĩĩo ũyũ wa ũthĩna.

Nĩkwĩugĩtwo mũno atĩ Yesũ nĩwathĩĩte, ĩndĩ ndaĩ na mũthenya ũmwe wonanyĩtwo na kĩtheo. Mũkũũli wĩtũ nĩvata aĩ Mũndũ wa ũthĩna, na aĩ na ũmenyo wa ũthĩna, tondũ nĩwathũkũkĩte ngoro yake kwa ũthĩna wothe wa andũ. Ĩndĩ o na wĩthĩvo wake nĩwaĩ wa kwĩheana mwene na wothe na ũthĩna na kwĩtũngĩa, mũoyo wake ndwathũkĩte. Mwĩanano wake ndwaĩ na kĩonanyĩso kya ũthĩna na kwĩũmba, ĩndĩ nĩwaĩ wa ũtawanyu

na ũthayũ. Ngoro yake nĩyathĩte kĩvoya kya wĩthĩvo, na kũla kwothe aathĩte nĩathithanĩie na ũtawanyu na ũthayũ, ũkethyo na ũtawanyu.

Mũkũũli wĩtũ nĩwaĩ na ũkethi mũnene na wĩa mũseo, ĩndĩ ndaĩ na ũthĩna no kwĩthĩa na mũoyo mũthĩna. Wĩthĩvo wa alala ala mamwĩga nĩwũkathĩa na kwenda kũnene; nĩmakathĩa na kwĩwona kwa wĩa wao wene. Ũtheu nĩũkatiganĩwa; ndwĩkathĩa na ũkethyo mũnene, na kwĩthĩa na mũthemba; ĩndĩ ũtugi wa Yesũ nĩwũheana ũtawanyu ta mũĩ. Ndũkũthia ũtheru wa ũkethyo;

ndũkũtiganĩa na ũtheu no kwĩthia mwĩanano mũseo. Kristo ndookĩte kwĩtethyawa ĩndĩ kwĩtethya; na ĩngũndũ wendo wake ũtũa ngoro-inĩ, nĩtũkathĩa na mbere ya kwĩmũga.

Ĩngũndũ tũkĩvitha ũwĩĩo wĩtũ maũndũ mataseo na matathayũ ma andũ angĩ, nĩtũkakwona kĩtavya kwĩenda ta Kristo watendete; ĩndũ ĩngũndũ ũwĩĩo wĩtũ ũthana na wendo na ũthayũ wa Kristo kwa ĩtũ, mũoyo ũla ũmwe nĩwũthithĩka kwa andũ angĩ. Nĩtwĩthĩa na mbere ya kwĩenda na kwĩthĩa na kĩthĩo kĩmwe, o na metho na ũtheu ũla

tũtavya kwĩthia. Ũnyenyetheo na kwĩtĩkĩa ĩtũ wene nĩkũthĩwa na mbere ya kwĩkũra, na ũtugi na ũthayũ na metho ma andũ angĩ. Kĩu nĩkĩkũa kwĩenda kwothe na kwĩtũma tũthĩe na ngoro nene na kwĩheana.

Mũvandi wa zabuli ekuuga, "Tĩkĩa Mwathani, na ĩka ũseo; tũthyũ ũkathĩa nthĩ-inĩ, na vata nĩũkakũthĩwa." Zabuli 37:3. "Tĩkĩa Mwathani." Mũthenya na mũthenya nĩwĩ na mũtũkũ wake, kwĩtũngĩa na maũndũ; na ĩngũndũ tũkũtũkana nĩtwĩ na mbere ata ya kwĩuga mathĩna na makyũngũ

mĩtũ. Kwĩtũngĩa kũingĩ kũkũthĩa, ũtĩa mũingĩ nĩkwĩtũmĩwa, mũtũkũ wa kwĩtũngĩa nĩkwonanyĩwa, nginya mũndũ angĩwona atĩ ndwaĩ Mũkũũli wa ũthayũ na wendo ũthete kwĩigua tava yĩtũ yothe na kwĩthĩa ũtethyo wĩtũ mũthenya na mũthenya wa kwenda.

Andũ angĩ nĩmekwĩtĩa tene, na kwĩvoya kwĩtũngĩa. Mũthenya na mũthenya nĩmavũngĩtwo na kĩonanyĩso kya wendo wa Ngai; mũthenya na mũthenya nĩmeketha ũthayũ wa wĩa wake; ĩndĩ nĩmatiganĩa na vata ũyũ wa rĩngĩ. Ũwĩĩo wao nĩwothithanĩie tene na

tene na kĩndũ kĩla matendete kĩla makwĩtĩa nĩkĩngooka; no ũtethyo ũmwe ũngĩthĩa na vata, o na ũnini, nĩwo ũtũma metho mao matawona maũndũ maingĩ ala metawa kwĩtheya. Ũtethyo ũla makũtũkana nao, kũmũa kwĩmatũa kwa Ngai, mũvoya wene wa ũtethyo wao, nĩwũmatiganĩa na Yesũ tondũ nĩwũmũkĩa kwĩtũngĩa na kwĩũmba.

Nĩtwĩka ũseo kwĩthĩa na ũtĩkĩo o ũu? Kĩndũ kĩũ twĩthĩa na mbere ya kwĩthĩa na ũtĩkĩo na kwĩtĩkĩa? Yesũ nĩ mũtethya wĩtũ; mbĩũ yothe nĩyĩthithanĩie na ũseo wĩtũ. Nditwĩtĩkĩa kwĩtũngĩa na kwĩtũngĩa

kwa wĩthĩvo wa mũthenya na mũthenya nĩkũthĩna ũwĩĩo na kwĩthia mwĩanano. Ĩngũndũ tũkĩka ũũ, nĩtũkathĩa na kĩndũ tene na tene kĩa kwĩthĩna na kwĩtũngĩa. Nditwĩtũmĩa kwĩtũngĩa kũla kũtũthĩna na kũtũtheya, ĩndĩ kũtũtethya kwĩvitha metho.

Ũngĩthĩa na ũtũngĩa wĩa-inĩ; ũtĩkĩo waku nĩũngĩthia ũtuku na ũtuku, na ũngĩthĩa na thayũ wa kwĩthiĩwa na vata; ĩndĩ ndũkathĩnwe; heana kwĩtũngĩa kwaku kwa Ngai, na thĩa na ũtawanyu na ũtheu. Tava ũũgĩ wa kwĩtũa maũndũ maku kwa ũvanyi, na ũũ kĩthia kwĩthiĩwa na

ũthĩna. Ĩka vyothe vya nguvo yaku kwa ũndũ wa kwĩtũma mau maseo methĩke. Yesũ nĩetwĩthĩe ũtethyo wake, ĩndĩ ti vata wa kwĩthimba kwĩtũ. Ĩngũndũ, ũkĩtĩkĩa Mũtethya wĩtũ, ũkĩka vyothe vya nguvo yaku, tĩkĩa mau na ũkethyo.

Ti kwenda kwa Ngai atĩ andũ make makathĩnwe nĩ kwĩtũngĩa. Ĩndĩ Mwathani wĩtũ ndatũthĩa. Ndakũuga kwa ĩtũ, "Mũkatĩa; ndwaĩ thayũ nzĩanĩ yanyu." Nĩamanyĩ atĩ kwĩ na metho na thayũ, na nĩatũkĩa na ũtheu. Ndendete kwĩvoya andũ make kuma nthĩ-inĩ ya kĩthĩno na ũũku,

ĩndĩ nĩkwĩonanyĩsa kĩthũku kĩla kĩtavya kwĩthũka. Tava yake ya atĩkĩa make nĩ ĩno, “Ndĩtava atĩ ũmavoye kuma nthĩ-inĩ, ĩndĩ atĩ ũmavithe na ũũku.” “Nthĩ-inĩ,” ekuuga, “mũkathĩa na mathĩna: ĩndĩ thĩai na ũkethi; nĩndĩũkĩte nthĩ.” Yohana 17:15; 16:33.

Kwa kwĩanyĩa kwake kĩma-inĩ, Kristo nĩwamanyĩsye atĩkĩa make mwĩao wa vata wa kwenda kwĩtĩkĩa Ngai. Mwĩao ũyũ nĩwathĩte wa kwĩtethya aana a Ngai nthĩnĩ syothe, na nĩwookĩte nthĩnĩ yĩtũ ĩthethisye na mwĩao na ũtawanyu. Mũkũũli nĩwathithanĩie atĩkĩa make

na nyũnĩ ĩla yĩũmba nyĩmbo yako ya kwĩtheya, vata wa kwĩtũngĩa, tondũ "matamĩa, matakũvua." Na rĩngũ ĩse mũnene nĩatethya kwenda kwao. Mũkũũli nĩayũya, "Inywĩ ti mũseo mũno kuũ wao?" Mathayo 6:26. Mũtethya mũnene wa mũndũ na nyamũ nĩathũkũka moko make na nĩaheana vata kwa kĩvathũko kyothe. Nyũnĩ ya mbĩũ ti nthĩ-inĩ ya kwona kwake. Ndakĩthithya ĩo kwa kaanũ kao, ĩndĩ nĩaheana kwenda kwao. Nĩsĩthĩwa na mbere ya kwĩvooa mĩbemba ĩla yamũthanĩie. Nĩsĩthĩwa na mbere ya kwĩthea kĩndũ kya kĩũũ kĩao kĩnini. Nĩsĩthĩwa na mbere ya kwĩoosa

aana kao. Nĩsĩthiĩa na nyĩmbo kwa wĩa wao, tondũ "Ĩse wanyu wa mbĩũ nĩwe ũzĩthya." Na "inywi ti mũseo mũno kuũ wao?" Inywĩ, ta andũ a ũvanyi, andũ a mũoyo, ti mũseo mũno kuũ wa nyũnĩ ya mbĩũ? Nĩ ũla wavumbĩte wĩthĩvo wĩtũ, na ũla ũvitha wĩthĩvo wĩtũ, na ũla watũmbĩte na mwĩanano wake mwene, ndakamũtethya kwenda kwĩtũ ĩngũndũ tũkamũtĩkĩa?

Kristo nĩwathithanĩie atĩkĩa make na kĩũa kya kĩvandĩni, kĩkũra na ũingĩ na kĩtherya na ũtheu ũla ĩse wa mbĩũ waheanĩie, ta kionanyĩso kya wendo wake kwa mũndũ.

Ekuuga, “Tĩkĩa kĩũa kya kĩvandĩni, kĩkũra ata.” Ũtheu na ũnyenyetheo wa kĩũa kĩu kĩa kĩvathũko nĩkũkĩtua ũthayũ wa Solomoni. Mĩviko ĩtheu mũno ĩvumbĩtwo na ũvanyi wa andũ ndĩngĩvya kwĩanĩsya na ũtheu na ũthayũ wa kĩvathũko kĩa Ngai. Yesũ nĩayũya, “Ĩngũndũ Ngai ũũ ĩvika nyeki ya kĩvandĩni, ĩla ĩthĩte rĩngũ na ĩkathithĩwa kĩthũku-inĩ, nĩ ata ndakamũvika mũno inywĩ, inywĩ a ũtĩkĩo mũnini?” Mathayo 6:28, 30. Ĩngũndũ Ngai, Mũvumba mũseo, nĩaheana kũaũka kũaũkũmũkũmũ ala makwĩa mũthenya ũmwe, mau mao matheu na ma mũthemba, nĩ

ata mũno nĩakwĩvitha ala avumbĩte na mwĩanano wake? Mwĩao ũyũ wa Kristo nĩ wũkĩtũa kwĩtũngĩa, na ũtũngĩa, na kwĩtĩkĩa kwa ngoro ĩtatĩkĩa.

Mwathani nĩwendete aana make othe methĩe na ũkethyo, ũtawanyu, na kwĩvitha. Yesũ ekuuga, "Ũtawanyu wakwa nĩngũmũheana: ti ta ũla nthĩ ĩheana, ngoro yakwa nĩyo ĩheana. Mũkatiganĩa na kwĩtũngĩa ngoro, na mũkatiga ũtĩa." "Maũndũ ũu nĩngũmawandĩka kwa ĩnyu, nĩ kwo ũkethyo wakwa ũthĩe mwoyo-inĩ

mwanyu, na ũkethyo wanyu ũthĩe wothe.” Yohana 14:27; 15:11.

Ũkethyo ũthuũĩtwo kwa kwenda kwa ĩtũ wene, vata wa nzĩa ya wĩa, nĩ ũkethyo ũtathayũ, na ũkethyo ũkathiĩa; nĩwũthiĩa, na mũoyo nĩwũthethisye na ũthĩna; ĩndĩ kwĩ na ũkethyo na ũtawanyu wĩa-inĩ wa Ngai; Mkristũ ndatiganĩwa na kwĩtambya nzĩa ĩtamanyĩka; ndatiganĩwa na kwĩthĩna na ũkwathĩo. Ĩngũndũ tũtavoya ũkethyo wa wĩthĩvo ũyũ, tũngĩthĩa na ũkethyo kwa kwona wĩthĩvo ũkooka.

Ĩndĩ o vava, akristũ nĩmangĩvoya ũkethyo wa kwĩthĩa na Kristo; nĩmangĩvoya ũtheru wa wendo wake, ũtawanyu wa tene wa kwĩthĩa naye. Kĩla nthĩ ya wĩthĩvo nĩĩngĩtũtũa na Yesũ, nĩĩngĩtũheana ũkethi mũnene wa wendo wake, na nĩĩngĩtũtũa nthĩ ĩmwe na nyũmba ya ũtawanyu. Tũthyũ mũkatiganĩa na ũtĩkĩo wĩtũ